

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Možnosti využití kulturního potenciálu z
hlediska cestovního ruchu (region Jičínsko)**

Lucie Hronová

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Lucie Hronová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Možnosti využití kulturního potenciálu z hlediska cestovního ruchu (region Jičínsko)

Název anglicky

Possibilities of using cultural potential in terms of tourism (region Jičínsko)

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení využití kulturního potenciálu v regionu Jičínsko a navržení nových možností využití kulturního potenciálu v daném regionu pro rozvoj cestovního ruchu. Cíl práce tedy směřuje nejprve k identifikaci a následně ke komparaci a zhodnocení kulturního potenciálu historické postavy Albrechta z Valdštejna (v podobě hmotného a nehmotného kulturního dědictví) a historického odkazu židovské kultury jako součásti historie Jičínska, která zasahuje stejně jako odkaz Albrechta z Valdštejna do současné podoby cestovního ruchu sledovaného regionu. Stanoveného cíle diplomové práce bude dosaženo pomocí vypracování cíle pro teoretickou a empirickou část práce.

Metodika

Teoretická část diplomové práce proto (jako předpoklad zpracování části empirické), vychází z prostudování teoretické literatury, odborných zdrojů, pramenů, kronik, materiálů a dokumentů tak, aby bylo vymezeno základní pojmosloví vztahující se ke sledované problematice jako opora pro navazující části práce. Propojení mezi teoretickou a empirickou částí tvoří sekundární a komparativní analýza dat o sledovaných kulturních prvcích v odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury v regionu Jičínsko, na jejímž základě bude zhodnocen potenciál kulturního dědictví sledované oblasti z hlediska využití pro rozvoj cestovního ruchu a rozvoj regionu. O prostudované zdroje v teoretické části diplomové práce a následná zjištění učiněná pomocí sekundární a komparativní analýzy dat se opírá empirická část diplomové práce v následujícím vlastním výzkumném terénním šetření, realizovaném pomocí expertních a polostrukturovaných rozhovorů s laickou a odbornou veřejností o jimi vnímaných možnostech využití kulturního potenciálu v odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury a to za účelem zhodnocení potenciálu sledovaného kulturního dědictví a následného návrhu nových možností využití hodnoceného potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu a rozvoj regionu Jičínsko. Získaná data budou zpracována, analyzována, komparována, vyhodnocena a interpretována za účelem naplnění stanoveného cíle diplomové práce.

Doporučený rozsah práce

cca 60 – 80 stran textu

Klíčová slova

regionální rozvoj, region, regionalizace, cestovní ruch, kultura, kulturní dědictví, kulturní potenciál, Jičínsko, Albrecht z Valdštejna, židovská kultura

Doporučené zdroje informací

- GREIG, A., HULMDE, D., TURNER, M. Challenging Global Inequality. Development Theory and Practice in the 21st Century. New York: Palgrave Macmillan, 2007. 312 s. ISBN 9781403948236.
- HENDL, J. Kvalitativní výzkum. Praha: Portál, 2008. 408 s. ISBN 978-80-7367-4584.
- JANÁČEK, J. Valdštejn a jeho doba. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1978. 304 s.
- KLICPOVÁ, B., ULIČNÝ, P. Jičínsko na plánech z Trauttmansdorsfského archivu (1794 – 1840). Výstavní katalog. Regionální muzeum a galerie v Jičíně: 2010.
- PATOČKA, J., HEŘMANOVÁ, E., Lokální a regionální kultura v České republice. Praha: ASPI, 2008. 200 s. ISN 978-80-7357-347-8.
- Revitalizace židovských památek v České republice. Metodika – kronika projektu. 2014.
- RYGLOVÁ K., BURIAN M., VAJČNEROVÁ I., Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Praha: GRADA Publishing, a.s. 2011. 216 s. ISBN 978-247-4039-3.
- Strategické a programové dokumenty, např.: Strategie regionálního rozvoje ČR 2007-2013 a 2014-2020; Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2007-2013 a 2014-2020; Zákon o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb.
- TITTELBACHOVÁ, Š. Turismus a veřejná správa. Praha: Grada, 2011. 200 s. ISBN 978-80-247-3842-0.
- WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J., DAMBORSKÝ, M. a kolektiv. Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování), Praha: LINDE PRAHA a. s., 2008.

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. Lucie Kocmánková Menšíková, Ph.D.

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2014

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 13. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

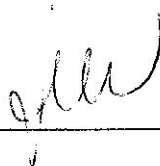
Děkan

V Praze dne 30. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci Možnosti využití kulturního potenciálu z hlediska cestovního ruchu (region Jičínsko) jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Lázních Běláhrad dne 31. 3. 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí práce Ing. Lucii Kocmánkové za trpělivost a cenné rady při psaní diplomové práce. Také bych ráda poděkovala všem lidem, kteří mi v rámci diplomové práce poskytli rozhovory, ze kterých jsem při zkoumání dané problematiky mohla vycházet. Dále bych ráda poděkovala své rodině za podporu při studiu.

**Možnosti využití kulturního potenciálu z hlediska
cestovního ruchu (region Jičínsko)**

**Possibilities of using cultural potential in terms of
tourism(region Jičín)**

Souhrn

Diplomová práce *Možnosti využití kulturního potenciálu z hlediska cestovního ruchu (region Jičínsko)* se zabývá vybranými kulturními prvky v regionu Jičínsko a zhodnocením jejich kulturního potenciálu. Teoretická část identifikuje pojmy kultura a cestovní ruch a jejich návaznost a propojenost na regionální rozvoj. Jsou zde také srovnány pojmy kultura a cestovní ruch v souvislosti s dokumenty regionálního rozvoje České republiky a navazujícími dokumenty Evropské unie. Diplomová práce zahrnuje sekundární a komparativní analýzu dat o kulturních prvcích odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury v regionu Jičínsko dle kritérií doby vzniku, stavebního slohu, typu stavby a užití, vlastníka, přístupnosti, kulturního využití a vlivu prvků na cestovní ruch v regionu Jičínsko. Za pomoci této analýzy jsou laickými a odbornými rozhovory zjišťovány a hodnoceny současné možnosti kulturního potenciálu a vytvořeno zhodnocení potenciálu kulturního dědictví a návrh možností na nové využití prvků pro rozvoj cestovního ruchu a rozvoje regionu.

Klíčová slova: Regionální rozvoj, region, regionalizace, cestovní ruch, kultura, kulturní dědictví, kulturní potenciál, Jičínsko, Albrecht z Valdštejna, židovská kultura.

Summary

Thesis Possibilities of using cultural potential in terms of tourism (region Jičín) deals with selected cultural elements in the region Jičínsko. The theoretical part identifies concepts of culture and tourism together with their continuity for the regional development. There is also the comparison between concepts of culture and tourism in documents of the regional development of the Czech Republic and related documents of the European Union. Thesis includes also the comparative analysis of secondary data about culture elements according to the criteria of the time of origin, building style, type of construction and use, the owner, accessibility, use and influence of cultural elements in tourism in the region Jičínsko. The analysis is performed on the cultural heritage elements of Albrecht von Wallenstein and Jewish culture in the region. Lay and professional interviews with the help of this analysis are finding existing opportunities of a cultural potential and assessment of this cultural potential and creation options for further use for a development of the tourism and the regional development.

Keywords: Regional development, region, regionalization, tourism, culture, culture heritage, cultural potential, Jičín, Albrecht of Wallenstein, Jewish Culture.

Obsah

1.	Úvod.....	13
2.	Cíle a metodika.....	14
3.	Regionální rozvoj a pojmy spojené s problematikou regionálního rozvoje.....	17
3.1	Základní pojmy regionálního rozvoje	17
3.2	Teorie regionálního rozvoje	23
3.3	Dokumenty regionálního rozvoje ČR.....	26
4.	Kultura a kulturní potenciál z hlediska regionálního rozvoje	29
4.1	Definice pojmu kultura a souvisejících pojmů	29
4.2	Kultura v dokumentech regionálního rozvoje EU a ČR.....	33
5.	Cestovní ruch, pojmy a návaznost na regionální rozvoj	37
5.1	Cestovní ruch a související pojmy.....	37
5.2	Typologie cestovního ruchu	38
5.3	Politika cestovního ruchu v ČR.....	38
5.4	Cestovní ruch v dokumentech regionálního rozvoje ČR.....	40
5.5	Souhrn teoretické části diplomové práce.....	43
6.	Využití kulturního potenciálu z hlediska cestovního ruchu v regionu Jičínsko...	45
6.1	Region Jičínsko	45
6.2	Vybrané prvky kulturního potenciálu regionu Jičínsko	45
6.2.1	Hmotné kulturní prvky regionu Jičínsko navštěvované pro místo či stavbu	46
6.2.2	Kulturní prvky odkazu Albrechta z Valdštejna.....	48
6.2.3	Kulturní prvky Mariánské zahrady - komponované krajiny hraběte Františka Schlika	50
6.2.4	Kulturní prvky odkazu židovské kultury	51
6.2.5	Kulturní prvky bitvy u Jičína 1866.....	53

6.2.6	Kulturní prvky pohádkové postavy loupežníka Rumcajse	54
6.2.7	Kulturními prvky spojené s dalšími aktivitami na Jičínsku	56
6.2.8	Kulturní prvky v regionu Jičínsko	57
6.3.1	Odkaz Albrechta z Valdštejna - kulturní dědictví na Jičínsku	58
6.3.2	Židovská kultura a její odkaz na Jičínsku.....	78
6.3.3	Komparativní analýza prvků odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury dle kritérií souvisejících s cestovním ruchem.....	92
6.4	Souhrn výsledků o sekundární a komparativní analýze o využití kulturního potenciálu z hlediska cestovního ruchu v regionu Jičínsko.....	104
7.	Laické a expertní rozhovory o kulturním potenciálu dědictví Albrechta z Valdštejna a židovské kultury pro cestovní ruch v regionu Jičínsko.....	107
7.1	Laické rozhovory	107
7.1.1	Analýza dat získaných pomocí laických rozhovorů	107
7.2	Expertní rozhovory	115
7.2.1	Analýza dat získaných pomocí expertních rozhovorů.....	116
7.4	Souhrn dat získaných pomocí laických a expertních rozhovorů	123
8.	Hodnocení potenciálu vybraných kulturních prvků odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury a návrh možností nového kulturního využití pro cestovní ruch v regionu Jičínsko	125
8.1	Hodnocení kulturního dědictví Albrechta z Valdštejna a návrh možností nového kulturního využití pro cestovní ruch v regionu Jičínsko	125
8.2	Hodnocení kulturního dědictví židovské kultury a návrh možností nového kulturního využití pro cestovní ruch v regionu Jičínsko	129
9.	Závěr.....	132
10.	Seznam použitých zdrojů	136
11.	Přílohy	140

Seznam tabulek

Tab. 01 Srovnání obecných cílů SRR 2007 – 2013 a SRR 2014 – 2020	27
Tab. 02 Kultura ve Strategii regionálního rozvoje (komparace programovacího období 2007 – 2013 a 2014 – 2020)	35
Tab. 03. Cestovní ruch ve Strategii regionálního rozvoje (komparace programovacích období 2007 – 2013 a 2014 – 2020)	41
Tab. 04 Hmotné kulturní prvky regionu Jičínsko – návštěvnost pro místo či stavbu	46
Tab. 05 Kulturní prvky odkazu Albrechta z Valdštejna v regionu Jičínsko	48
Tab. 06 Kulturní prvky Mariánské zahrady komponované krajiny hraběte Františka Schlika v regionu Jičínsko	51
Tab. 07 Kulturní prvky odkazu židovské kultury v regionu Jičínsko	52
Tab. 08 Kulturní prvky bitvy u Jičína 1866 v regionu Jičínsko	53
Tab. 09 Kulturní prvky pohádkové postavy loupežníka Rumcajse v regionu Jičínsko	54
Tab. 11 Stavební činnost Albrechta z Valdštejna v ČR mimo region Jičínsko.....	60
Tab. 12 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria doby vzniku a dalších stavebních úprav.....	60
Tab. 13 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria stavebního slohu	63
Tab. 14 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria vlastnictví ..	64
Tab. 15 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria typu a užití .	66
Tab. 16 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria přístupnosti	68
Tab. 17 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria využití kulturního potenciálu a vlivu prvku na cestovní ruch v regionu	70
Tab. 18 Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria doby vzniku	72
Tab. 19 Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria trvání a četnosti činnosti	73

Tab. 20 Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria využití kulturního potenciálu a vlivu prvku na cestovní ruch v regionu	74
Tab. 21 Znak judaismu	79
Tab. 22 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu židovské kultury dle kritéria doby vzniku a dalších stavebních úprav	80
Tab. 23 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria stavebních slohů	82
Tab. 24 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria vlastnictví a provozování	82
Tab. 25 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria typu a účelu využití	84
Tab. 26 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria přístupnosti...	85
Tab. 27 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria využití kulturního potenciálu	86
Tab. 28 Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria doby vzniku..	87
Tab. 29 Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria trvání a četnosti činnosti	88
Tab. 30 Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria využití kulturního potenciálu a vlivu prvku na cestovní ruch v regionu	89
Tab. 31 Komparace prvků odkazu AzV a ŽK dle kritéria zdrojů informací.....	92
Tab. 32 Komparace kulturních prvků odkazu AzV a ŽK dle kritéria přístupnosti	94
Tab. 33 Komparace kulturních prvků odkazu AzV a ŽK dle kritéria platby vstupného	95
Tab. 34 Komparace kulturních prvků odkazu AzV a ŽK dle kritéria využití kulturního potenciálu a dle možnosti vytvoření kulturní aktivity	98
Tab. 35 Komparace kulturních prvků odkazu AzV a ŽK dle vlivu na cestovní ruch v regionu Jičínsko.....	101
Tab. 36 Prvky odkazu AzV zastupující hlavní faktory regionálního rozvoje	105

Tab. 37 Prvky odkazu ŽK zastupující hlavní faktory regionálního rozvoje	106
Tab. 38 Základní charakteristika dotazovaných laiků	107
Tab. 39 Komparace dat z otevřených otázek získaná pomocí laických rozhovorů..	108
Tab. 40 Komparace dat z otevřených otázek - znalost laiků současného kulturního využití hmotných prvků odkazu AzV a ŽK v regionu Jičínsko	110
Tab. 41 Komparace dat získaných pomocí laických rozhovorů - hodnocení kulturního využití hmotných prvků odkazu AzV a odkazu ŽK v regionu Jičínsko.....	112
Tab. 42 Komparace dat získaných pomocí laických rozhovorů - hodnocení vlivu na cestovní ruch sledovaných prvků odkazu AzV a odkazu ŽK na Jičínsku.....	112
Tab. 43 Komparace dat získaných pomocí laických rozhovorů – navrhované nové možnosti využití hmotných prvků odkazu AzV a ŽK pro rozvoj CR v regionu Jičínsko	114
Tab. 44 Základní charakteristika dotazovaných expertů	115
Tab. 45 Komparace dat z otevřených otázek získaná pomocí expertních rozhovorů	116
Tab. 46 Komparace dat získaných pomocí expertních rozhovorů - hodnocení kulturního využití hmotných prvků odkazu AzV a odkazu ŽK na Jičínsku	118
Tab. 47 Komparace dat získaných pomocí expertních rozhovorů - hodnocení vlivu na cestovní ruch sledovaných prvků odkazu AzV a odkazu ŽK na Jičínsku.....	119
Tab. 48 Komparace dat získaných pomocí expertních rozhovorů – navrhované nové možnosti využití hmotných prvků odkazu AzV a ŽK pro rozvoj CR v regionu Jičínsko	120
Tab. 49 Souhrnné zhodnocení využití kulturního potenciálu prvků odkazu AzV a ŽK v regionu Jičínsko – hodnocení autorky, dotazovaných laiků, dotazovaných expertů	123
Tab. 50 Souhrnné zhodnocení vlivu prvků odkazu AzV a ŽK na cestovní ruch v regionu Jičínsko – hodnocení autorky, dotazovaných laiků, dotazovaných expertů	124

Seznam použitých zkratk

AzV	Albrecht z Valdštejna
CR	cestovní ruch
EU	Evropská unie
MIC	městské informační centrum
NSR	Národní strategický rámec
RR	Regionální rozvoj
SRR	Strategie regionálního rozvoje
ŽK	židovská kultura

1. Úvod

Tato diplomová práce navazuje a vychází z bakalářské práce „Využití kulturního dědictví v rozvoji regionu Jičínsko (odkaz Albrechta z Valdštejna)“, jejímž cílem bylo vytvořit návrh interaktivní stezky Po stopách Albrechta z Valdštejna jako možnost využití kulturního dědictví této osobnosti v regionu Jičínsko v podobě komponované barokní krajiny Valdštejnem vytvořené (Hronová, 2011). Diplomová práce Možnosti využití kulturního potenciálu z hlediska cestovního ruchu v regionu Jičínsko se zabývá analýzou dat o stávající situaci využití kulturního potenciálu v regionu Jičínsko, jeho zhodnocením, a vytvořením návrhu možností pro jeho rozvoj.

Cestovní ruch je z hlediska dnešní společnosti často skloňované téma. Je proto důležité ho analyzovat a co nejkvalitněji vyhodnotit nejen pro spokojenost těch, kteří díky němu navštěvují místa naší republiky, poznávají nové kraje či prostě jen odpočívají, ale také kvůli obyvatelům, kteří žijí v místě, kam se ostatní za pozoruhodnostmi lokalit vydávají.

Jičínský region jako součást turistického regionu Českého ráje je oblíbený cíl u domácích i zahraničních turistů pro svou přírodu, kulturní akce i řadu pamětihodností připomínající jeho historii. Uvnitř něho se nachází mnoho možností a cílů, které využívají pro cestovní ruch daný kulturní potenciál regionu. V této diplomové práci je cílem srovnání potenciálu kulturního dědictví historické osobnosti Albrechta z Valdštejna a kulturního a historického odkazu židovské kultury na Jičínsku. Obě tyto části historie do Jičínka silně zasáhly a nechaly v něm nesmazatelné stopy, které jsou patrné do dnešních dnů a mají v cestovním ruchu své místo, proto je třeba se jimi zabývat. Na základě tohoto srovnání bude cílem diplomové práce vytvořit ze získaných informací data, která lze využít z hlediska cestovního ruchu v daném regionu, a také pro zhodnocení možností využití obou srovnávaných kulturních potenciálů pro další období pro regionální rozvoj Jičínka.

Jsem si vědoma, že touto prací neobsáhnu celou problematiku cestovního ruchu, regionálního rozvoje a všech historických souvislostí s postavou Albrechta z Valdštejna a židovské problematiku v rámci cestovního ruchu ve vybraném regionu, přesto mohu touto diplomovou prací k dané problematice přispět.

2. Cíle a metodika

Hlavním cílem diplomové práce je zhodnocení využití kulturního potenciálu v regionu Jičínsko a navržení nových možností využití kulturního potenciálu v daném regionu pro rozvoj cestovního ruchu využít. Proto hlavním cílem této práce je nejprve komparace a zhodnocení jednak kulturního potenciálu historické postavy Albrechta z Valdštejna a jeho hmotného i nehmotného kulturního dědictví a jednak historického odkazu židovské kultury, která měla své místo hlavně v historii Jičínska a zasahuje stejně jako odkaz Albrechta z Valdštejna do současné podoby cestovního ruchu tohoto regionu. Na základě výsledků sekundární a komparativní analýzy dat o potenciálu dvou vybraných kulturních odkazů bude zhodnocen potenciál kulturního dědictví sledované oblasti a navrženy možnosti na další kulturní využití pro rozvoj cestovního ruchu a rozvoj regionu. Hlavního cíle bude dosaženo pomocí dílčích cílů teoretické a praktické části.

Cílem teoretické části práce je vymezení pojmů zkoumané problematiky týkající se regionálního rozvoje, cestovního ruchu, kultury a kulturního potenciálu. Toho dílčího cíle bude dosaženo studiem odborné literatury týkající se regionálního rozvoje, cestovního ruchu a související problematiky. Dílčím cílem souvisejícím s identifikací pojmů zkoumané problematiky je vymezení těchto pojmů z hlediska dokumentů regionálního rozvoje a cestovního ruchu. Tento dílčí cíl bude naplněn pomocí studia dokumentů regionálního rozvoje a srovnáním těchto dokumentů v programovacím období 2007-2013 a 2014-2020.

Další část cíle teoretické části práce tvoří studium kulturního potenciálu ve zkoumaném regionu Jičínsko. K naplnění toho cíle bude použita technika studia místní odborné literatury a místních periodik a také osobní znalost prostředí. K dosažení cíle teoretické části budou použity sekundární zdroje informací.

Propojení teoretické a empirické části tvoří sekundární a komparativní analýza dat o odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury v regionu Jičínsko z hlediska cestovního ruchu. V této části bude záměrem identifikace historického a kulturního odkazu Albrechta z Valdštejna a identifikace odkazu židovské kultury v regionu Jičínsko, a to pomocí studia odborné a místní literatury. Zhodnocení bude provedeno pomocí studia dat o odkazu historické osobnosti Albrechta z Valdštejna a židovské kultury ve vybraném regionu, a to pomocí sekundární a komparativní analýzy dat o prvcích kulturního dědictví v regionu Jičínsko. Konkrétně o potenciálu odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury na Jičínsku.

Tato komparace bude provedena na základě zvolených kritérií a ukazatelů souvisejících s konkrétním zhodnocením daného problému.

Sekundární analýza označuje analýzu již existujících databází primárních dat s cílem zodpovědět původní otázku využitím jiných metod či zodpovědět nové otázky. Tato databáze, dokumenty či data mohou být využita výzkumníkem, který se jí zabýval, ale také výzkumníkem, který k ní má přístup. Naproti tomu primární analýza tvoří shromáždění dat pro zkoumání dané problematiky (Hendl, 2008).

Cíl empirické části směřuje ke zhodnocení využití kulturního potenciálu tohoto regionu pomocí rozhovorů s laickou a odbornou veřejností, které navazuje na provedenou sekundární a komparativní analýzu dat v odkazu kulturního dědictví Albrechta z Valdštejna a židovské kultury, a to za účelem tohoto zhodnocení potenciálu kulturního dědictví a na něm navazujícího návrhu možností na další využití pro rozvoj cestovního ruchu a rozvoj regionu. Jádrem empirické části práce proto tvoří zjištění, jak jsou současné možnosti využití kulturního potenciálu na Jičínsku hodnoceny laickou i odbornou veřejností a jaký je její pohled na současný stav zkoumané problematiky za účelem výše uvedeného zhodnocení a vytvoření návrhu.

Cíle bude dosaženo pomocí techniky dotazování v podobě laických a odborných polo strukturovaných rozhovorů s veřejností a experty pohybujícími se v oblasti cestovního ruchu a kultury v regionu Jičínsko. Technika polo strukturovaných rozhovorů je na rozhraní kvantitativní a kvalitativní. Tato technika je zvolena s ohledem na problematiku cestovního ruchu a lidí, kteří v regionu cestovní ruch utváří, žijí v něm a jako turisté ho navštěvují. Proto je důležité zjistit, jak jsou dotčené osoby v cestovním ruchu zainteresované, jak se staví k vybraným možnostem využití kulturního potenciálu. Kvalitativní technika sběru dat pomocí polo strukturovaných rozhovorů byla vybrána pro její přednost předání zkušenosti či porozumění problému. V této práci je použit kvalitativní výzkum vzhledem k jeho vhodnosti ke zvolenému tématu a lokálnímu zakotvení zkoumané problematiky a také s ohledem na zásah problematiky na užší skupiny obyvatel.

Výzkum lze v obecné rovině provádět pomocí kvantitativního či kvalitativního přístupu. Kvantitativní přístup výzkumu vychází z předpokladu, že lidské chování můžeme do určité míry předpovídat. Využívá náhodné výběry, experimenty a silně strukturovaný sběr dat pomocí testů či dotazníků či metody oficiální statistiky. Kvantitativní výzkum má své přednosti například v možnosti zobecnění na celou populaci, poskytuje přesná numerická data, umožňuje rychlou analýzu a sběr dat, je užitečný při zkoumání velkých skupin. Naproti tomu jeho

nevýhody spočívají v možnosti opomenutí fenoménu výzkumníkem (soustředění se na určitou teorii), získaná znalost může být příliš obecná a nepoužitelná na místní podmínky či v tomto výzkumu je badatel omezen reduktivním způsobem získávání dat. Kvalitativní výzkum využívá jako metody pozorování, nestrukturované interview, texty a dokumenty k rozboru významu či audio- a videozáznamy. Výzkumník v tomto přístupu vyhledává a analyzuje jakékoliv data, která přispívají k vyřešení problému. Výhody kvalitativního výzkumu jsou např. získání podrobného popisu a vzhledu do zkoumané problematiky, zkoumání fenoménu v přirozeném prostředí, umožnění navrhování teorií, hledání lokální příčinné souvislosti, naopak nevýhody lze vidět v obtížnějším či nemožném testování hypotéz, časovou náročností sběru a analýzy dat či možností snadnější ovlivnitelnosti výsledku výzkumníkem a jeho osobními preferencemi (Hendl, 2008). Kvantitativní technika komparace, která zkoumá danou problematiku a jevy komplexně je použita pro porovnání kulturního potenciálu a je zvolena s ohledem na zaměření diplomové práce v oblasti kultury a místního zasazení zkoumané problematiky do geografického rozměru regionu Jičínsko.

Vyhodnocení dat získaných pomocí rozhovorů tvoří další část cíle empirické části diplomové práce, aby bylo možné zhodnotit potenciál kulturního dědictví a navrhnout možnosti na další využití sledovaného potenciálu odkazu historické postavy Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury pro rozvoj cestovního ruchu v regionu Jičínsko. Tohoto cíle bude kromě kvalitativní analýzy dat získaných prostřednictvím laických a odborných rozhovorů, tedy rozbořem skutečností a jejich rozkladem, získaných terénním sběrem dat v daném regionu, také kvalitativní metodou pozorování prostředí, která vychází z osobní dlouhodobé znalosti daného prostředí a schopnosti se v něm pohybovat. Technika pozorování je v diplomové práci užito jako doplňková technika pro popis charakter regionu a jevů v něm.

Jsem si vědoma, že touto diplomovou prací a dosaženými cíli zcela nevyřeším problematiku spojenou s využitím kulturního potenciálu v regionech obecně i ve vybraném regionu Jičínsko, ale diplomovou prací přispět k novým poznatkům a pohledu na osobnost Albrechta z Valdštejna, odkazu židovské kultury na Jičínsku, regionální rozvoj jako nauku a rozvoj cestovního ruchu, který je pro dnešní společnost velmi významnou součástí a která nám může pomoci zajistit další vývoj naší republiky, stejně jako nám umožní zachovat si vlastní svébytnost a nezapomínat na svou historii, která každému národu náleží.

3. Regionální rozvoj a pojmy spojené s problematikou regionálního rozvoje

3.1 Základní pojmy regionálního rozvoje

Tato diplomová práce se zabývá regionálním rozvojem, jehož součástí je mimo jiné i cestovní ruch a kultura. Proto tato část vymezuje pojmy související s problematikou regionálního rozvoje.

Samotný pojem *regionální rozvoj* dle Damborského (Damborský, 2008, s. 16) lze popsat jako „*aplikaci nauk zaměřených na prostorové aspekty s důrazem na vytváření poznatků pro regionální rozvoj.*“

Rozvoj, jako samostatný obecný pojem, lze charakterizovat mnoha způsoby. V nejobecnější rovině je rozvoj chápán jako proces, během něhož dochází ke změně původního stavu k lepšímu. Existují poznatky, které se rozvojem zabývají podrobněji a spojují také teorii a praxi. Lze tak na rozvoj pohlížet z šesti hledisek. Rozvoj značí růst a hojnost, výklad využívaný hlavně pro ekonomiku a neoliberalismu. Další, kde je rozvoj chápán jako udržitelnost a růst, rozvoj se zde projevuje jako vztah lidí a přírody. Rozvoj také lze vidět jako bezpečnost – nejen člověka jako jedince, ale i společnosti či státu. Rozvoj jako hvězda, vycházející z teorie Karla Marxe, kde předobrazem rozvoje je vytyčený cíl, k němuž se například stát chce dostat. Rozvoj jako svoboda. Další pojetí představuje rozvoj jako iluzi, kde nemusí každý rozvoj přinést to, co od něj společnost očekává, ale může znamenat i zklamání (Greig, Humle, Turner, 2007).

Pojem *region* je v souvislosti s regionálním rozvojem velmi důležitým pojmem úzce souvisejícím s pojmem regionalizace. Region je možné objasnit jako území, které má svou určitou charakteristiku. Regiony lze členit na regiony fyzické, administrativně správní a funkční. Fyzické jsou dány stejnými přírodními podmínkami a ohraničeny většinou přírodními hranicemi (hory, řeka). Administrativně správní region má pevně vymezené hranice, které mohou být umělé povahy nebo vytvořené pro úřední činnost (stát, město). Funkční členění popisuje region jako celek s přechodovým rozhraním. Regionem může být označeno jakkoliv velké území (např. Evropa, kraj, obec) (Maier, 2012).

Související pojem *regionální disparita*, kterou se mj. regionální rozvoj zabývá, znamená nerovnost nebo rozdílnost nebo nerovnost mezi jednotlivými regiony. Tyto disparity mohou

mít různý *pozitivní nebo negativní charakter*, přičemž pozitivní regionální disparita chápe rozdílnost jako jedinečnou charakteristiku regionu, které je možno využít v jeho prospěch a je nutné jí podporovat rozvíjet, zatímco negativní regionální disparita může být chápána jako zaostávající faktor regionu, který je žádoucí snižovat (Kutscherauer, 2010).

Z uvedeného vyplývají **kritéria pro vymezení regionu**. Tyto kritéria mohou být *politicko-administrativní* (např. zákonem, vyhláškou), *geograficky fyzikální* (vymezení celku je určeno přírodními hranicemi geografických útvarů), *demografická* (vymezení celku je určeno demografickými charakteristikami jako např. porodnost, úmrtnost, potratovost; tyto tři demografické jevy jsou spojeny s tzv. demografickou reprodukcí - sňatečnost, rozvodovost, nemocnost, ovdovělost a další), *hospodářská* (vymezení celku je určeno ekonomickými charakteristikami), *sociálně-kulturní* (vymezení celku charakteristikami spojenými například s regionální identitou, hodnotami a normami místních lidí, jejich vztahy – sem patří i vztahy pracovní /např. zaměstnanost/), *historická* (vymezení celku profily spojenými s historickým vývojem), *infrastrukturální* (vymezení celku např. prostřednictvím technické a občanské vybavenosti, typů bydlení a vybavenosti bytů), *sociálně geografická* (vymezení celku charakteristikami spojenými například s prostorovou mobilitou, spádovostí regionu danou například dojížděním za prací), *environmentální* (vymezení celku prostřednictvím charakteristik životního prostředí – příkladně znečištění stav ovzduší, vod, apod.) (Lošťák, 2014).

Kromě dělení regionů koncipovaného dle prostoru, velikosti či věcného obsahu, lze **typologii regionů** chápat také na **deskriptivní** a **normativní**. Deskriptivní regiony jsou vymezeny na základě situační analýzy a lze rozeznávat dva typy: homogenní a heterogenní. Homogenní se určují na základě intenzity výskytu reprezentativních jevů (např. podíl zaměstnanců v určitém sektoru, vysoká míra nezaměstnanosti). Naproti tomu heterogenní (také funkční) region je vymezen na základě funkcí, které vysvětlí důvod jeho existence. Tyto regiony mají jako kritérium vymezení intenzitu vazeb mezi územími, především pak mezi jádrem a zázemím (díky tomu je také označován jako spádový, např. spádové dojížděky do škol, za zaměstnáním, nebo naopak výjezd obyvatel za rekreací). Normativní regiony vznikají politickým rozhodnutím na základě potřeby exekutivy nebo legislativy. Patří sem administrativně – správní jednotky, nebo také plánovací regiony, regiony se soustředěnou podporou státu, které jsou vymezeny na základě strukturálních problémů (Ježek, 2008).

Vymezení regionů dle hustoty obyvatel na km² je další a rozšířená typologie regionu nejen v České republice. Dle hustoty jsou vymezovány regiony NUTS – Nomenklatura územních statistických jednotek, pro potřeby Evropské unie, nebo venkovské a městské regiony (resp. převážně venkovské regiony – kde více než 50 % obyvatel žije ve venkovských obcích – venkovské obce jsou pro potřeby tohoto dělení takové, které mají méně než 150 obyvatel/km², významně venkovské regiony – kde ve venkovských obcích žije 15 až 50 % obyvatel, převážně městské regiony - kde ve venkovských obcích žije méně než 15 % obyvatel) (Matoušková, 2011).

Regionalizace je aktivita, pomocí níž se dá prostor členit na regiony – tedy na územně ohraničený prostor. Členění je rozdílné v závislosti na účelu regionu. Samotné slovo region vychází z latiny a znamená hranici, světovou stranu či spravovaný kraj (Velký sociologický slovník, 1996).

Regionální rozvoj lze také chápat ve dvou přístupech – **akademickém a praktickém**. Akademický přístup pojímá regionální rozvoj jako uplatnění nauk jako je ekonomie, geografie a sociologie, které řeší procesy, jevy a vztahy vymezeného prostoru a jsou ovlivněny přírodně-geografickými, ekonomickými a sociálními podmínkami daného regionu (vymezeného prostoru, území). Prvotní je v tomto přístupu hledání příčinných zákonitostí, umístění ekonomických činností, nerovnoměrné osidlování území a jeho částí a navazující hledání nástrojů pro ovlivnění těchto procesů a faktorů rozvoje. Toto pojetí regionálního rozvoje se také nazývá regionalistikou a je příznačné pro akademickou sféru. Praktický přístup charakterizuje regionální rozvoj jako vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného systematicky vymezeného prostoru vznikající v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů. Zvyšování využití se projevuje v lepší konkurenceschopnosti soukromého sektoru, stavu životního prostředí, či například životní úrovni obyvatel. Potenciál regionu lze posuzovat pomocí míry nezaměstnanosti, ukazatele hrubého domácího produktu na obyvatele, skrz hrubou mzdu, vzdělanostní soustavu, kvalitou a dostupností infrastruktury apod. Přírodně-geografický potenciál pak lze hodnotit znečištěním ovzduší, půdy a vod, kvalitou, dostupností a množstvím nerostných surovin, apod. Takovéto praktické pojetí regionálního rozvoje lze nalézt hlavně v činnostech neakademických institucí – např. krajské a obecní úřady, soukromé společnosti.

Tyto dvě definice regionálního rozvoje charakterizují rozdílnosti dvou pojetí, která jsou (včetně svých aktivit) do značné míry závislá (existují vazby a prvky, kde se vzájemně

ovlivňují), ale také do určité míry nezávislá, a to především v krátkém a středně dlouhém období. S pojmem regionálního rozvoje pak souvisí pojem regionální politiky, která na základě poznatků o regionálním rozvoji ovlivňuje reálný regionální rozvoj, a regionální rozvoj pak zpětně působí na regionální politiku. Je tedy politikou veřejnou, která využívá socioekonomické nástroje a tím ovlivňuje rozmístění socioekonomických zdrojů a aktivit za účelem vyváženého rozvoje regionů jako vymezených území (Damborský, 2008).

Pro ucelené vymezení pojmu regionální rozvoj je nutné zabývat se také faktory, které rozvoj regionu či lokalit ovlivňují. Pojem **faktor** vyjadřuje to, co nějakým způsobem (kladně, záporně, aktivně, pasivně) ovlivňuje dění a jednání. Jedná se o cokoli, co určuje záležitosti spojené se změnami stavu nějakého jevu, procesu, události, situace. **Základními faktory**, které určují životy lidí a s nimi i regionální rozvoj jsou příroda (prostor a čas, tj. přírodní časoprostor), lidé a kultura. Tyto tři faktory jsou navzájem propojeny a z hlediska regionálního rozvoje jsou stejně důležité, co znamená, že bez každého z nich by byl regionální rozvoj nemyslitelný. Regionální rozvoj probíhá v prostoru (regiony, venkov) a v čase (rozvoj) v němž žijí lidé utvářející svou společnost se svou kulturou (Lošťák, 2014).

V souvislosti s lidmi, kteří regionální rozvoj v regionech žijí a vytvářejí, je třeba definovat pojem **aktér**. Aktér (z latinského jednající) je člověk, jedinec, který je schopen aktivního jednání a činnosti. Aktér v sociální síti (skupina více aktérů) se podílí na systému řízeným pravidly a normami. Pojem sociální v širším slova smyslu znamená vztah na společnost lidí ve vazbě na jejich činnosti, vztahy (interakce), instituce (pravidla zaručující řád), které v jejich vztazích vznikají i na motivy jejich jednání (Velký sociologický slovník, 1996).

Odpovídá-li metoda cílům aktivit a bere-li v úvahu charakteristiky objektů aktivit, potom umožňuje institucionalizaci našich činností. Instituce zde budou v souladu s ekonomem Douglasem Northem (North 1994) definovány jako „*lidmi vytvořená omezení, která vnášejí strukturu do lidského jednání. Skládají se z formálních omezení (pravidla, zákony, konstituce), neformálních omezení (normy chování, zvyklosti a pravidla jednání uplatňovaná samotnými jednotlivci) a způsobů zajišťování jejich dodržování. Ve svém souhrnu vymezují strukturu stimulů jednotlivých společností a především ekonomik*“ (North in Lošťák, 2014).

Propojení kultury (dále je kultuře věnována kapitola 4) a regionálního rozvoje souvisí s definicí kultury, kdy se pod tímto pojmem kulturou rozumí souhrn hodnot, kterých se členové určité skupiny dodržují, norem, které následují a které prezentují systém ukazující, co lidé

mohou nebo nemohou dělat (pravidla hry), a materiálních statků, které lidé utvářejí (například dům, budova, nábytek, továrna a stroj, počítač, kniha) (Giddens, 1989).

Rozvoj regionu souvisí s jeho atraktivitou pro jeho obyvatele, kteří v něm díky tomu chtějí žít, pro jeho návštěvníky, kteří do něj tak chtějí zavítat a pro firmy, které v něm chtějí investovat svůj kapitál. I když preference, které tyto tři skupiny (obyvatelé, návštěvníci, firmy) nutí jednat, jsou individuální, přesto lze najít faktory, které potřebám skupin odpovídají. Pro ovlivňování regionálního rozvoje je nutné znát nejen potřeby lidí, kterých se týká, ale také faktory regionálního rozvoje, které k naplňování potřeb přispívají, nebo naopak brání. **Faktorů z pohledu firem** a jejich investic je mnoho a jsou také individuální, ale lze sestavit seznam těch, které ovlivňují podnikatelské záměry z největší míry (Maier, 2012).

Prvním z nich je **množství a kvalita lidských zdrojů**. Tento faktor zahrnuje cenu a kvalitu lidských zdrojů, přičemž kvalitou je míněno vzdělání a odpovídající kvalifikace, kterou dané podnikatelské subjekty vyžadují a potřebují ke své činnosti. Tento faktor a jeho vyžadování se mění v čase, dříve firmy vyžadovaly spíše nízkou pracovní cenu, dnes jsou vyžadovány hlavně kvalifikace ve vědě a inovacích. Dalším faktorem je **dostupnost pozemků a budov** pro umístění investic, protože pokud firma chce v daném regionu podnikat, dříve či později potřebují pozemky i budovy, zvláště pokud se firma rozšiřuje. **Připravenost a dostupnost investic** je dalším faktorem, především pak dopravní infrastruktura pro výrobní investice. Kromě potřeby napojení vlastních pozemků, je také důležitá dopravní infrastruktura v širší rovině, například pro dopravu zboží k zákazníkům. **Kvalita a dostupnost odběratelů a subdodavatelů** je faktorem, který ovlivňuje vztahy v regionu mezi podnikatelskými subjekty. **Veřejná výzkumná a vědecká infrastruktura** je dalším faktorem (Maier, 2012).

Faktory z pohledu obyvatele, které ovlivňují, zda lidé chtějí v regionu žít, jsou na definování složité, závislé více na individualitě obyvatel. K rozhodnutí slouží, mimo jiné, regionální vzorce chování, zvyklosti a individuální preference. Mezi sem zařazené faktory patří **dostupnost pracovních míst a jejich skladba, společně s výší mezd**. V rámci vyspělé ekonomiky našeho státu je nutné zajištění pracovních míst pro vzdělané lidi, kteří pokud je nemají region opouštějí, resp. po ukončení studia se do regionu nemusí vracet, čímž se zhoršuje kvalita lidských zdrojů pro ekonomiku. Disharmonie mezi pracovními místy a strukturou kvalifikačních dovedností v konkrétním regionu může způsobit jako jeden z částečných zdrojů nezaměstnanost z důvodu nenacházení pracovních míst lidmi. Protože ekonomika se proměňuje rychleji, než kvalifikační skladba obyvatel, je častokrát jedním z důvodů vzniku

regionální nerovnováhy dostupnost pracovních míst i kvalifikovaných obyvatel na jejich obsazení. Další faktor představuje bydlení a jeho dostupnost, jeho kvalita, které činí region přitažlivým nebo naopak méně atraktivní pro život. Kvalita bydlení je i nepřímý faktor pro investování a vyhledávání regionu firmami, kde kvalitní bydlení tvoří součást přitažlivosti regionu pro pracovní síly dané firmy. **Příležitosti k volnočasovým aktivitám**, jejich kvalita i dostupnost zastupuje další faktor pro atraktivnost obyvatele, a je také nepřímým ukazatelem sociálního prostředí, kde frekvencí ukazuje, co si obyvatelé v regionu mohou (či chtějí) dovolit. Sportovní, kulturní nebo rekreační organizace tak nepřímo ukazují na bohatství regionu, ale také na kvalitu veřejné správy, jelikož ta by měla různými formami tyto organizace a volnočasové aktivity podporovat. Faktor pro přitažlivost regionu pro život jsou i **veřejné služby**, kam patří například veřejná doprava, školství, sociální služby, apod. Přímo i nepřímo, ale zásadně ovlivňují, kvalitu života v regionech. V případě lokální nedostupnosti některé veřejné služby, pak může docházet k vytváření překážek bránícím rozvoji a zhoršovat kvalitu života v regionu. Pak dochází k přitahování kvalifikovaných sil do metropolitních území, kde je kvalita veřejných služeb rozsáhlejší a kvalitnější. Kromě faktorů pro jednotlivé skupiny jsou i obecné faktory, které ovlivňují rozhodování napříč nich. Sem patří například institucionální prostředí a kvalita veřejné správy, vzdělávací zařízení a jejich struktura, nebo kulturní faktory, kde je rozhodující chování a vztahy aktérů (Maier, 2012).

Regionální rozvoj je nutné chápat jako **multidisciplinární**. Multidisciplinarita regionálního rozvoje znamená, že zahrnuje řadu vědních disciplín, jako jsou přírodní vědy, vědní oblasti historie, zemědělské vědy či sociální vědy. Regionální rozvoj tedy není dán pouze jednou vědou, ale vychází z paralelní existence řady věd vedle sebe, z nichž každá svým dílem a konkrétním zaměřením k rozvoji přispívá. Kromě multidisciplinarity se hovoří také o **interdisciplinaritě** regionálního rozvoje. To znamená, že se v rámci regionálního rozvoje výše uvedené příklady věd protínají spolu s cíli, názory lidí a skupin lidí. Mimo to lze o regionálním rozvoji hovořit také jako o **transdisciplinárním**, kdy je do regionálního rozvoje zahrnut i názor laiků, veřejnosti, lidí, aktérů, kteří jsou jim ovlivňováni a zároveň ho svými životy ovlivňují (Lošťák, 2009).

Modely regionálního rozvoje vznikaly pod vlivem modernistických trendů, spojených s urbanizací (zhušťování obyvatel ve městech) a industrializací (přeměna společnosti z agrární na průmyslovou), představujících vzájemně se posilující procesy, docházelo od období proměny tradiční k moderní společnosti ke stále větší koncentraci kapitálu a pracovní síly ve

městech a v rozvinutějších regionech. Tato situace však znamenala postupnou ekonomickou, sociální, kulturní, politickou i populační stavění venkovského prostoru či zaostávajících regionů na okraj, což se stále více odráželo v rozdílech mezi městem a venkovem nebo mezi rozvinutými a zaostávajícími regiony. A právě na venkově a v zaostávajících regionech se začaly výrazně hromadit sociální problémy, které vyžadovaly určité řešení. Proto začaly být v sociálních vědách rozpracovávány modely rozvoje takových regionů (venkova). Za těchto okolností se začaly objevovat stále intenzivnější úvahy o takových přístupech k venkovu a zaostávajícím regionům, které by zmíněný negativní trend zvrátily. O těchto přístupech lze hovořit jako o endogenních a exogenních přístupech (modelech rozvoje). **Exogenní přístup** používá jako dynamickou sílu růst městských pólů. Zdroje regionálního rozvoje jsou hledány mimo region ve vnějších ekonomických zásazích a technických inovacích. Rozvojové intervence přicházejí z centra, vně, mimo dění, jako navždy platné. **Endogenní přístup** hovoří o ekonomických a dalších rozvojových aktivitách tak, že jsou orientovány na chování a znásobování užitku z těchto aktivit uvnitř dané lokality. Tento přístup se také zaměřuje na potřeby, schopnosti, kapacity místních lidí. Základním předpokladem endogenního modelu je zapojení místních lidí do rozvojových aktivit. Model je tak spjat s nehmáatelným lidským potenciálem (kulturní, sociální, intelektuální). Rozvojové intervence přicházejí zevnitř regionu (Lošťák, 2014).

3.2 Teorie regionálního rozvoje

Regionální rozvoj jako vědní disciplína využívá četné množství teorií, které se regionálním rozvojem zabývají. Tyto teorie vycházejí obvykle z teorií ekonomických. S přihlédnutím na vymezené cíle této diplomové práce jsou níže objasněny ty teorie RR, které s předmětným zaměřením práce souvisí. Tato část byla vypracována na základě studia knihy *Regionální rozvoj, východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*, autorů J. Blažek, P. Uhlíř, 2002.

Proč je důležité zabývat se teoriemi regionálního rozvoje?

Teorie regionálního rozvoje představují určitý ucelený systém, který vysvětluje působení základních faktorů, mechanismů, subjektů a dalších souvislostí regionálního rozvoje, čím mají poznávací význam. Mimo to ale také je jejich znalost základem pro koncipování regionální politiky a regionální rozvojové strategie, čímž získávají také praktický význam. Těchto teorií

je vytvořeno několik a existuje tak i jejich dělení do skupin. Základní dělení je do skupin dvou – první je konvergenční teorie (teorie regionální rovnováhy, které předpokládají jako základní tendenci regionálního rozvoje snižování rozdílů mezi regiony) a druhá divergenční teorie (teorie regionální nerovnováhy, které mají naopak jako základní tendenci pro regionální rozvoj zvýšení regionálních rozdílů).

Smyslem všech těchto teorií je především stanovení hierarchie rámců, vývojových tendencí, identifikace a podchycení mechanismů a procesů v regionálním rozvoji, či také pochopení roje hlavních subjektů, včetně míry jejich autonomie, vazeb a pozice, ze které aktéři vnímají a interpretují realitu.

Strukturalismus a teorie strukturace

Protože regionální rozvoj působí ve svém cíli také na strukturu – tj. okolí, je možné věnovat se strukturalismu. Strukturalismus je jako přístup spojován již s prací Karla Marxe a prolíná celým 20. stoletím. Jeho největší rozmach nastává ve 20. a 30. letech 20. století, kdy se začíná uplatňovat především v psychologii, antropologii, nebo například v literárních vědách. Své uplatnění našel také v ekonomii, sociologii i v teoriích regionálního rozvoje. Od 80. let však jeho popularita spíše klesá. Jeho kritika má však za následek rozvoj nových přístupů jako je tzv. teorie strukturace kritického realismu, a následně i v relativistických přístupech – zejména poststrukturalismu.

Základním předpokladem strukturalismu je existence určitých struktur či jakéhosi řádu, uspořádání prvků a jevů. Formy uspořádání prvků může ovlivnit kvalitu jevu a právě touto kvalitou je nutné se zabývat při vysvětlení příčin jevu, popřípadě jeho opakování. Podstatou strukturalistické metody je zobecňování od jednotlivých vlastností daného prvku k obecným a nadčasovým vlastnostem studovaného objektu a právě k nim zaměřit pozornost.

Výrazným rysem strukturalismu je také upřednostňování celkové struktury před individualitou jednotlivých aktérů. Z metodologického hlediska je strukturalismus považován za jeden z nejpřínosnějších a dodnes se k němu řada výzkumníků hlásí, byť v různých formách.

Podle Giddense (in Blažek, Uhlíř, 2002) teorie strukturace pracuje taktéž s konceptem struktury, ale na rozdíl od strukturalismu je doplněn o koncept aktéra. Aktivita jednotlivců je zde chápána jako proces, ve kterém lidé odrážejí charakter okolní struktury, ale přitom jednájí do jisté míry samostatně. Jedná se o aktéry, které mají vědomosti o svém prostředí, a v kontextu těchto vědomostí je nutné vysvětlit jejich chování a jednání. V delším časovém období lze

kromě tohoto individuálního procesu jedince změnit i struktury, ve kterých se daný jedinec pohybuje, ale také vlastnosti jedinců se mohou interakcí měnit. Vývoj společnosti je touto teorií je chápán jako proces podmíněný aktivitami jednotlivých aktérů, ale důsledky jejich chování nejsou (nemusí být) vědomé a záměrné (Blažek, Uhlíř, 2002).

Teorie učících se regionů: interpretace, reflexivita a moc

Hlavním kladem teorie učících se regionů je usilování analyzovat procesy, kterými vzniká a udržuje se v regionech schopnost vytvářet nové vědomosti či poznatky. Výsledkem debat mezi odborníky mnoha profesí 90. let 20. století je shoda v názoru, že zdrojem konkurenceschopnosti jsou vědomosti, schopnosti se učit a vytvářet kulturní klima a tím napomáhat k inovacím. Právě tyto prvky pak tvoří základní stavební kameny učících se regionů. Konkurenceschopnost zde není chápána jako konkurence cenová, ale jako konkurence, která je založená na neustálých inovacích. V rámci této teorie jsou rozlišovány dva typy znalostí – kodifikované (také lze říci standardizované; jsou to takové znalosti, jichž se lze naučit pomocí návodu) a nekodifikované (nelze předat ani pomocí zpracované metodiky). Nekodifikovaný typ se vyskytuje v oblasti vědy a výzkumu.

Podle Malmberga (Malmberg in Blažek, Uhlíř, 2002) lze typické učící se regiony rozdělit do tří skupin: 1. ekonomická konfigurace regionu, 2. technologická infrastruktura, 3. kultura a instituce v regionu. Ekonomická konfigurace je aplikovaná v případě existence většího počtu obdobně zaměřených firem, jejichž interakce napomáhají směně informací či nových inovací. Technologickou infrastrukturou můžeme chápat existence výzkumných institucí, které spolupracují s místními podniky, což také vede ke vzrůstu předávání a vznik inovací. U třetího typu je obtížnější stanovit profil kultury a instituce regionu, aby tak došlo k maximalizaci jeho schopnosti učit se a inovovat (Blažek, Uhlíř, 2002).

Teorie strukturace a teorie učících se regionů jsou v diplomové práci vybrány pro své zaměření. Teorie strukturace pracuje s konceptem struktury, kde je důležitý aktér a jeho aktivita, což značí regionální rozvoj endogenní, vycházející zevnitř regionu. Jedna ze skupin teorie učících se regionů pracuje s pojmem kultura, a které tak navazuje na diplomovou práci, která se kulturou a cestovním ruchem zabývá.

Proto, aby byl regionální rozvoj a rozvoj venkova uskutečňován, dle jakékoliv teorie RR, je nutné, aby byla zabezpečena jeho institucionalizace, mimo jiné také pomocí dokumentu regionálního rozvoje, podle kterých je řízen.

3.3 Dokumenty regionálního rozvoje ČR

Pro Českou republiku je základním dokumentem regionálního rozvoje na národní úrovni *zákon č. 248/2000 Sb., zákon o podpoře regionálního rozvoje*, který stanovuje podmínky pro poskytování podpory regionálnímu rozvoji s cílem vyváženého rozvoje státu nebo územního obvodu kraje, s tím související působnost správních úřadů, krajů a obcí a vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti. Stanoví se zde oblasti podpory (jako např. rozvoj podnikání, rozvoj cestovního ruchu, environmentální opatření, rozvoj lidských zdrojů). Zákon také upravuje v návaznosti na přímo použitelné nařízení Evropského parlamentu a Rady o evropském seskupení pro územní spolupráci postup při schvalování účasti v evropském seskupení pro územní spolupráci, při zřízení a registraci seskupení se sídlem na území České republiky a další související vztahy (zákon č. 248/2000 Sb., zákon o podpoře regionálního rozvoje).

Strategie regionálního rozvoje 2007 – 2013 (dále také SRR) navazuje na „Strategii udržitelného rozvoje České republiky“ (usnesení vlády č. 1242/2004), která představovala dlouhodobý rámec pro udržení základních civilizačních hodnot a kvality života společnosti a východisko pro zpracování dalších dokumentů koncepčního charakteru. Strategie regionálního rozvoje ve svém pojetí uznává cíle regionální politiky Evropské unie a předpokládala nejvyšší míru využití všech možností, které České republice z členství v Evropské unii vyplývají. Formulovala souhrnně cíle, problémové okruhy a priority, které bylo třeba zabezpečovat při zajišťování politiky regionálního rozvoje v České republice a přesahy mezi evropskou regionální politikou a regionální politikou ČR. SRR navržené rozvojové aktivity byly podle principu subsidiarity realizovány na místní, regionální nebo resortní úrovni a financovány buď v rámci národních rozvojových programů, nebo v rámci operačních programů s využitím prostředků strukturálních fondů Evropské unie. Z tohoto pohledu předpokládala SRR obě možnosti a zahrnovala aktivity ministerstev, krajů i obcí, pokud tyto podstatně ovlivňují regionální rozvoj. Z tohoto hlediska tvořila Strategie regionálního rozvoje významný zdrojový dokument při přípravě Národního rozvojového plánu (dále také NRP), resp. Národního strategického referenčního rámce (dál také NSRR) a operačních programů, orientovaných na čerpání prostředků z evropských fondů (Strategie regionálního rozvoje 2007 – 2013).

Strategie regionálního rozvoje 2014 – 2020 (dále také SRR) je základní koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje v ČR pro programovací období 2014 – 2020. Dle

zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje vyjadřuje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje. SRR slouží jako nástroj realizace regionální politiky a koordinace působení ostatních veřejných politik na regionální rozvoj. Z hlediska časového jde o střednědobý dokument, jenž obsahuje dlouhodobý pohled na regionální rozvoj ČR i krátkodobé realizační kroky. SRR staví na předchozí Strategii regionálního rozvoje ČR 2007 – 2013 vychází z obdobných principů na národní a evropské úrovni.

V SRR je kladen důraz na souhrnnou roli regionální politiky, zohlednění nových faktorů působících na regionální rozvoj (demografické změny, územní soudržnost, energetika, integrované přístupy, apod.), využití širšího spektra rozvojových nástrojů a zapojení všech relevantních aktérů regionálního rozvoje (Strategie regionálního rozvoje 2014 – 2020).

Srovnání obou těchto SRR pro programovací období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 ukazuje tabulka Tab. 01. Globální cíl je podrobně rozveden v cílech základních.

Tab. 01 Srovnání obecných cílů SRR 2007 – 2013 a SRR 2014 – 2020

Strategie regionálního rozvoje/období	SRR 2007-2013	SRR 2014-2020
Globální cíl	Zajistit vyvážený, harmonickým a udržitelný rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.	Zajistit dynamický a vyvážený rozvoj území České republiky se zřetelem na kvalitu života a životního prostředí, přispět ke snižování regionálních rozdílů a zároveň umožnit využití místního potenciálu pro posílení konkurenceschopnosti jednotlivých územně správních celků.
Dílčí cíle	Rozvojově zaměřený cíl zvýšení ekonomického a environmentálního potenciálu, konkurenceschopnosti a sociální úrovně regionů ČR na úroveň srovnatelnou s vyspělými regiony Evropy, Disparitně zaměřený cíl zastavení růstu a postupné snižování nepřiměřených regionálních disparit a využívání specifík území, Instrumentální cíl institucionálního a finančního zabezpečení strategie.	Cíl 1: Podpořit zvyšování konkurenceschopnosti a využití ekonomického potenciálu Cíl 2: Zmírnit prohlubování negativních regionálních rozdílů Cíl 3: Posílit environmentální udržitelnost Cíl 4: Optimalizovat institucionální rámec pro rozvoj regionů

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

V globálním cíli SRR 2014 – 2020 je definován rozvoj se zřetelem na životní prostředí (oproti SRR 2007 – 2013, kde je toto zmíněno až v základním cíli rozvojově zaměřeném). SRR pro obě programovací období se shodují v globálním cíli rozvoje území se zřetelem na kvalitu života obyvatel ČR. Dílčí cíl SRR 2007 – 2013 se zabývá v institucionálním cíli hlediskem finančního zabezpečení, SRR 2014 – 2020 zmiňuje pouze institucionální rámec.

Ostatní dokumenty regionálního rozvoje ČR

Mimo zákon o podpoře regionálního rozvoje a Strategie regionálního rozvoje existuje řada dalších dokumentů (národních i nadnárodních úrovní). ***Národní rozvojový plán 2007-2013 (NRP)***, který tvořil základní strategický dokument, jehož struktura musí být v souladu s legislativou Evropské unie a který vyhodnocuje stav a vývoj země a zdůvodňuje tak potřebu podpor a definici cílů dané země. NRP tvoří podkladový dokument pro ***tvorbu Národní strategický referenční rámec 2007 – 2013 (NSRR)***, který je nadnárodním dokumentem RR udával soustavu operačních programů, jimiž jsou uskutečňovány prioritní osy programů v souladu s politikou EU. Dohoda o partnerství je základní dokument pro čerpání z fondů na programovací období 2014 – 2020, který analyzuje situaci České republiky a její potenciál.

Na nadnárodní existují další dokumenty RR. ***Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost*** vymezují orientační rámec pro intervenci Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti v členských státech EU pro programovací období 2007 – 2013. Pro programovací období 2014 – 2020 ***Společný strategický rámec*** pro koordinované využití fondů a obsahující mechanismy pro zajištění soudržnosti a ***Dohoda o partnerství***, která tvoří základní zastřešující dokument pro čerpání finančních prostředků z EU.

Po té, co byly vymezeny pojmy související s regionálním rozvojem, budou v následující kapitole určeny pojmy spojené s kulturou a cestovním ruchem. V této kapitole je jednak vymezení souvisejících pojmů, jednak jsou zde sledovány pojmy kultura a cestovní ruch obsažených ve Strategii regionálního rozvoje v ČR ve srovnávaném programovacím období 2007 – 2013 a 2014 – 2020.

4. Kultura a kulturní potenciál z hlediska regionálního rozvoje

4.1 Definice pojmu kultura a souvisejících pojmů

Kultura je pro tuto diplomovou práci velmi důležitý pojem z hlediska návaznosti na její hlavní cíl, proto je nutné si jej definovat.

Samotný pojem *kultura* vychází z latinského výrazu cultura – tedy péče, nebo colore – pěstovat. Kulturu lze chápat jako souhrn životních forem, hodnotových představ a životních podmínek lidí žijících v určitém čase na určitém místě. Na kulturu je možno pohlížet z hlediska celé společnosti, ale také jen z aspektu určité skupiny osob. Také lze kulturu vykládat jako souhrn symbolických systémů například náboženství, vědy či umění (Jandourek, 2012). Pojem kultura lze také v nejobecnější rovině chápat dle sociologa Kellera (Keller, 2004) jako všechny činnosti, kterými se člověk odlišuje od zvířat.

Pojem kultura je mnohoznačný a jeho definice se mnohdy liší, stejně jako vymezení jeho souvislostí. Jeho významy se mohou prolínat, a proto bývá často definován spolu s kontextem, pro nějž je použit. (Patočka, Heřmanová 2008). Jandourek definuje také kulturu jako: „*souhrn životních forem, hodnotových představ a životních podmínek lidí žijících ve společnosti*“ (Jandourek, 2012). Giddens říká že „*kulturu tvoří hodnoty, k nimž se lidé hlásí, které dodržují, a hmotné statky, které vytvářejí*“ (Giddens, 1999).

Kulturu lze dělit na *hmotnou a nehmotnou*. Nehmotná kultura je taková, kterou nelze fyzicky uchopit a patří do ní instituce, hodnoty, normy či vztahy. Hmotná kultura je taková, na kterou lze fyzicky sáhnout. Patří sem technologie, technika či stavby (Keller, 2004).

Přehled *významů kultury* sestavil M. Rassem (1987). První význam se vztahuje k těm lidským aktivitám, které ekonomicky organizují využití přírodní kapacity. Tedy jde o péči, chov zvířat, pěstování rostlin, kulturu zemědělské výroby, využití půdního fondu a s tím navazující organizací společnosti. Tento význam je využit v terminologii katastru nemovitostí či v rámci ekonomicky zemědělství, kde je používán pojem „kultura pozemku“. Druhý význam se vztahuje k procesu kultivace člověka, tzv. „socializace“, tedy začleňování člověka do společnosti. Jedná se zde o vzdělávání a výchovu, ale také začleňování prostřednictvím péče o fyzický a duševní rozvoj. V obecné rovině se jedná o kulturu vzdělávání, hygieny, rozvoj poznání či znalost struktur kulturního dědictví. Třetí význam pojednává o kvalitě mezilidských vztahů a jejich zlepšování či zdokonalování. Tento význam pracuje s pojmy, jako je komunikace, kultivovanost člověka, ohleduplnost. Čtvrtý význam pak odkazuje na kulturu

duchovní, ideologiím a náboženství. Může zahrnovat mýty, rituály či hodnotové a normativní zařízení společnosti. Kromě například významu církve a jejich funkcemi je tento význam používán k analýze náboženských sekt, extremistických a etnických skupin apod. Tento význam je důležitý pro pochopení kulturní různorodost současné společnosti (Rasem, 1987).

V současné soustavě věd také zastává své místo *kulturologie*, která jako obor usilující o vybudování kompaktní teorie, umožňuje vysvětlení jednotlivých kulturních projevů v rámci obecného systémově pojatého vědního oboru. Kulturní projevy jsou velmi rozsáhlé a propojené se všemi projevy společenskými, přírodními jevy, z čehož vyplývá vytvořit jednou terminologii a vzájemné propojení vědních výzkumů. Předmět kulturologie proto bývá členěn do jednotlivých *samostatných okruhů*. **První okruh** obsahuje nejobecnější význam kultury v rovině všeobecného atributu lidské společnosti, která ji popisuje a vyčleňuje z přírodně-biologického pojetí evoluce. Předmětem zájmu jsou obecná i konkrétní témata, která usilují o vyhranění kulturní podstaty existence člověka a společnosti. Mezi takové patří například genderové konflikty mezi pohlavími včetně feminismu, či euthanasie, což jsou předměty velmi diskutované. V oblasti života lokálních a regionálních společenství zde jde hlavně o vyjasnění otázek vztahu člověka k prostředí, ve kterém žije a to jak zahrnující biologické adaptace lidského organismu na umělé prostředí, tak i vliv kulturně podmíněných vzorců uspořádání prostoru na kvalitu života. Tento okruh se věnuje také otázkám orientace lidí v prostoru, oblasti kulturní a biologické podmíněnosti vytváření mentálních map jako odraz reálného a imaginativního prostoru ve vědomí člověka. **Druhý okruh** lze chápat jako zkoumání kulturních jevů a procesů na úrovni jednotlivých sociokulturních systémů, tedy kultury skupin, lokálních komunit, regionálního společenství, či kulturních oblastí. Je více zaměřen na vysvětlení vzájemných vazeb a vztahů mezi těmito skupinami, na jejich vývoj v čase a jejich prostorové vazby. V této rovině kultury lze také objasnit pojem enkulturizace jako klíčový proces vrůstání člověka do společnosti a jednotlivých skupin, kde dochází k osvojování základních pravidel jednání a kulturních vzorců (Patočka, Heřmanová 2008).¹

¹ Tyto dva okruhy pak v rámci ochrany hmotné i nehmotné kultury můžeme využít, zvláště pak druhý okruh. Toto využít lze například na pojmu tzv. „lidové kultury“ nebo „lidové architektury“. Tyto pojmy jsou běžně využívané v lidské mluvě, ale politický kontext jich vyprchal, čímž není možné zjistit, zda se jedná o prvky lokální kultury nebo skupinu pracovníků na venkově nebo pro kohokoliv jiného. Nicméně jde o pojem, který se vyskytuje i v naší legislativě a dokumentech veřejné správy. Podobná diskuse se vede i v oboru památkové péče, především u památek zapojených do života. Díky analýze příslušné skupiny kultur je možné dojít k závěru, kdy a jak může konkrétní památku oživit pro skupinu odborníků, v rámci hodnot a kulturních vzorců, norem, které určují jejich skupinu, ale ne pro ostatní skupiny lidí, kteří jí často užívají nebo vytvářejí základní měřítka jejího ekonomického postavení. V souvislosti s hmotnými kulturními památkami se hovoří také o pojmu tzv. *kulturní mezery*, která řeší jejich existenční problém z důvodu nechápání jejich kulturního vzorce, hodnotu a roli v životě společnosti. Kulturní mezera vzniká tehdy, když sociální skupina (v extrémním případě by to mohla být i celá společnost) odpoutá od

Pojem kultura se dnes také často používá ve spojení s kulturními duchovními aktivitami a myšlenkovými kulturními útvary – například etika, estetika, náboženství, nehmotným odkazem či filosofickými teoriemi. Kultura – okruh vzdělanosti, vědomí, dovedností, znalostí, způsob komunikace, soubor norem, ale i živé umění či nehmotné dědictví – se šíří vždy v prostoru a čase a předává se mezigeneračně. Kromě kultivační funkce zabezpečuje kultura soudružnost společnosti a regulaci sociálního života (Patočka, Heřmanová 2008).

Po definici samotného pojmu kultura lze také hovořit o **lokální kultuře**, ta se od definice výše popsané kultury liší zejména územní dimenzí, tedy určitou spjatostí k určitému místu. Stejně jako kultura, má i lokální kultura historickou kontinuitu, podmíněnost a určitou míru autonomie. Lze si také všimnout jejího organizačního a institucionálního zabezpečení v dané lokalitě či regionu. Lokální kulturu tvoří materiální a nemateriální prvky, které jsou stejné jako dělení lokální kultury také na hmotnou a nehmotnou.

Hmotné prvky lokální kultury zahrnují například prvky lidové architektury jedinečné uspořádání některých zemědělských a hospodářských usedlostí, venkovská obydlí, tvar domu či charakteristika jejich materiálů k pokrytí střech, chráněné soubory lidové architektury – skanzeny), sakrální památky (mimo kostelů a klášterů, katedrál, bazilik, také menší kapličky, kříže, boží muka, zastavení křížové cesty, apod.), funerální památky (hřbitovy, kostnice, hrobky, márnice, hřbitovní kaple), městská architektura (může vytvářet jakýsi protipól lidové architektury, má podobu měšťanských domů, staveb v jádrech měst, věží, podloubí, radnic, paláců či kašen), dalším typem jsou panská sídla (sem patří hrady, tvrze, zámky, letohrádky, a to včetně jejich zřícenin), technické a vojenské památky (technické památky jsou objekty mající historickou i technologickou hodnotu – tj. doklad o těžbě, dopravě, průmyslu, památky jako mlýnice, přehrady, vodárny, továrny, doly a jejich zařízení, studny, mlýny, mosty. Mezi vojenské památky se řadí pevnosti, katakomby, bunkry, systém opevnění), umělecké a drobné památky (samostatná díla, součást jiných staveb či předměty těžko přemístitelné – např. sluneční hodiny, fresky, zvony, pamětní desky, sochy, smírčí kameny, chrlice apod.), dalšími jsou drobné artefakty (hmotné předměty vytvořené lidskou rukou v souladu s pravidly dané lokality a regionu, zahrnují pro ilustraci kroje jako identifikační prvek i odraz místní tradice, předměty místní keramiky, kroniky, mapy, kamna, zbraně, pracovní nástroje, předměty

kulturních hodnot svého hmotného prostředí, kterému nerozumí, a které nejen například neguje či nenávidí, ale i devastuje a ničí. Jde o historicky významný problém památkové péče, ale také přežití kulturního hmotného prostředí na úrovni lokální a regionální (Patočka, Heřmanová 2008).

každodenní potřeby), kulturní krajina (jako dochované uspořádání a využití krajiny, která byla uzpůsobena lidským činností a potřebám, zahrnují se sem remízky, stezky, staré cesty, obětiště, lidmi obhospodařená půda), historické zahrady, parky a arboreta (lze zařadit i do kulturní krajiny, ale pro jejich specifickou je lepší uvádět je zvlášť, jsou vytvořené často jako součást historických budov, ve městech; arboreta jsou pak menší plochy osázené vzácnými dřevinami, často také v blízkosti historických objektů, v podstatě představující sbírku živých dřevin sloužících především k vědeckým a studijním účelům), genofond fauny a flóry (z minulosti dochovaný často vzácný genofond zvířat a rostlin, které v dané době mohly být často pěstovány, či v případě zvířat běžně žila), kulturní infrastruktura území (technické zázemí pro život a kulturu; kulturní domy, knihovny, sokolovna, lavičky, hospoda a hostinec, aj.), kulturní organizace a jejich materiální zázemí (obecní úřad, fungující fara, kde počítáme nejen samotnou budovu, ale i fungující instituci s naplňováním určitého poslání v daném místě), tradiční gastronomie a výrobní postupy (místní pokrmy, slavnostní venkovská jídla, postupy výroby některých potravin, tradiční výrobky).

Nehmotné prvky lokální kultury jsou v přeneseném slova smyslu neviditelné, hůře zmapovatelné prvky lokální kultury. Zahrnují převažující způsob života, náboženský a spolkový život, tradiční zvyky a oslavy, a ostatní prvky nemateriální lokální kultury. Převažující způsob života lze chápat jako faktor utvářející podobu místní kultury, tak i jejím důsledkem. Jednotlivé lokální kultury se odlišují mírou tradicionality – tedy schopností přijímat cizí prvky, nové myšlenky a postupy. Náboženský a spolkový život souvisí také s historickými tradicemi, přenosem hodnot z generace na generaci. Hlavním představitelem spolkového života jsou oficiální zájmové skupiny (hasiči, chovatelé, myslivci, ochotníci, zahrádkáři), ale zároveň i neformální uskupení obyvatel. Tradiční zvyky a oslavy jsou dány mírou tradicionality obyvatel dané oblasti a mírou identifikace s konkrétními obyčejí. Zařadit do tohoto prvku nehmotné lokální kultury lze například masopust, karnevaly i s průvody, pálení čarodějnic, vánoční zvyky daného místa, velikonoční koleda, otevírání a zavírání řek či vynášení Morany. Mezi ostatní prvky patří lidová slovesnost, nářečí, použití jmen, tradiční tance, apod. (Patočka, Heřmanová, 2008).

Kulturní dědictví je důležitým pojmem v souvislosti s problematikou kultury. Lze ho dle Heřmanové, Patočky definovat jako: „*souhrn hmotných a nehmotných hodnot, děl a kulturních vztahů, které vznikly v minulosti, ale svým vznikem, a významem přispěly k vytváření soudobých*

kulturních a společenských hodnot“. Kulturní prvky dědictví lze také dělit na hmotné a nehmotné prvky (Patočka, Heřmanová, 2008.)

Jde tedy o soubor kulturních prvků (tj. artefaktů a sociokulturních hodnot, norem a vzorců) a idejí, které jsou trvalé společné vlastnictví a všeobecně sdílený výsledek materiální a duchovní činnosti členů určité kultury, která je předávána následujícím generacím jako specifický druh dědictví a tímto přenášením je zajištěna kulturní návaznost. Hromadný charakter tohoto procesu nemá v živočišné říši obdoby, a je zapříčinen negenetickou povahou lidské kultury, zejména specifickou lidskou schopností předávat znalosti a dovednosti skrz znakového systému. Symbolický základ umožnil lidskému druhu hromadit, zpracovávat, uchovávat a předávat informace v čase a prostoru. Na rozdíl od aktuální kultury společnosti vystupující jako shrnutí všech živých výtvorů, idejí či vzorů, představuje kulturní dědictví pouze část sociokulturního života, a to tu která v životě společnosti zakotvila, a je proto předávána dalším generacím skrze potomky (Soukup, 1993.)

Vzhledem k hlavnímu cíli práce je nutné definovat pojem ***kulturní potenciál***.

Potenciál obecně jako pojem zavedl anglický matematik a fyzik George Green (1793-184) a lze ho chápat jako schopnost něco udělat, vytvořit či vykonat (Malá ilustrovaná encyklopedie A-Ž, 1999).

Kulturní potenciál lze definovat dle Patočky a Heřmanové (Patočka, Heřmanová, 2008, s. 51) jako „*doposud nevyužívané nebo jen málo využívané, nicméně za určitých podmínek využitelné zdroje rozvoje společnosti v oblasti kultury. Zejména jde o možnosti lepšího využití lidského potenciálu, využití kulturního dědictví a efektivního využívání kulturní infrastruktury*“.

Hlubší znalost kultury a jejich projevů zvyšuje šanci regionu využít sociálně kulturní potenciál pro produkty, které budou mít pro zákazníka i subjekty v regionu odpovídající kvalitě a rozsahu využívaného zdroje (Tittelbachová, 2011).

4.2 Kultura v dokumentech regionálního rozvoje EU a ČR

Národní úroveň dokumentů se vzhledem ke členství České republiky v Evropské unii řídí dokumenty nadnárodní úrovně. ***Maastrichtská smlouva o Evropské unii*** z roku 1992 a platností od roku 1993 vytváří novou formu politické integrace v Evropě. Kultura je v tomto dokumentu věnována hlava IX (dokument je rozdělen na hlavy a články), kde se hovoří o tom, jak Společenství přispívá k rozkvětu kultur členských států a přitom respektuje jejich národní a regionální různorodosti a zároveň zdůrazňuje společné kulturní dědictví. Dokument chápe

činnost Společenství zaměřenou na povzbuzování spolupráce mezi členskými státy, v případě potřeby na podporu a doplňování jejich činnosti v oblastech zlepšování znalosti a šíření kultury dějin evropských národů, zachování a ochrany kulturního dědictví evropského významu, nekomerční kulturní výměny či umělecké a literární tvorby, včetně tvorby v audiovizuální oblasti. Společenství a členské státy podporují spolupráci v oblasti kultury se třetími zeměmi a s příslušnými organizacemi. Společenství ve své činnosti dle ostatních ustanovení této smlouvy přihlíží ke kulturním hlediskům (Maastrichtská smlouva o Evropské unii).

Kultura je nedílnou součástí dokumentů regionálního rozvoje ČR. Dokumenty jsou uvedeny pro srovnání dokumenty minulého programovacího období 2007 – 2013 a současného 2014 – 2020.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2007 – 2013

V dokumentu je zahrnuto využití kulturního dědictví v rámci kapitoly 2 Hlavní faktory regionálního rozvoje ČR, kde je kultura uvedena jako významný potenciál regionálního rozvoje ČR. Pro tento dokument je kultura velmi strukturovanou oblastí různorodých individuálních, skupinových i společenských zájmů, aktivit a činností, která napomáhají identifikaci a rozvoji jednotlivce a zároveň k unifikaci občanské společnosti. Díky historickému vývoji v ČR, není kultura vnímána jen jako umělecká činnost nebo její výsledky, ale i poznávací, osvětové, zájmové a vzdělávací aktivity, stejně tak i činnost spolků, tradice a zvyky, přírodní a urbanizované prostředí individuálního života. V pojmu kultura jsou proto obsaženy mimo jiné činnosti knihoven, muzeí, galerií a divadel, nabídka kulturních, společenských, vzdělávacích programů různých typů kulturních domů a středisek, činnosti dobrovolných občanských aktivit (zájmových či amatérských sdružení), nevládních neziskových organizací ale i městské slavnosti, festivaly, apod. Pro společnost je také významná její sociální a komunikační funkce. Kultura je také v dokumentu SRR ukotvena v prioritní oblasti *PO 7 – Kultura*, jedné z prioritních oblastí opatření stanovených ve strategickém rámci, který hodnotí, na jaké úrovni ČR v současném období je a kam se chce ubírat v budoucnosti. Prioritní oblast PO 7 je dále rozdělena na organizaci a řízení kulturních aktivit, rozvoj kultury, zachování a využití kulturních památek a vzdělání a informovanost (Strategie regionálního rozvoje ČR 2007 – 2013).

Strategii regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020

Dokument je členěn do 4 prioritních oblastí (Prioritní oblast regionální konkurenceschopnosti; územní soudružnosti; environmentální udržitelnosti; prioritní oblast veřejné správy) - kultura je vymezena v prioritní oblasti územní soudržnosti jako škálu aktivit spojenou s uměním, vzděláváním, církevními společnostmi, vysíláním televize a rozhlasu, neprofesionálními aktivitami spojenými se spolky a zájmovými útvary či kulturním dědictvím. Strategie charakterizuje kulturní aktivity v ČR jako široké, přikládá výčet mnoha památkových objektů, které lze v rámci republiky a cestovního ruchu navštívit (hrady, zámky, muzea, atd.). Uvádí také hrozbu pro zdejší kulturu v podobě globalizace, která může vést ke ztrátě lokální a regionální identity, ale zároveň dodává, že proti globalizaci stojí stále silné živé místní tradice místních lidí a jejich identifikace s vlastní lokalitou. Kultura je ve Strategii zmiňována jako velmi významný faktor regionálního rozvoje, jejíž možnosti do značné míry kopírují koncentraci cestovního ruchu (Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2010).

Srovnání obsažení pojmu kultura ve Strategiích regionálního rozvoje pro období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 ukazuje tabulka Tab. 02.

Tab. 02 Kultura ve Strategii regionálního rozvoje (komparace programovacího období 2007 – 2013 a 2014 – 2020)

Porovnávána oblast související kulturou v SRR	Strategie regionálního rozvoje 2007 – 2013	Strategie regionálního rozvoje 2014 - 2020
Ukotvení pojmu kultura, její definice z hlediska České republiky	Hlavní faktory regionálního rozvoje ČR – kultura a její využití. Využití kulturního potenciálu jako jeden z faktorů RR (věnována jedna podkapitola „Využití kulturního potenciálu“).	Zhodnocení vývojových tendencí RR. Prioritní oblast územní soudržnost – kultura, jejímž prostřednictvím lze zmírnit kulturní disparity (zmiňováno pouze okrajově v textu).
Opatření, další možnosti v oblasti kultury	Opatření- Strategický rámec, PO 7 – Kultura, rozdělení činnosti: organizace a řízení kulturních aktivit, rozvoj kultury, zachování a využití kulturních památek a vzdělání a informovanost	Hodnocení prioritní oblasti 7 – Kultura disponuje nadprůměrným počtem programů, které mají vztah k prioritám 7.1 Organizace a řízení kulturních aktivit, 7.2 Rozvoj kulturní infrastruktury a služeb a 7.3

		Zachování a využívání kulturních památek.
SWOT analýza – příležitosti	Rozsáhlé kulturní dědictví a rozmanitá krajina (příležitost v obecné rovině pohledu na ČR)	Rozvoj a podpora kultury a aktivit spojených s cestovním ruchem na obou stranách hranice ČR a sousedních států (v rámci oblasti územní soudržnosti)

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

Srovnání SRR pro programovací období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 ukazuje, že SRR 2007 – 2013 věnovala kultuře mnohem více prostoru, zabývala se jí ve větší míře a ukazovala jí jako jeden z hlavních faktorů regionálního rozvoje. SRR 2014 – 2020 kulturu také vnímá jako jednu z možností, pomocí níž jsou snižovány negativní regionální disparity a věnuje se jejímu hodnocení z minulého programovacího období. Oba dokumenty pak pracují s kulturou ve své SWOT analýze jako jednou z příležitostí.

5. Cestovní ruch, pojmy a návaznost na regionální rozvoj

5.1 Cestovní ruch a související pojmy

Diplomová práce se zabývá rozvojem cestovního ruchu v České republice, je tedy důležité definovat tento pojem.

Prvotní propojení cestovního ruchu a regionálního rozvoje vychází z podstaty cestovního ruchu jako aktivity, která je provozována na určitém vyčleněném geografickém území a jeho uskutečnění je podmíněno existencí volného času těch, kteří aktivity v rámci cestovního ruchu konají (Kotíková, 2013).

I když lidé cestovali už v dávné historii, o cestovním ruchu mluvíme až od poloviny 19. století a formování pojmu se datuje na počátek 20. století, kdy vzniká cestovní ruch jako teoretická disciplína i jako předmět zájmu a také se ve společnosti rozvíjí vzdělávání v cestovním ruchu (Kotíková, 2013).

Cestovní ruch (dále j také CR) jako pojem lze vymezit více způsoby, avšak žádný z nich nebude vzhledem k šíři pojmu zcela vyčerpávající. Cestovní ruch může být chápán jako průmysl, který poskytuje veškeré služby a který lze rozdělit do sektorů jako je sektor ubytovací služby (obsahující například hotely, penziony) sektor atrakce (sem patří kulturní památky, parky, historicky či jinak zajímavá místa k navštívení), sektor dopravy (jako je letecká, vodní, silniční apod.), sektor zprostředkovatelů (cestovní kanceláře, agentury či rezervační systémy) a v neposlední řadě sektor organizací (ten může obsahovat regionální centra či turistické asociace). Tyto sektory jsou vzájemně provázené a tyto vazby se setkávají v sektoru dopravy (Ryglová, Burian, Vajčnerová 2011).

Cestovní ruch lze podle mnoha **ukazatelů** (jako například délky pobytu, vztahu k platební bilanci dle zabezpečení cesty, způsobu financování apod.) různě dělit (Ryglová, Burian, Vajčnerová 2011).

Typologie CR (dále viz oddíl 5.2), která je důležitá z hlediska stanoveného cíle pro tuto diplomovou práci, pracuje s ukazatelem místa realizace CR. Dělí se tedy na vnitřní CR, tj. domácí CR, kde turisté cestuje po vlastní zemi, druhý typ národní CR zahrnující domácí CR a výjezdové cesty do cizích zemí, a třetí typ mezinárodní CR, při němž dochází k překročení hranice státu (Ryglová, Burian, Vajčnerová 2011).

Lze také říci, že CR je aktivita, prostřednictvím níž lidé hledají nové zážitky mimo svůj domov (Horner, Swarbrooke, 1996).

Jedním z předpokladů cestovního ruchu je i pojem volný čas, který lze definovat jako část mimopracovního času, kterou člověk využívá k dobrovolným aktivitám směřujícím k rozvoji osobnosti, odpočinek a či další zájmové aktivity (Jakubíková, 2012).

Specifické vlastnosti cestovního ruchu. Cestovní ruch je sektor s komplexním produktem, kde každá součást řetězce nabízí jeden článek z celkového produktu. Společně tyto složky určují zkušenost turistů a jejich hodnocení kvality daných služeb. Turistická destinace je hlavní lokalitou spotřeby v ČR a turisté identifikují produkt jak podle podniku, který službu nabízí, tak podle dané lokality a destinace. Produkt ČR je různorodý. Základními zdroji turistické destinace jsou přírodní a kulturní zdroje, turistická zařízení, ubytování, restaurace či komunikační infrastruktura.

„Základním předpokladem rozvoje cestovního ruchu je svoboda člověka cestovat. K dalším předpokladům patří volný čas, dostatek volných finančních prostředků a příznivé politické klima“ (Jakubíková, 2012).

5.2 Typologie cestovního ruchu

Základní rozdělení cestovního ruchu tvoří domácí CR a zahraniční CR (ten lze dále členit na příjezdový a výjezdový CR). CR je aktivita v určitém geografickém prostoru. Pokud je tento prostor tvořen územím a hranicemi jednoho státu, hovoříme o CR domácím, kde je pohyb a pobyt obyvatel daného státu. Pokud je cílem CR místo mimo území daného státu a dochází k překročení státní hranice, je tento CR nazýván zahraniční (Kotíková, 2013).

Cestovní ruch má také svou další typologii, kde rozlišujeme například rekreační CR, kde je hlavním cílem regenerací fyzických a duševních sil, lázeňský CR zaměřený na léčbu a prevenci jednotlivce, dále pak sportovně-turistický CR využívající zájmu lidí o aktivní odpočinek, či kulturně poznávací CR, který má za cíl poznávání tradic, historie či zvyků (Ryglová, Burian, Vajčnerová 2011).

Nové trendy se ukazují v oblasti cestovního ruchu. Můžeme tak například hovořit o svatebním CR, filmovém CR, dobrovolnický CR, gastronomický CR, zdravotní CR, temný CR (Kotíková, 2013).

5.3 Politika cestovního ruchu v ČR

Cestovní ruch spolu s cestováním tvoří aktivity, které představují jednu z největších světových ekonomických odvětví, a stává se stále významnějším faktorem regionálního

rozvoje. Jedná se o oblast ekonomiky fixovanou na místo (region) vzniku (tedy destinaci CR). Tím podporuje stabilitu regionálních a místních ekonomik. Cestovní ruch je také mimo jiné významným tvůrcem pracovních míst a stimulatorem investičních aktivit. Cestovní ruch zasahuje do mnoho odvětví národního hospodářství a je tak velmi těžké kvantifikovat jeho přínos pro ekonomiku státu, má ale zcela jistě funkci příjmovou, zaměstnanosti, funkci vyrovnávací, vyrovnávací a funkci platební bilance. Některé oblasti ekonomiky jsou pro cestovní ruch charakteristické, ale poskytují produkty či služby nejen účastníkům CR, kteří zase naopak spotřebovávají i produkty a služby i z odvětví přímo nesouvisející s CR. Z tohoto důvodu nelze ekonomický význam CR kvantifikovat většinou přímo (např. z podkladů národního účetnictví nebo jiných statistik), ale je nutné k sestavení tzv. satelitního účtu cestovního ruchu (TSA). TSA umožňuje zobrazení podrobností určité oblasti a zároveň vynechání nadbytečných informací, zahrnuje také podrobnou analýzu poptávky a nabídky CR a dokáže zhodnotit celkový přínos CR pro danou zemi (Tittelbachová, 2008).

Politiku cestovního ruchu lze definovat jako činnost, která je součástí hospodářské politiky státu a směřuje k cíli zvyšování blahobytu země a lidí. Tohoto obecné cíle je dosahováno naplněním dílčích cílů pomocí komplexního plánování, usměrňováním a tvorbě CR pomocí různých nástrojů (státních i soukromých). I když je politika CR součástí hospodářské politiky státu, její cíle spadají jen do oblasti ekonomické, ale i do sociální či ekologické.

V posledních letech se projevuje kromě vysokého rozvoje cestovního ruchu, také větší význam cestovního ruchu v regionech, kde může napomáhat se strukturálními problémy, protože představuje stabilní oblast ekonomiky. CR dokáže vytvořit nová pracovní místa s nízkými investičními náklady, a může tak pomoci regionům, které se potýkají s vysokou nezaměstnaností. Dotační programy, které podporují CR, mohou být významných nástrojem regionální politiky. Proto je CR důležitou součástí Strategie regionálního rozvoje, Národního rozvojového plánu či strategií a plánů rozvoje krajů, měst i obcí.

Nositeli politiky cestovního ruchu mohou být veřejnoprávní instituce (stát, obce, regiony – instituce, které mají kompetence v oblasti CR), soukromoprávní instituce (např. podnikatelská či zájmová sdružení), či dobrovolné zájmové skupiny a akční sdružení (účelová sdružení). S ohledem na členění cílů existují také nositelé politiky CR na územních stupních. Jsou to nositelé mezinárodní politiky (např. EU), národní politiky (veřejnoprávní instituce pro CR) a regionální politiky CR (destinační managementy) (Tittelbachová, 2008).

Koordinačním a metodickým úřadem pro oblast cestovního ruchu v České je ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo je metodickým a koordinačním orgánem pro všechny subjekty působící v oblasti cestovního ruchu. Nezbytným nástrojem pro činnost ministerstva v oblasti cestovního ruchu je Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007 – 2013, která představuje střednědobý strategický dokument a vychází především z rozvojových možností cestovního ruchu v České republice.

Důležitým cílem ministerstva je využít legislativní nástroje při vytváření podmínek pro rozvoj cestovního ruchu v České republice, a pomocí jasných pravidel dosáhnout lepší ochrany spotřebitele a stanovit pravidla pro provoz cestovních kanceláří a agentur.

Ministerstvo se významným způsobem zapojuje do aktivit mezinárodních organizací v oblasti cestovního ruchu a svoji činnost prezentuje na odborných konferencích a veletrzích cestovního ruchu. Prostřednictvím České centrály cestovního ruchu – [CzechTourism](#) – je Česká republika prezentována v zahraničí i na domácím trhu jako zajímavá turistická destinace.

Ministerstvo realizuje řadu projektů financovaných ze strukturálních fondů EU, které přispívají k rozvoji cestovního ruchu v České republice (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2014).

5.4 Cestovní ruch v dokumentech regionálního rozvoje ČR

Na význam cestovního ruchu a jeho rozvoj poukazují dokumenty ČR, které tvoří jeho rámec.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2007 – 2013

Dle SRR 2007 – 2013, kapitoly II Hlavní faktory regionálního rozvoje ČR, 2.7 Cestovní ruch, představuje cestovní ruch jedno z nejdynamičtěji se rozvíjejících odvětví v České republice a stává se stále významnějším a nepostradatelnějším faktorem regionálního rozvoje v některých českých regionech i v celé ekonomice. V ČR se podíl cestovního ruchu na HDP pohybuje na úrovni 4%, příjmy z celého odvětví čítají přes 100 mld. Kč a v ekonomice cestovního ruchu je dle relevantních odhadů zaměstnáno okolo 13 % obyvatelstva.

Zásadními dokumenty pro rozvoj cestovního ruchu v ČR jsou Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR, Strategie hospodářského růstu a Strategie regionálního rozvoje. Rozvoj cestovního ruchu musí respektovat možnosti území a omezení jeho funkčního využití obsažené v Politice územního rozvoje a musí být v souladu s principy udržitelného rozvoje, Státní politikou životního prostředí 2004 – 2010 a ochranou přírody.

Strategický rámec SRR 2007 – 2013 začleňuje cestovní ruch do svých opatření v prioritní oblasti PO 6 – Cestovní ruch, která se dále dělí na Organizace a management cestovního ruchu, Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu, Rozvoj produktů a služeb cestovního ruchu (Strategie regionálního rozvoje 2007 – 2013).

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020

Analytická část SRR hodnotí situaci České republiky v oblasti regionálního rozvoje, včetně jejího evropského kontextu. V souvislostech analyzuje klíčové faktory regionálního rozvoje, uspořádaných podle jejich vztahu k základním pilířům (funkcím) regionální politiky – regionální konkurenceschopnosti, plnění vyrovnávací funkce a environmentální udržitelnosti. Jedním z částí této analýzy jsou faktory regionální konkurenceschopnosti, do kterých je řazena odvětvová struktura. Zde je za důležité odvětví považován cestovní ruch, který může pomoci iniciovat hospodářský rozvoj především ve stabilizovaných a periferních oblastech. Toto odvětví pro svůj rozvoj využívá jak přírodní potenciál, kulturní památky, tak přírodní zdroje v území. Řada oblastí cestovního ruchu leží ve stabilizovaných, v některých případech i periferních oblastech vymezených základní typologií České republiky. Z pohledu regionální politiky odvětví cestovního ruchu, vedle dalších efektů, je právě v těchto oblastech významným generátorem pracovních příležitostí.

Cestovní ruch je zahrnut i do SWOT analýzy, kde v silných stránkách regionální konkurenceschopnosti *Česká republika patří mezi významné evropské destinace cestovního ruchu a Praha mezi top světové atraktivitu.* A zároveň ve slabých stránkách: *„ Velké rozdíly v návštěvnosti jednotlivých krajů – dlouhodobě slabá návštěvnost krajů Olomouckého, Pardubického, Ústeckého kraje a Kraje Vysočina. Nedostatečná schopnost zvýšit atraktivnost jednotlivých turistických regionů ČR pro zahraniční návštěvníky – problém v kvalitě služeb, marketingu a organizaci.*“ (Strategie regionálního rozvoje 2014 – 2020).

Srovnání obsahu pojmu cestovní ruch v obou těchto dokumentech z hlediska programovacích období 2007 – 2013 a 2014 – 2020 ukazuje tabulka Tab. 03.

Tab. 03. Cestovní ruch ve Strategii regionálního rozvoje (komparace programovacích období 2007 – 2013 a 2014 – 2020)

Porovnávána oblast související s cestovním ruchem v SRR	Strategie regionálního rozvoje 2007 – 2013	Strategie regionálního rozvoje 2014 – 2020
---	--	--

Ukotvení pojmu cestovní ruch, její definice z hlediska ČR	Hlavní faktory regionálního rozvoje ČR – výklad kapitola 2.7 Cestovní ruch	Prioritní oblast územní soudržnost – cestovní ruch, jejímž prostřednictvím lze zmírnit kulturní disparity
Strategický rámec z hlediska cestovního ruchu	Opatření- Strategický rámec, PO 6 – Cestovní ruch	Hodnocení z hlediska naplněných počtů programů z minulého období – nejméně naplňované Cestovní ruch (vedle PO Infrastruktury)
SWOT analýza – příležitosti	Rozsáhlé kulturní dědictví a rozmanitá krajina (příležitost v obecné rovině pohledu na ČR)	Rozvoj a podpora kultury a aktivit spojených s cestovním ruchem na obou stranách hranice ČR a sousedních států (v rámci oblasti územní soudržnosti)
SWOT analýza – silné stránky	Neobsahují cestovní ruch	Česká republika patří mezi významné evropské destinace cestovního ruchu a Praha mezi top světové atraktivitu.
SWOT analýza – slabé stránky	Neobsahují cestovní ruch	Rozdíly v návštěvnosti jednotlivých krajů – slabá návštěvnost krajů Olomouckého, Pardubického, Ústeckého kraje a Kraje Vysočina. Nedostatečná schopnost zvýšit atraktivnost jednotlivých turistických regionů ČR pro zahraniční návštěvníky – problém v kvalitě služeb, marketingu a organizaci

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

SRR 2007 – 2013 i SRR 2014 – 2020 se zabývají pojmem cestovního ruchu – tabulka stručně ukazuje, které dílčí části SRR a v jakém rozsahu s tímto pojmem pracují. SRR 2007 – 2013. Ze srovnání vyplývá, že hlavní ukotvení pojmu cestovního ruchu je v obou programovacích obdobích v SRR srovnatelné, přičemž SRR 2014 – 2020 věnuje se věnuje CR ve větší míře ve sledovaném oddílu strategického rámce SRR.

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2007 – 2013 (dále jen „Koncepce CR“) byla schválena vládou ČR dne 7. listopadu 2007. Tato koncepce představuje střednědobý strategický dokument vycházející z rozvojových možností cestovního ruchu a nástroje, které podmiňují jeho další rozvoj v ČR.

V roce 2013 byla schválena nová Koncepce CR pro období 2014 – 2020. Jejím hlavním cílem je zvyšovat konkurenceschopnost odvětví cestovního ruchu na národní i regionální úrovni, udržení jeho ekonomické kapacity i jeho pozitivních dopadů na sociokulturní a

environmentální rozvoj České republiky. Koncepce CR má 4 **priority** Priorita 1 – Zkvalitnění nabídky cestovního ruchu, Priorita 2 – Management cestovního ruchu, Priorita 3 – Destinační marketing, Priorita 4- Politika cestovního ruchu a ekonomický vývoj. Oproti minulé Koncepci pro období 2007 – 2013 je doplněn systém řízení cestovního ruchu a dlouhodobé financování tohoto odvětví (Koncepce politiky cestovního ruchu 2014 –2020).

Národní program podpory cestovního ruchu 2010 –2015

Hlavním cílem Národního programu podpory cestovního ruchu je vytvořit nástroj, který efektivním způsobem přispěje k podpoře sociálního cestovního ruchu. V roce 2010 byl schválen Národní program podpory cestovního ruchu na roky 2010 - 2015. Ve stejném roce byl realizován podprogram Cestovní ruch pro všechny se zaměřením na tvorbu nových produktů v cestovním ruchu včetně vytvoření podmínek pro jejich realizaci a marketingu těchto produktů. Od roku 2011 je podpora poskytována v rámci podprogramu Cestování dostupné všem, který se vypisuje rozhodnutím ministerstva pro místní rozvoj na každý rok a v rámci každého roku jsou vyhlášeny oblasti a možnosti podpory. Například pro rok 2014 následující: rekonstrukce/vybudování odpočívadel, center služeb pro turisty a hygienického zázemí pro pěší, cyklisty a handicapované turisty podél tras, zpřístupnění atraktivit cestovního ruchu a zavedení /zlepšení/ vytvoření navigačních a informačních systémů pro sluchově a zrakově postižené účastníky cestovního ruchu, to vše včetně marketingu zrealizovaných výstupů akcí (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2014)

5.5 Souhrn teoretické části diplomové práce

Z teoretických východisek se diplomová práce svým cílem a tématem zaměřením inspiruje v endogenním přístupu regionálního rozvoje z důvodu využití potenciálu regionu v tomto přístupu k jeho dalšímu rozvoji, což je podstatné pro tuto diplomovou práci, jejímž cílem je zhodnocení kulturního potenciálu (kultura patří mezi nejvýznamnější faktory pro RR spolu s lidmi a přírodou). Důležité je také pojetí kulturního dědictví v cestovním ruchu, se kterým je nadále pracováno v praktické části práce.

Z teorií regionálního rozvoje vychází cíl práce nejbližší k teorii strukturace, která pracuje s konceptem struktury. V této teorii je dle Giddense důležité pojetí aktér a jeho aktivita, což značí regionální rozvoj endogenní, vycházející zevnitř regionu (Giddens, in Blažek, Uhlíř, 2002) a souvisí s využitím kulturního potenciálu zevnitř regionu prostřednictvím aktivit, resp.

aktérů. Jedna ze skupin v teorii učících se regionů pracuje s pojmem kultura, a které tak navazuje na diplomovou práci, která se kulturou a cestovním ruchem zabývá.

Vymezení a srovnání pojmů kultura a cestovní ruch tvoří ukotvení těchto pojmů v institucionálním nástroji, kterým jsou dokumenty regionálního rozvoje, zejména Strategie regionálního rozvoje ČR (SRR) V případě pojmu kultura toto srovnání ukazuje, že SRR 2007 – 2013 se kulturou zabývá v mnohem větším rozsahu a hodnotí jí jako jen z faktorů RR (kulturními potenciálu je věnována jedna podkapitola „Využití kulturního potenciálu), SRR 2014 – 2020 pracuje s pojmem kultury v menším rozsahu a pouze jako s jednou z možností na snížení regionálních disparit, v prioritní oblasti soudržnosti, na základě čehož vyvstává otázka, zda to znamená menší podporu kultury v tomto programovacím období. Srovnání pojmu cestovního ruchu v dvou programovacích obdobích SRR ČR ukazuje, že oba dokumenty věnují pojmu srovnatelný rozsah, přičemž SRR 2014 – 2020 se zabývá tímto pojmem ve větším množství ve sledovaném oddílu strategického rámce SRR.

6. Využití kulturního potenciálu z hlediska cestovního ruchu v regionu Jičínsko

Tato část diplomové práce se zabývá sekundární a komparativní analýzou dat o prvcích kulturního dědictví v regionu Jičínsko z hlediska cestovního ruchu. Úvod tvoří identifikace regionu Jičínsko a kulturního potenciálu v regionu. Tato část vychází jednak z místní a odborné literatury, jednak z podrobné znalosti autorky zkoumaného prostředí a v neposlední řadě ze zdrojů veřejně informujících o cestovním ruchu v daném regionu (např. infocentrum, veřejné brožury, informace o pořádaných akcích apod.).

6.1 Region Jičínsko

Diplomová práce se zabývá kulturním potenciálem regionu Jičínsko (mapa č. 1) nacházející se severovýchodní části České republiky cca 100 km od hlavního města Prahy a který lze vymezit jako území města Jičín a přilehlých obcí, v širším pojetí okresu Jičín. Pro potřeby této práce jsou však důležité hlavně obce Jičín (bývalé okresní město, počet obyvatel podle Českého statistického úřadu 1 k r. 2014 – 16.282, rozloha 2 493 ha) a přilehlých obcí Valdice (1427 obyvatel), Veliš (188 obyvatel)². V katastrálním území těchto obcí se nacházejí sledované prvky odkazu kulturního dědictví Albrechta z Valdštejna a židovské kultury.

Mapa č. 1. Region Jičínsko (zdroj: vlastní zpracování autorky)

6.2 Vybrané prvky kulturního potenciálu regionu Jičínsko

Jičínsko je součástí Českého ráje, území vzdáleného asi 95km severovýchodně od Prahy, v němž je mnoho přírodních a historických památek. V regionu se nachází množství kulturních prvků, které lze studovat nejprve pomocí následující výčtu (viz jednotlivé tabulky dále). Jedná se např. o místa vyhledávané návštěvníky pro dané místo či stavbu, kterými jsou sakrální

² Zdroj Český statistický úřad.

památky, zříceniny hradů, rozhledné body, Valdická brána (podrobněji viz Tab. 4), dále odkaz historické postavy Albrechta z Valdštejna (dále uváděno také AzV, podrobněji viz Tab. 5), komponovaná krajina hraběte Františka Schlika (viz Tab. 6), odkaz židovské kultury (dále uváděno také ŽK, viz Tab. 7), Bitva u Jičína 1866 a její památky (viz Tab. 8), Pohádková postava loupežníka Rumcajse (viz Tab. 9), další aktivity spojené s kulturními prvky na Jičínsku – Muzeum hry a regionální muzeum, hvězdárna, Festival Jičín – město pohádky (viz Tab. 10).

Jednotlivé kulturní prvky jsou zapracovány v následujících tabulkách, které srovnávají jednotlivé vybrané kulturní prvky a umisťují je do prostoru Jičínského regionu. Vzdálenost prvků je pro jednotné srovnání vždy měřena z Valdštejnova náměstí, jako výchozího turistického bodu a zároveň historického centra města Jičín.

6.2.1 Hmotné kulturní prvky regionu Jičínsko navštěvované pro místo či stavbu

Kulturní prvky je možné dělit podle toho, za jakým primárním účelem jsou vyhledávány z hlediska jejich stavby či místa. Návštěvníka na těchto prvcích zajímá jejich historie, styl stavby, zajímavá lokalita, umístění. Do takového členění lze zařadit sakrální památky, hrady, zámky, jejich zříceniny, opevnění, rozhledny a rozhledná místa. Takto komponované vybrané kulturní prvky regionu Jičínsko jsou zobrazeny v tabulce Tab. 04.

V tabulce jsou uvedeny sakrální stavby mimo kulturní prvky zařazené k odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu Františka Schlika, které jsou uvedeny podrobněji dále. Tabulka se nezabývá všemi sakrálními stavbami v regionu, kterých je několikanásobně více, ale uvádí vybrané, které jsou turisty vyhledávány nebo jsou zajímavé pro svou polohu či stavební sloh.

Tab. 04 Hmotné kulturní prvky regionu Jičínsko – návštěvnost pro místo či stavbu

Kulturní prvek	Popis prvku	Místa v regionu Jičínsko s prvkem spojená	Umístění prvku v regionu
----------------	-------------	---	--------------------------

Sakrální památky	Sakrální památky regionu, kostely a církevní stavby mimo odkaz Albrechta z Valdštejna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaple Panny Marie 2. Kostel sv. Václava 3. Kostel Všech svatých 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vrch Zebín, Jičín, 3km od Valdštejnova náměstí 2. Veliš, pod vrchem 6,8 km od Valdštenova náměstí 3. Jičín, pod vrchem Zebín, 3km od Valdštenova náměstí
Zříceniny hradů	Zříceniny (pozůstatky) hradů vypleněných Švédy v době Třicetileté války	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hrad Kumburk 2. Hrad Veliš 3. Hrad Brada 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ve vzdálenosti 14 km severovýchodně od Jičína 2. ve vzdálenosti 6 km jižně od Jičína 3. ve vzdálenosti 4,5 km severozápadně od Jičína
Valdická brána	Dominanta města Jičína, součást bývalého historického města Jičín. Kromě rozhledného bodu místo setkání a pořádání kulturních akcí	<ol style="list-style-type: none"> 1. Valdická brána 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Valdštejnovo náměstí, Jičín
Rozhledné body	Turistické cíle, vyhledávané za účelem rozhledu do krajiny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vrch Veliš 2. Valdická brána 3. Rozhledna Čeřovka Milohlídka 4. Brada 5. Vrch Zebín 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ve vzdálenosti 6 km jižně od Jičína 2. Valdštejno náměstí 3. ve vzdálenosti 1,2 km od Valdštejnova náměstí 4. ve vzdálenosti 4,5 km severozápadně od Jičína 5. ve vzdálenosti 3 km od Jičína (Valdštejnovo náměstí)

Zdroj: Vlastní zpracování autorky

Prvky zřícenin a pozůstatků hradů a rozhledných bodů se v některých případech překrývají, vzhledem k tomu, že s postupem času jsou pozůstatky po hradem stále méně patrné a místa jsou tak některými turisty vyhledávaná spíše jako rozhledné body, než pro zájem o jejich minulost. Valdická brána je zároveň rozhlednou, ale také součástí bývalého opevnění města, kde sloužila jako věž. Je také vyhledávána pro konání divadelních představení a kulturních akcí (např. Vánoce na bráně).

Sakrální prvky jsou vzdálené do 7km, zříceniny hradů do 14 km a rozhledné body do 6 km od centra Jičína, resp. autobusového a vlakového nádraží. Většina z nich je dostupná pěšky, některé vzdálenější autem, cyklisticky či hromadnou dopravou.

6.2.2 Kulturní prvky odkazu Albrechta z Valdštejna

Další sledované kulturní prvky v této diplomové práci souvisí s historickou postavou Albrechta z Valdštejna (1583 – 1634) získává jičínské panství po bitvě na Bílé hoře v roce 1621. Jičín a jeho region si velmi oblíbí, hodlá z Jičina vybudovat honosné centrum svého Frýdlantského vévodství. Díky těmto záměrům je v Jičíně a okolí patrná stavební činnost této historické postavy dodnes. Kulturní prvky odkazu Albrechta z Valdštejna jsou uvedeny detailněji v tabulce Tab. 05 a jsou rozdělené na hmotné a nehmotné.

Tabulka zobrazuje hmotné a nehmotné kulturní prvky dědictví historického odkazu Albrechta z Valdštejna. Hmotné prvky měly tvořit komponovanou krajiny, kterou se Valdštejn tvořil (z důvodu jeho smrti nedokončena, přesto výrazně viditelná v krajině).

Tab. 05 Kulturní prvky odkazu Albrechta z Valdštejna v regionu Jičínsko

Kulturní prvek	Popis prvku	Umístění v regionu
hmotné prvky		
Jičínský zámek	Dříve panské sídlo, zámek.	Valdštejnovo náměstí, Jičín
Kostel sv. Ignáce	Jezuitský kostel, původní název sv. Jakuba, přejmenován za Albrechta z Valdštejna, postaven již v 14. století.	nám. Svobody, cca 100 m od Valdštejnova náměstí v Jičíně
Jezuitská kolej	Vystavěna na příkaz Albrechta z Valdštejna pro Jezuity, které sem v 17. století pozval na šíření vzdělanosti.	nám. Svobody, cca 100 m od Valdštejnova náměstí v Jičíně
Kostel sv. Jakuba Většího	Stavěn jako biskupský kostel Albrechtem z Valdštejna.	Valdštejnovo náměstí, Jičín
Kostel Panny Marie de Sale	Hřbitovní kostel, vystavěný v 17. století Albrechtem z Valdštejna.	Nové město, cca 600 m od Valdštejnova náměstí v Jičíně
Valdštejnská lodžie a Libosad	Lovecký letohrádek s parkem, místo odpočinku vystavěné v 17. století Albrechtem z Valdštejna.	Jičín, Sedličky, 3 km od Valdštejnova náměstí
Lipová alej	Čtyřřadé stromořadí, dlouhé asi 2km, spojující centrum města Jičín s Valdštejnskou lodžii. Původně mělo být spojnicí až do Valdické kartouzy.	Jičín, ulice Revoluční, začátek cca 0,5 km od Valdštejnova náměstí
Valdická kartouza s kostelem sv. Josefa	Původně klášter Kartuziánů, klášterní kostel a hrobka Valdštejnovy rodiny.	Valdice, 3,4 km od Valdštejnova náměstí
nehmotné prvky		
Valdštejnské slavnosti	Historické slavnosti konané jedenkrát za dva roky v Jičíně, historické postavy, družina Albrechta z Valdštejna, trhy,	Jičín, převážně Valdštejnovo náměstí

	ukázky řemesel, vojska, divadlo, ohňostroj.	
o. p. s. Valdštejská Lodžie– kulturní imaginárium	Občanská prospěšná společnost, provozující Valdštejskou lodžii, pořádající kulturní akce, správu památky.	Valdštejská Lodžie, Sedličky, Jičín
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	Razítkovací hra zahrnující místa, památky, které jsou spjaty s životem Albrechta z Valdštejna. Za určitý počet razítek odměna.	Frýdlant, Grabštejn, Jičín, Bělá pod Bezdězem, Turnov, Dětenice, Hrubá Skála, Hrubý Rohozec, Lemberk, Sychrov, Mnichovo Hradiště.
Plánovaný Valdštejnland	Využití odkazu Albrechta z Valdštejna na komerční účely, vláček kolem Valdštejské Lodžie	Valdštejská Lodžie a přilehlá místa

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Kromě těchto prvků, plánoval Valdštejn pod vrchem Veliš (viz. rozhledné body Tab. 04) založit františkánský klášter. Součástí této barokní komponované krajiny měl být jičínský zámek a kostel sv. Jakuba jako centrum města, na jedné straně osa vedla lipovou alejí do Lodžie a Kartouzy s kostelem sv. Josefa, na druhou stranu od náměstí vedla na vrch Veliš. Boční osa nebyla zcela dokončena a měla vést na vrch Zebín (krajinná dominanta), procházet Valdštejskou lodžii, kde za slunovratu místo východu slunce mělo osu protnout v Robousechu Jičina. Jičín se také dle Valdštejnových plánů měl stát centrem náboženství (chtěl zde založit biskupství), a centrem vzdělání (proto jezuité a jejich kolej a gymnasium).

Hmotné prvky odkazu Albrechta z Valdštejna se nacházejí do 3,5 km od centra Jičina, resp. od autobusového či vlakového nádraží, a jsou dostupné pěšky, na kole, i městskou dopravou.

Mezi nehmotné prvky kulturního odkazu Albrechta z Valdštejna patří Valdštejské slavnosti v Jičíně, o. s. Ložie, o. p. s. Valdštejská lodžie– kulturní imaginárium, hra Po stopách Albrechta z Valdštejna. Valdštejské slavnosti je historická akce konající se jedenkrát za dva roky (střídá se s městem Cheb, kde byl Albrecht z Valdštejna zavražděn) pořádá město Jičín Valdštejské slavnosti (Foto 10). Hlavní program je zahájen průvodem v čele se samotným Albrechtem z Valdštejna a jeho družinou. Vévoda je pak po celý den přítomen, prochází se po řemeslném trhu, vyhodnocuje doprovodné soutěže pro děti. Součástí akce jsou hry a úkoly pro děti i dospělé, v jejich rámci se lidé seznamují s dobou, architekturou a historií spojenou s působením Albrechta z Valdštejna na území České republiky a na Jičínsku. Slavnosti jsou zakončeny ohňostrojem, který má historický charakter a seznamuje návštěvníky s určitou etapou či událostí ve Valdštejnově životě (např. Keplerův horoskop, podporu vynálezů).

Občanské sdružení Lodžievzniklo jako garant starající se o památku Valdštejnské Lodžiev Jičíně. Vzniklo také jako snaha tuto památku „probudit k životu“ a nenechat zchátrat. Sdružení v roce 1997 uspořádalo i mezinárodní konferenci o komponované krajině a Valdštejnské lodžii. Od roku 2011 do 2013 provozovalo Valdštejnskou lodžii. Od roku 2013 do současnosti provozuje Valdštejnskou lodžii o. p. s. Valdštejnská lodžie-kulturní imaginárium, která je také pořadatelem kulturních prvků v tomto prvku.

Hra po stopách Albrechta z Valdštejna je hra určená pro turisty nejen regionu Jičínsko, ale pro celou ČR. Po obdržení mapy s razítkovací kartou mohou návštěvníci putovat napříč republikou a sbírat na místech spojených se životem Albrechta za Valdštejna razítka po zakoupení vstupenky. Za tři taková razítka pak získá zlatou minci s podobou Albrechta z Valdštejna. Za šest razítek si pak může domluvit při konání Valdštejnských slavností audienci u samotného Albrechta z Valdštejna. Hra je zaměřena hlavně na dětské návštěvníky. Na internetových stránkách jsou vyjmenovaná razítkovací místa, pravidla hry, průvodce životem Albrechta z Valdštejna. Do hry jsou zapojeny subjekty spojené s životem Albrechta z Valdštejna, ne však všechny. Zapojeny jsou Královéhradecký, Liberecký a středočeský kraj.³ Hra je zaměřena na podporu cestovního ruchu Českého ráje a vytvořilo jí Sdružení Český ráj.

6.2.3 Kulturní prvky Mariánské zahrady - komponované krajiny hraběte Františka

Schlika

Část jičínského panství – velišské statky – získávají po smrti Albrechta z Valdštejna Schlikové. Hrabě František Schlik zde začíná tvořit komponovanou krajinu, která je oproti té Valdštejnově, zaměřena na Pannu Marie a její kult (Valdštejnova komponovaná krajina je zaměřena spíše na vévodu a jeho sílu). Prvky této barokní krajiny jsou zobrazeny v tabulce Tab. 06.

³Samotná razítkovací místa tvoří hrad a zámek Frýdlant, hrad a zámek Grabštejn, hrad a zámek Staré Hrady u Jičína, hrad Bezděz, hrad Valdštejn, městské muzeum Frýdlant, Muzeum Bělá pod Bezdězem, muzeum hry v Jičíně, Regionální informační centrum Turnov, Valdštejnská Lodžiev Jičíně, zámek Dětenice, zámek Hrubá Skála, zámek Hrubý Rohozec, zámek Lemberk, zámek Mnichovo Hradiště, zámek Sychrov.

V průvodci putováním může návštěvník najít tyto místa a získat o nich krátkou informaci: Praha, Heřmanice, Cheb, Žitava, Mnichovo Hradiště, město Bělá pod Bezdězem, hrad Bezděz, Česká lípa, zámek Lemberk, hrad a zámek Grabštejn, město a zámek Frýdlant, Liberec, Turnov, hrad Valdštejn, zámek Sychrov, zámek Dětenice, Zámek Hrubá Skála, Jičín, hrad a zámek Staré Hrady u Jičína.

Tab. 06 Kulturní prvky Mariánské zahrady komponované krajiny hraběte Františka Schlika v regionu Jičínsko

Kulturní prvek	Popis prvku	Umístění v regionu
Loreta	Barokní kaple postavená podle Svaté Chýše v Loretě, údajného domu Panny Marie, postavená r. 1694, ústřední stavba krajinné kompozice.	1,5 km od obce Podhradí, 5,5 km od Valdštejnova náměstí v Jičíně
Zámek Vokšice	barokní zámek založený kolem r. 1660, dřívější sídlo úředníků z panství Veliš.	0,5 km od obce Podhradí, 3,8 km od Valdštejnova náměstí v Jičíně
Zámek Jičíněves kostel Jičíněves	Zámek vystavěný v letech 1715 – 1717 jako lovecký zámek. Kostelem prochází jedna ze dvou os.	6,5 km od obce Podhradí, 7,4 km od Valdštejnova náměstí v Jičíně
Kaple Andělů strážců	Andělé strážci jako patroni mateřství,	cca 400 m od Lorety, 4 km od Valdštejnova náměstí v Jičíně
Kaple sv. Anny	Lesní kaple u Dolního Lochova, konec jedné z os	7 km od obce Podhradí, 5,9 km od Valdštejnova náměstí v Jičíně
Kaple Nejsvětější Trojice	Lesní kaple u Ostružna	5,7 km od obce Podhradí, 7,3 km od Valdštejnova náměstí v Jičíně

Zdroj: Vlastní zpracování autorky

Hrabě Schlik v rámci komponované krajiny zakládá nové kaple a kostely na svém panství. V pomyslném středu kompozice stojí Loreta z r. 1694. Stavba, která je inspirována podle stavby Svaté chýše v Loretě v Itálii, kam byla údajně v historii přenesen z Nazaretu dům Panny Marie. Nedaleko od ní stojí kaple Andělů strážců, kteří symbolizují patrony mateřství a rodiny a samotná kaple je v boční ose krajiny. Dále kompozice pokračuje do Jičíněvse, obci vzdálené od Lorety v Podhradí necelé 4 km. V obci je dodnes zachován lovecký zámek, který do dnešních dnů Schlikové vlastní a využívají. Další významnou stavbou v krajinné kompozici je kaple sv. Anny u Dolního Lochova, vzdáleného od Podhradí 7 km.

Východím bodem této komponované krajiny je obec Podhradí, od které jsou prvky vzdálené do 7 km, dostupné pěšky, cyklisticky, autem či hromadnou dopravou. Od centra Jičina se prvky nacházejí do vzdálenosti 7,4 km se stejnou dostupností.

6.2.4 Kulturní prvky odkazu židovské kultury

Další zvolené kulturní prvky v této diplomové práci v Jičínsku tvoří odkaz židovské kultury, kterou zašitovala v historii židovská obec v Jičíně (dnes už neexistující). V rámci působení Židů na Jičínsku se dochovaly prvky hmotné kultury, z nichž vychází nehmotné prvky

a snaží se tento kulturní odkaz zachovat a předávat dále. Kulturní prvky židovské kultury jsou uvedeny v Tab. 07 a jsou děleny taktéž na hmotné a nehmotné.

Tab. 07 Kulturní prvky odkazu židovské kultury v regionu Jičínsko

Kulturní prvek	Popis prvku	Umístění v regionu
Hmotné prvky		
Synagoga	Církevní místo pro bohoslužby, postavena v r.	cca 0,2 km od Valdštejnova náměstí
Židovská ulice	Ulice, kde stávalo ghetto 8 židovských domů	cca 0,2 km od Valdštejnova náměstí
Židovská škola	č.p. 100, Židovská ulice.	cca 0,2k m od Valdštejnova náměstí
Rodný dům Karla Krause	Nerudova ul., rodný dům spisovatele a novináře	ul. Fortna 43, roh Valdštejnova náměstí
Židovský hřbitov	Místo posledního odpočinku, Sedličky, Jičín	3,2 km od Valdštejnova náměstí
Nehmotné prvky		
Jičínský šoulet	Festival židovské kultury spojený s tematickými přednáškami, hudebními vystoupeními či ochutnávkami tradičních pokrmů	Jičín – více míst
o. p. s. Baševi	Občanská prospěšná společnost provozující některé židovské památky. Vzdělávací činnost, pořádání kulturních akcí.	sídlo Jičín
Evropský den židovské kultury	Možnost setkání veřejnosti s židovskou kulturou	evropská města, Jičín – více míst
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	Uctění památky jičínských židů transportovaných do koncentračních táborů za 2. světové války	Jičín – více míst

Zdroj: Vlastní zpracování autorky

Synagoga se nachází v Židovské ulici cca 200 metrů od Valdštejnova náměstí. Stavba má obdélníkový půdorys, z vnější strany můžeme vidět kryté schodiště, které vede dovnitř na galerii. Sama Židovská ulice je dlouhá asi 400 metrů a kromě bývalých židovským domů (dnes na jejich místě jiné domy), je v ní i bývalá židovská škola č. p. 100. Rodný dům Karla Krause (židovský spisovatel, novinář) se nachází pár metrů od Valdštejnova náměstí, na rohu ulice

Fortna a Nerudova. Židovský hřbitov leží asi 3,2 km od Valdštejnova náměstí a cca 500 m od Valdštejnské Lodžie, mezi poli a lesem.

Jičínský Šoulet je každoroční festival židovské kultury. V rámci festivalu je možné navštívit kulturní akce v synagoze či ochutnat tradiční židovská jídla. Součástí festivalu jsou také přednášky na téma židovské kultury, koná se také komentovaná prohlídka židovského hřbitova. Akci pořádá o. p. s. Baševi. Tato občanská prospěšná společnost provozuje židovské památky a pomáhá je chránit, šíří vzdělanost a povědomost o židovské kultuře Jičína.

V rámci židovské tematiky se v Jičíně konají další kulturní akce. Například Evropský den židovské kultury, či vzpomínkové akce obětem holocaustu a odsunu jičínských židů do koncentračních táborů.

Prvky odkazu židovské kultury leží do 3,5 km od centra Jičína a jsou dostupné pěšky, popřípadě cyklisticky.

6.2.5 Kulturní prvky bitvy u Jičína 1866

Rok 1866 vystupuje v historii jako rok Prusko-rakouských válek, kdy spolu bojovaly Pruské a Italské království a jejich spojenci. Konec této války měl za důsledek mimo jiné vznik Rakouska – Uherska. V rámci těchto válek se uskutečnila blízko Jičína bitva 29. června. Pozůstatky této bitvy jsou v regionu patrné dodnes – nejen pomníky nebo místy, kde se bojovalo, ale také např. mince či části výzbroje na polích, které nadšenci stále nacházejí. Uctění památky vojákům představují kulturní prvky hmotné i nehmotné zobrazené v tabulce Tab. 08.

Tab. 08 Kulturní prvky bitvy u Jičína 1866 v regionu Jičínsko

Kulturní prvek	Popis prvku	Umístění v regionu
Hmotné prvky		
Naučná stezka „Bitva u Jičína 29. června 1866“	Naučná stezka s 22 zastaveními v podobě informačních tabulí, celková délka 29 km.	Začátek Valdštejnovo náměstí v Jičíně, konec v blízkosti rybníku Kníže v Jičíně.
Památník bitvy u Jičína	památník na místě postupu pruských vojsk	Jičín, Letná, cca 1km od Valdštejnovo náměstí
Ossárium	Kaple a hřbitov s ostatky vojáků padlých v r. 1866	Kbelnice, 2,8 km od Valdštejnovo náměstí
drobné kříže, památníky	drobné stavby připomínající rok 1866	-
Nehmotné prvky		
Jak se bojovalo v Prachovském sedle	pietní akce, vojenská přehlídka v historických kostýmech	Jinolice, 5,5 km od Jičína

Komité 1866	občanské sdružení, jehož cílem je péče o evidenci památek z roku 1866 na území ČR	sídlo Hradec Králové
-------------	---	----------------------

Zdroj: Vlastní zpracování autorky

Naučná stezka „Bitva u Jičína 29. června 1866“ začíná na Valdštejnově náměstí u tzv. Korunovační kašny, dále pokračuje přes Jičín, Holín, Prachov, Jinolice, Zámezí, Železnici, Kbelnici a zpět do Jičína. Celkově je dlouhá 29 km a vhodná je pro pěší i cyklisty. NA každém z 22 zastaveních se nalézá informační tabule s konkrétním popisem místa i širšími souvislostmi o válce r. 1866. Stezku provozuje Komité pro udržování památek z války 1866. Památník bitvy u Jičína se nachází v místě zvané Letná. Je umístěn v místech dřívějších cest, po nichž se k Jičínu blížila pruská vojska. Pískovcový pomník je od hořického sochaře Josefa Jiříčka a vysvěcen byl na místě rok po bitvě, tedy r. 1866. Ossarium je název pro místo posledního odpočinku. Hřbitov s kaplí s pozůstatky vojáků stojí u Kbelnice, obci vzdálené od Jičína asi 2,8 km. V rámci památky na padlé z této bitvy je v regionu umístěno mnoho křížů a pomníků.

Historická akce Jak se bojovalo v prachovském sedle, se koná v obci Jinolice vzdálené od Jičína 5,5 km, kde jsou k vidění historické jednotky vojáků, pietní akt či bitevní ukázky. Komité pro udržování památek z války 1866 je občanské sdružení pořádající historické akce, vzdělávací činnost, chrání a udržuje památky z války r. 1866 po celé České republice.

Vybrané prvky věnované památce bitvy u Jičína 1866 se nacházejí do vzdálenosti 5,5 km od centra Jičína (mimo sídlo občanského sdružení) a jsou dostupné pěšky či cyklisticky.

6.2.6 Kulturní prvky pohádkové postavy loupežníka Rumcajse

Večerníčková postava loupežníka Rumcajse a jeho rodiny, vytvořená spisovatelem Václavem Čtvrtkem (1911 – 1976) a ilustrátorem Radkem Pilařem (1931 – 1993), je neodmyslitelně spjata se sledovaným regionem Jičínsko. Proto v jičínském regionu vzniklo několik kulturních prvků (viz Tab. 09), které tyto autory a pohádkové postavy jimi vytvořené připomínají.

Tab. 09 Kulturní prvky pohádkové postavy loupežníka Rumcajse v regionu Jičínsko

Kulturní prvek	Popis prvku	Umístění v regionu
----------------	-------------	--------------------

Hmotné prvky		
Rumcajsova ševcovna	Dům, ve kterém Rumcajs podle pohádky žil, než se stal loupežníkem. Muzeum, interaktivní hračky pro děti.	ulice Pod Koštofránkem, Jičín, cca 200 m od Valdštejnova náměstí
Rumcajsova jeskyně	Jeskyně, ve které podle pohádky Rumcajs bydlel jako loupežník. Výzdoba obrázky, nábytkem.	Brada, 4,7 km od Valdštejnova náměstí
Rumcajsův svět	Interaktivní galerie s pohyblivými malovanými kulisami a postavami z pohádky o Rumcajsovi.	Valdštejnovo náměstí, Jičín
Rumcajsova, Cipískova a Mančina stezka	Dva okruhy, možnost tematické procházky zejména pro rodiny s dětmi, vyznačeny pohádkovými symboly.	Kolem Rumcajsovy jeskyně, Jičín, Mladějov, Prachovské skály
Nehmotné prvky		
Putování za Rumcajsem	Každoroční pochod pořádaný klubem českých turistů, několik tras podle náročnosti, cyklotrasa.	Začátek Valdštejnovo náměstí, Jičín. Trosky, Tábor, Zebín

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Rumcajsova ševcovna je malé muzeum této pohádkové postavy v ulici Pod Koštofránkem cca 200 m od Valdštejnova náměstí. Podle pohádky žil Rumcajs nejdříve jako švec právě v takové ševcovně. Expozice je přizpůsobena hlavně dětem a její součástí je například Mančina bylinková zahrádka či interaktivní hlavolamy. Podle pohádky se Rumcajs musel z Jičína utéct do lesa Řáholce, kde žil v jeskyni. Replika takové jeskyně se nachází v lese u obce Brada – Rybníček 4,7 km od Jičína. Jeskyně je vyzdobena obrázky, nábytkem, nápísem u vchodu a je vyhledávaným turistickým místem. Na Valdštejnově náměstí v Jičíně se nachází Rumcajsův svět – interaktivní galerie s malovanými obrazy s postavami z pohádky v životní velikosti, velké barevné kulisy, kterými návštěvníci mohou pohybovat. Kolem Jičína je vytvořena Rumcajsova stezka (15km), Cipískův okruh (3km) pro rodiny s menšími dětmi. Na jednotlivých zastaveních čekají návštěvníky úkoly, které může vyplňovat do karty získané v MIC v Jičíně, kde lze zkontrolovat správnost odpovědí. Rumcajsova stezka vede z Mladějova, přes skalní hrady, vyhlídky, Prachov k Rumcajově jeskyni až do Jičína v Rumcajsově ševcovně.

Pohádkové rodině loupežníka Rumcajse je také věnován každoroční jarní pochod, který otevírá turistickou sezonu. K absolvování je více možných tras dle délky či náročnosti pěšky i na kole. Akce je určena všem věkovým kategoriím.

Prvky spojené s pohádkovou postavou loupežníka Rumcajse a jeho příběhů jsou od centra Jičína vzdálené do 4,7 km, jsou tedy z Valdštejnova náměstí dostupné pěšky, cyklisticky či částečně autem.

6.2.7 Kulturními prvky spojené s dalšími aktivitami na Jičínsku

Mimo výše uvedené prvky lze v Jičínském regionu nalézt další prvky a aktivity spojené s kulturou, které je třeba do obecného výčtu zahrnout (viz Tab. 10).

Tab. 10 Kulturními prvky spojené s dalšími aktivitami na Jičínsku

Kulturní prvek	Popis prvku	Umístění v regionu
Hmotné		
Hvězdárna	Od r. 1999 vznik hvězdárny a konané akce pro veřejnost, pozorování oblohy.	1 km od Valdštejnova náměstí
Muzeum hry a regionální muzeum Jičín	Interaktivní muzeum a galerie, regionální muzeum o historii Jičínska	Jičínský zámek, Valdštejnovo náměstí
Nehmotné		
Festival Jičín – město pohádek	Jednou ročně konaný vícedenní festival určený pro děti s doprovodným programem i pro dospělé, kreativními dílnami a doplňkovými kulturními akcemi	Jičín, Valdštejnovo náměstí, Lodžie, místa v Jičíně

Zdroj: Vlastní zpracování autorky

Tabulka ukazuje přehled aktivit spojeným s kulturními prvky, které je možné v rámci tohoto regionu identifikovat. Hvězdárna funguje od r. 1999, v dřívější budově armády (muniční sklad). Hvězdárna mimo pozorování oblohy zajišťuje přednášky či astronomický kroužek.

Prvek Muzeum hry a regionální muzeum se kryje s prvkem Jičínského zámku jako odkazu Albrechta z Valdštejna, kde je zkoumán vztah na budovu jako hmotnou památku. V tomto srovnání je brán zřetel na možnost navštívit muzeum a jeho sbírky bez ohledu na místo, ve kterém se nachází. Muzeum hry a regionální galerie nabízí expozice vlastivědného charakteru, interaktivní hernu, například s dobovými kostýmy, či možností výroby dobových artefaktů, část expozice je věnována osobnosti Albrechta z Valdštejna. V muzeu je výstavní chodba, kde se střídají tematické výstavy.

Festival „Jičín – město pohádek“ je letos ve městě pořádáno již po 25. Festival je vícedenní a jeho součástí jsou soutěže a hry pro děti, kreativní dílny, divadelní představení, hudební vystoupení a zakončen je tradičně ohňostrojem.

Tyto vybrané prvky leží do 1 km od centra Jičína, odkud jsou dostupné pěšky, cyklisticky či v případě hvězdárny autem.

6.2.8 Kulturní prvky v regionu Jičínsko

Vybrané kulturní prvky nacházející se v regionu Jičínsko (oddíly 6.2.1 – 6.2.7) a sledované v této části diplomové práce jsou vzhledem k vysoké početnosti pouze utříděny dle popisu a srovnány dle umístění v regionu. Výchozím bodem srovnání dle umístění je vzdálenost od centra města Jičína, resp. Valdštejnova náměstí, které je historickým středovým bodem města (případně je k tomuto bodu přidána vzdálenost od jiného významného bodu v závislosti na konkrétních vybraných prvcích, viz komponovaná krajina hraběte Schlika). Z tohoto srovnání vyplývá, že vybrané prvky se nachází buď přímo na Valdštejnově náměstí (nulový bod) nebo ve vzdálenosti do 14km od Valdštejnova náměstí. Jsou tak z města Jičína dostupné pěší turistikou, cykloturistikou, autem či prostředky hromadné dopravy.

Autorka je si vědoma, že nelze sestavit výčet všech kulturních prvků ve vybraném regionu, proto jsou vybrány pouze ty nejvýznamnější.

Následující dva oddíly (6.3 a 6.4) se věnují již konkrétně srovnáním dat o vybraných kulturních prvcích odkazu Albrechta z Valdštejna a židovské kultury dle vybraných kritérií, protože z důvodů velkého množství kulturních prvků v regionu Jičínsko není možné analýzu provést na všech prvcích. Odkaz Albrechta z Valdštejna a odkaz židovské kultury byl vybrán jednak z důvodu historického významu pro jičínský regionu, jednak důvodů rozmístění prvků po celém regionu a tak možnosti zkoumání regionu komplexněji. Tak jako je možné kulturu dělit na hmotnou a nehmotnou (Heřmanová, Patočka, 2004), jsou i tyto prvky odkazů Albrechta z Valdštejna a židovské kultury děleny na hmotné a nehmotné prvky.

6.3 Komparativní analýza dat o vybraných prvcích kulturního dědictví v regionu Jičínsko

Pro obsah této diplomové práce je srovnáváno podrobně využití kulturního potenciálu odkazu historické postavy Albrechta z Valdštejna (dále také AzV) a židovské kultury (dále také ŽK) na Jičínsku. Dále jsou sledovány tyto dva vybrané kulturní prvky podrobněji. Tyto prvky kulturního dědictví (odkaz AzV a ŽK) jsou zdrojem pro detailní komparativní analýzu dat, jejíž výsledná data slouží pro laické a odborné rozhovory v další části diplomové práce.

6.3.1 Odkaz Albrechta z Valdštejna - kulturní dědictví na Jičínsku

Protože práce dále sleduje konkrétní prvky kulturního dědictví historické postavy Albrechta z Valdštejna na Jičínsku, je nutné nejprve stručně představit tuto historickou osobnost ve světové a české historii a její souvislost s historií Jičínska.

Historická postava Albrechta z Valdštejna

Albrecht z Valdštejna se narodil 14. září 1583 na tvrzi v Heřmanicích ve východních Čechách Vilému z Valdštejna (†1595) a Markétě Smiřické (†1593). Studoval slezské gymnázium v Goldbergu a německé universitě v Altdorfu, odkud ale kvůli výtržnostem musel odejít. Poté cestuje dva roky po Evropě, v Itálii studuje astronomii a matematiku. V roce 1604 nastupuje jako fendrych (důstojnická hodnost) k armádě Rudolfa II. V bojích proti Turkům se osvědčuje a získává hodnost hejtmana.

Valdštejn se narodil jako evangelík – rodiče se hlásili k Jednotě Bratrské, a tak nejspíše ze zjištěných důvodů pro účely postupu ve své kariéře, začátkem 17. století konvertuje ke katolicismu (díky tomuto kroku se mu zřejmě otevírá cesta k císařskému dvoru v Praze).⁴

Zemřel 25. února 1634 v Chebu, kde byl zavražděn zřejmě na příkaz císaře Ferdinanda II, u nějž působil jako velitel armády (Janáček, 1978). Stručný život Albrechta z Valdštejna v nejdůležitějších datech zobrazuje časová osa č. 1.

⁴ Během svého působení v Praze se seznamuje s astrologem Rudolfa II. a nechal si od něj sestavit horoskop, který ho provází celým životem a zaznamenává si do něj své životní události. Roku 1614 mu umírá manželka Lukrécie Nekšovna z Landeka, kterou si vzal r. 1609. Podruhé se žení s Isabelou z Harrachu v roce 1623. Největší vzestup své kariéry zaznamenává od r. 1618, když v českých zemích začíná české stavovské povstání, kde proti sobě stála skupina stavů a císařem (nesouhlas s vládou Habsburků). Povstání mimo jiných bitev vyvrcholilo bitvou na Bílé Hoře r. 1620. Při konfiskacích, které po ní následovali, byl Valdštejn císařem odměněn za spolupráci s ním. Takto také získává své statky mimo jiné i na Jičínsku.

Časová osa č. 1. Život Albrechta z Valdštejna

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Albrecht z Valdštejna nebyl jen politik a vojevůdce, ale byl známý také jako stavitel, neboť se podílel po celém území naší země na vybudování mnoho staveb. Obdivuhodná není jen Valdštejnova architektura, ale také tempo jeho stavebních plánů, které dokázal realizovat v krátkém čase jednoho desetiletí (viz Tab. 11). Během tohoto krátkého období stál Valdštejn při založení šesti řádových domů (jezuité v Jičíně a na Malé Straně v Praze, kartuziáni ve Valdicích, augustiniáni v České Lípě a na Bezdězu – přenesena později do Bělé pod Bezdězem – a benediktini na Bezdězu), dalších pět pak zamýšlel realizovat (jezuité ve Frýdlantu, karmelitáni, dominikáni a kapucíni v Jičíně, františkáni na Veliši). Postavil nebo zásadně přestavěl dvě rozsáhlé a jednu menší residenci (městský palác v Praze a v Jičíně, zámek v Bělé pod Bezdězem), dílčí úpravy provedl nebo plánoval na několika dalších sídlech nebo pevnostech (Kost, Hrubá Skála, Bezděz, Lemberk). Založil tři rozsáhlé zahrady s letohrádky (Troja a Bubny u Prahy, Valdická obora u Jičina). Vybuvoval síť koňských obor s centrem v hřebčínu ve Smrkovicích. Rozšířil a zásadně přestavěl celé město Jičín, kde založil dva nové kostely a několik dalších plánoval. Rozšířil město Liberec. Organizovanou výstavbu v Jičíně a okolí pak mělo zakončit dokončení rozlehlé krajinné kompozice, pojící její prvky lipovou alejí. Jičínsko, které získal konfiskací po r. 1620, je region, který ze svých panství nejvíce rozšířil a vystavěl nové stavby. Vedle toho rozvíjel také stavební program ve svých vévodstvích mimo české země, kde byla započata přestavba zámku a města v Zaháni, a zamýšlel přestavět paláce ve Wismaru, v Güstrově a ve Schwerinu (Uličný, 2015).

Tab. 11 Stavební činnost Albrechta z Valdštejna v ČR mimo region Jičínsko

Stavební činnost/ stavba	Název/popis prvku	Umístění v ČR
rezidence	Valdštejnův palác Zámek Bělá pod Bezdězem (úprava)	Praha, Malá Strana Bělá pod Bezdězem, Středočeský kraj
zahrada s letohrádkem	Ovenec zahrada v Bubnech	Troja, Praha Bubny, Praha
koňský hřebčín	obory kolem centra ve Smrkovicích	Smrkovice, Královéhradecký kraj
rozšíření či přestavba měst	Liberec, rozšíření	Liberecký kraj, severní Čechy
kláštery	Jezuité Augustiniáni Augustiniáni Benedikti	Malá Strana, Praha Česká Lípa, Liberecký kraj Bezděz, později Bělá p. Bezdězem Bezděz

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Kulturní prvky odkazu Albrechta z Valdštejna v regionu Jičínsko jsou děleny na hmotné a nehmotné a srovnávány dle vybraných kritérií.

Hmotné prvky kulturního odkazu Albrechta z Valdštejna v regionu Jičínsko

Hmotné prvky kulturního odkazu jsou v tomto oddílu srovnávány dle kritérií vzniku, stavebního slohu, vlastnictví, typu a užití, přístupnosti pro veřejnost, subjektivního hodnocení využití kulturního potenciálu prvku, subjektivního hodnocení vlivu prvku na cestovní ruch v regionu.

Historický a odborný text vychází z odborné literatury (uvedeno), z informací podaných městským informačním centrem, experty ve zkoumané oblasti či vychází z autorčiny znalosti prostředí.

- ***Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria doby vzniku a dalších stavebních úprav***

Hmotné prvky odkazu Albrechta z Valdštejna jsou srovnány dle kritéria vzniku, kde je sledováno jednak zahájení a ukončení stavby, jednak dílčí vlivy na stavbu jako je přerušení stavby, požáry (po kterých často následovali stavební úpravy) či dnešní podoba stavby. Dokončení stavby nevylučuje další přestavby. Srovnání je zobrazeno tabulkou Tab. 12.

Tab. 12 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria doby vzniku a dalších stavebních úprav

Kulturní prvek	Zahájení stavby	Pozastavení stavby	Požár	Přestavby	Dnešní podoba z roku	Dokončení stavby
----------------	-----------------	--------------------	-------	-----------	----------------------	------------------

Jičínský zámek	1572	-	1620	celé 17. století	1625	1634
Kostel sv. Ignáce	poč. 14. století	1412	1572, 1589, 1681 1768, 1778	1390,	1614	1614
Jezuitská kolej	1628	-	-	-	1692	1692
Kostel sv. Jakuba	1627	1634	1681	18. století	1768	1655
Kostel Panny Marie de Sale	1629	1634	-	1663, 1718, 1879	konec 19. Století	1663
Valdštejnská Lodžie	1627	1632	-	konec 18. století	1790/91	1790/91
Lipová Alej	1630	-	-	1630 – současnost	-	1630
Valdická kartouza	1626	-	-	-	-	pol. 17. Století
Kostel sv. Josefa	1632	1634	-	-	1655	1655

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Jičínský zámek (Foto 1) byl vystavěn na místě městských domů roku 1597. V té době se nejedná o zámek, jak je znám dnes, ale o panské sídlo, které vybudovali Trčkové z Lípy vlastníci v té době panství na východě Čech. Jejich následníci – Smiřičtí – sídlo opět přestavují, jsou zde vybudovány například stáje či nádvoří. Roku 1621 získává zámek spolu s jičínským panstvím Albrecht z Valdštejna. Ten residenci Smiřických, která je v r. 1620 poškozena požárem a výbuchem střelného prachu výrazně opravuje. Od roku 1625 ho rekonstruuje na reprezentativní sídlo, které získává přibližnou dnešní podobu (i když jeho pozdější majitelé stavebně do zámku zasahují, nejsou tyto zásahy nijak zásadní) (Klicpová, Uličný, 2010).

Na místě kostela sv. Ignáce (Foto 2) původně stál dřevěný kostel sv. Jakuba Většího (přejmenován za doby Albrechta z Valdštejna v 17. století po výstavbě nového kostela vedle jičínského zámku) z počátku 14. století. V roce 1390 je na jeho místě postavený nový kostel (který je zároveň nejstarším kostelem v Jičíně). Roku 1412 je stavba až do roku 1480 pozastavena z důvodu husitských válek. Albrecht z Valdštejna kostel postupuje Tovaryšstvu Ježíšovu (Jezuité), které do města Jičina přicházejí na jeho pozvání. Kostel měl být v jeho plánech stržen, k čemuž nakonec nedošlo. Kostel prošel ve své historii mnoha požáry (1572, 1589, 1681, 1768, 1778), po kterých byl vždy mírně upraven exteriér i interiér. Se stavbou dalšího kostela sv. Jakuba (Foto 5) je započato roku 1627 (položen základní kámen), samotná stavba je realizována od r. 1629. Albrecht z Valdštejna chtěl mít v Jičíně biskupství (zakládací

listina vydána r. 1624), proto potřeboval nový reprezentativní kostel. Práce na kostelu jsou zastaveny vévodovou smrtí r. 1634. Zprovoznění kostela církevní správou se daří až v roce 1655. Roku 1681 stihl místo požár, po kterém byl opraven. Druhý požár r. 1767 si vyžádal rozsáhlejší rekonstrukci, o rok později je spojen chodbou se zámek (tento krok Valdštejn za svého života již naplánoval). Základní kámen kostela Nejsvětější Trojice (dnes Panny Marie de Sale, přejmenován 1661, Foto 6) byl položen o dva roky později než u sv. Jakuba, tedy r. 1629 a měl původně sloužit jako špitální a hřbitovní kostel. Smrtí Valdštejna jsou práce zastaveny. Roku 1663 je dokončena sakristie, 1718 zbudování dnešního hlavního vchodu a r. 1879 přístavba technického objektu a dnešní podoba kostela (Římskokatolická církev, farnost Jičín). Bývalý klášterní kostel ve Valdicích byl založen r. 1632 jako kostel Nanebevzetí Panny Marie, v josefínské době byl kostel přejmenován a zasvěcen sv. Josefu (v dnešní době je kostel odsvěcen).

Jezuitská kolej (Foto 3) byla založena v důsledku pozvání Jezuitů do Jičína Albrechtem z Valdštejna roku 1622. V roce 1628 je položen základní kámen k její stavbě a dokončena byla r. 1692. Byť v historii sloužila různému účelu, měnily se spíše interiéry. Albrecht z Valdštejna chtěl na památku dvě první manželky Lukrécie Nekšové z Landeka (1582/84-1614) postavit v moravské Štípe kartouzu (klášter řádu kartuziánů), která ale z důvodu českého stavovského povstání nedošlo a tak přenesl svou myšlenku r. 1621 do Jičína a jeho zde nově nabyté statky. Začal zde budovat tzv. Valdštejnskou kartouzu (Foto 9), čímž v jičínském regionu vzniká za jeho vlády druhý klášterní objekt. Kartouza kromě útočiště mnichům, měla také sloužit jako místo posledního odpočinku celého Valdštejnského rodu. Se stavbou kláštera, jehož oficiální název zněl Hradem Blahoslavené Panny Marie, bylo započato asi rok před vydáním zakládací listiny datované 8. prosince 1627. Roku 1632 byl také položen základní kámen ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie (resp. sv. Josefa), jehož stavba byla r. 1634 přerušena Valdštejnovou smrtí a dokončena až r. 1655 (Klicpová, Uličný, 2010).

Valdštejnská Lodžie (také loggie, Foto 7) vznikla společně s Libosadem – parkem, na příkaz Albrechta z Valdštejna kolem r. 1627 a stavební práce byly zastaveny v r. 1632 na příkaz zrychlit stavební tempo ve městě. V 18. století stavba zaznamenala některé dodělávky a například dvouramenné schodiště propůjčující lodžii dodnes svou charakteristickou podobu je z let 1790-1791 (Klicpová, Uličný 2010).

Čtyřřadá lipová alej (Foto 8) byla založena Albrechtem z Valdštejna v r. 1630 a je považována za nejstarší takto doloženou na našem území. Stromy v ní jsou v průběhu staletí obměňovány.

Za doby AzV byl v Jičínské regionu zrekonstruován a částečně vybudován zámek jako sídlo (Jičínský zámek), postaveny 3 nové kostely (sv. Jakuba, sv. Panny Marie de Sale, klášterní kostel sv. Josefa), dvě místa vzdělanosti a šíření víry (Jezuitská kolej s připojeným kostel sv. Ignáce, Valdická kartouza), postaven lovecký letohrádek (Valdštejnská Lodžie) a vybudována lipová alej (Jičín). Všechny tyto prvky Valdštejn zakládal a obhospodařoval se záměrem barokní komponované krajiny.

- ***Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria stavebního slohu***

Stavby mohou být stavěny v určité době, kdy převládá stavební sloh, ale inspirované jiným stavebním slohem. Mohou být v průběhu doby přestavěny v jiný stavební sloh, nebo pouze jejich část. Proto jsou hmotné kulturní prvky odkazu Albrechta z Valdštejna srovnávány tabulkou (Tab. 13) dle kritéria stavebního slohu.

Tab. 13 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria stavebního slohu

Kulturní prvek	Sloh při založení	Další úpravy	Inspirován dle	Poslední úpravy dle
Jičínský zámek	gotika	renesance, klasicismus	-	baroko
Kostel sv. Ignáce	gotika	renesance, baroko	-	novogotika
Jezuitská kolej	baroko	-	-	-
Kostel sv. Jakuba	baroko	rokoko	-	rokoko
Kostel Panny Marie de Sale	baroko	-	-	baroko
Valdštejnská lodžie	baroko	-	italský manýrismus	klasicismus
Lipová Alej	-	-	-	-
Valdická kartouza	baroko	-	-	stavebnictví 20. století
Kostel sv. Josefa	baroko	-	-	baroko

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Jičínský zámek, resp. jeho předchůdce městský palác, byl stavěn v období gotiky. Další úpravy za dob Albrechta z Valdštejna byly ve slohu baroka. Pozdější majitelé také ve slohu renesance a klasicismu.

Kostel sv. Ignáce je stavěn ve slohu gotickém, pozdější úpravy (např. po požáru), hlavně interiéru a dostaveb prvků ve stylu baroka (kupole na věži), renesanci (vstup) a v novogotice (interiér, oltář). Kostel sv. Jakuba, kostel Panny Marie de Sale i kostel sv. Josefa byly založeny v barokním slohu. Z nichž kostel sv. Jakuba Většího byl v průběhu historie převážně interiérově upraven částečně s prvky rokoka.

Jezuitská kolej a Valdická kartouza byly stavěny v barokním slohu a v průběhu historie nebyly ovlivněny a zásadně přestavěny v žádném jiném slohu. Valdštejská lodžie je stavba postavena v období baroka, ale inspirována italským manýrismem. Klasicistní úpravy jsou ze začátku 19. století.

Stavby postavené za doby vlády Valdštejna jsou převážně z období baroka, které v té době přecházelo v rokoko. Původní místa, jež Valdštejn pouze využil a přestavěl ke svým zájmům (Jičínský zámek, kostel sv. Ignáce) se v době založení a slohu mění.

- ***Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria vlastnictví***

Kulturní prvky podle kritéria vlastnictví jsou srovnávány z hlediska původního vlastnictví při vzniku prvku, vlastníka panství, na kterém se prvek nachází. Dále je sledováno, od jakého vlastníka získává prvek Albrecht z Valdštejna a který majitel/majitelé získali prvky po jeho smrti. Dnešní stav je zkoumán nejen z hlediska vlastnictví, ale také z hlediska provozovatele, který se může od vlastníka lišit. Srovnání dle tohoto kritéria je zobrazeno níže v Tab. 14.

Tab. 14 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria vlastnictví

Kulturní prvek	Vlastník při výstavbě	Vlastník panství při výstavbě	AzV získává od	Po AzV vlastněno	Dnešní vlastník	Dnešní provozovatel
Jičínský zámek	Trčkové z Lípy	Trčkové z Lípy	rod Smiřických	Tiefenbachové, Trauttmansdorfové	město Jičín	město, muzeum, škola
Kostel sv. Ignáce	církev	Petr z Vartemberka	rod Smiřických	Tiefenbachové, Trauttmansdorfové	Římskokatolická církev Jičín	Římskokatolická církev Jičín
Jezuitská kolej	Jezuitský řád	AzV	-	Tiefenbachové, Trauttmansdorfové	město Jičín	město Jičín
Kostel sv. Jakuba	církev	AzV	-	Tiefenbachové, Trauttmansdorfové	Římskokatolická církev Jičín	Římskokatolická církev Jičín
Kostel Panny Marie de Sale	církev	AzV	-	Tiefenbachové, Trauttmansdorfové	Římskokatolická církev Jičín	Římskokatolická církev Jičín
Valdštejská lodžie	Albrecht z Valdštejna	AzV	-	Tiefenbachové, Trauttmansdorfové	město Jičín	o.p.s. Valdštejská

						lodžie– kulturní imaginárium
Lipová Alej	Albrecht z Valdštejna	AzV	-	Tiefenbachové, Trauttmansdorfové	město Jičín	město Jičín
Valdická kartouza	Kartuziánský řád	AzV	-	Trauttmansdorfové, rakouský stát	Věžeňská služba ČR	Věžeňská služba ČR
Kostel sv. Josefa	Kartuziánský řád	AzV	-	Trauttmansdorfové, rakouský stát	Věžeňská služba ČR	Věžeňská služba ČR

Zdroj: vlastní zpracování autor

Panské sídlo postavené v Jičíně vlastní původně Mikuláš Trčka z Lípy. Jan Rudolf Trčka z Lípy prodává panství Jindřichu Matyáši Thurnovi a ten Smiřickým, od kterých ho v rámci konfiskací po Bitvě na Bílé Hoře získává spolu s celým panstvím Albrecht z Valdštejna. Po Valdštejnově smrti ho vlastní Rudolf z Tiefenbachu, část panství (velišké) získává Jindřich Schlik. Trauttmansdorffové ho získávají spolu s kumburským panstvím r. 1710 koupí od Šternberků (dědictví po manželce Tiefenbacha) a v jejich majetku je až do r. 1936, kdy byl odprodán současnému majiteli, městu Jičín.

Kostel sv. Ignáce sv. Jakuba získává Albrecht z Valdštejna do vlastnictví stejným způsobem, jako zámek, s celým jičínským panstvím. Ostatní prvky nabývá do vlastnictví výstavbou. Kostel sv. Jakuba a kostel Panny Marie de Sale přechází po jeho smrti na vlastnictví dalších majitelů, potažmo církve v tehdejší době. Současnými vlastníky všech tří jičínských kostelů je Římskokatolická církev v Jičíně.

Stejně tak lipová alej, která je součástí panství, přechází na pozdější vlastníky. Dnes je majetkem města Jičín.

Když Valdickou kartouzu společně s kostelem sv. Josefa získávají Trauttmansdorfové, mají s ní určité záměry, které ale nerealizují a v r. 1855 odkupuje objekt rakouský stát. V dnešní době je ve vlastnictví a provozu Věžeňské služby ČR.

Albrecht z Valdštejna získal panství od rodu Smiřických, za jeho doby tedy prvky patřily buď přímo jemu, resp. církvi s celým jeho Jičínským panstvím. Po jeho smrti získávají část panství Trauttmansdorfové, část Schlikové, kteří část vlastní dodnes. Zbývající prvky vlastní buď církve, nebo město Jičín, resp. Česká republika.

- ***Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria typu a užití***

Kritérium typu a užití srovnává jednotlivé hmotné prvky kulturního dědictví historické postavy Albrechta z Valdštejna dle užití a účelu při založení, změnu tohoto účelu a užití v průběhu historie až do dnešní doby (viz níže Tab. 15).

Tab. 15 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria typu a užití

Kulturní prvek	Účel založení	Typ při založení	Využití v průběhu historie	Dnešní využití	Dnešní typ
Jičínský zámek	panské sídlo	světské	sídlo majitelů	muzeum, MIC, galerie, vzdělávací prostory	Světské
Kostel sv. Ignáce	kostel	církevní	duchovní místo, kostel, Jezuitský kostel	kostel – bohoslužby	církevní
Jezuitská kolej	církevní vzdělávací zařízení	církevní/světské	kasárna, ubytovna vojáků	nevyužíváno	světské
Kostel sv. Jakuba	kostel	církevní	duchovní místo, kostel	kostel – bohoslužby	církevní
Kostel Panny Marie de Sale	kostel	církevní	duchovní místo, kostel	kostel	církevní
Valdštejnská lodžie	lovecký letohrádek	světské	sýpka, sklad	památka, kavárna, místo pořádání kulturních akcí	světské
Lipová Alej	spojnice, stromořadí	světské/přírodní	stromořadí	stezka, cyklostezka, volnočasové místo	světské/přírodní
Valdická kartouza	klášter, hrobka Valdštejnů	církevní	sklad, plánovaná nemocnice, věznice	věznice s ostrahou a zvýšenou ostrahou	světské
Kostel sv. Josefa	klášterní kostel	církevní	duchovní místo, kostel, odsvěcení	výstavní prostor	světské

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Jičínský zámek lze v historii datovat vždy jako světské sídlo jeho vlastníků, nebo přenesení místa správce. V současné době jsou jeho prostory využívány pro více účelů. V části zámku je muzeum hry a regionální muzeum, v části jsou výstavní prostory galerie, ve kterých se střídají tematické výstavy, interaktivní galerie Rumcajsův svět. V zámku je obřadní síň, sídlí zde Městské informační centrum, základní umělecká škola. Zámecké prostory se využívají k reprezentačním účelům města a jeho zastupitelů, popř. k přednáškám. Na jednom z nádvoří

je instalována bronzová socha Albrechta z Valdštejna. Přilehlý park je využíván k divadelním představením, letnímu kina a jako odpočinková zóna.

Kostel sv. Ignáce (původně sv. Jakuba Většího) sloužil vždy jako církevní místo. V průběhu historie sloužil také jako Jezuitský kostel (Albrecht z Valdštejna povolává r. 1622 do Jičína Jezuity). V dnešní době jsou v kostele pořádány bohoslužby i příležitostná hudební vystoupení. Kostel Panny Marie de Sale sloužil vždy jako stavba církevního charakteru, založená jako špitální a hřbitovní kostel. V současnosti je kostel stále vysvěcený, ale bohoslužby se zde nekonají. Kostel sv. Josefa byl založen jako církevní stavba – klášterní kostel. V průběhu historie, kdy klášter sloužil jako věznice, chátrá. Dnes je v něm umístěna od r. 2008 výstava *Z historie věznice Valdice 1857 – 2007*.

Jezuitská kolej byla založena jako církevní stavba – vlastnili ji původně Jezuité, ale účel byl mimo jiné světský – šíření vzdělávání. Od r. 1773, kdy je řád Jezuitů zrušen, slouží kolej jako vojenská kasárna. V letech 1968 – 1990 slouží také pro ubytování ruských vojáků, což se na jejím stavu podepsalo, například instalací prvků tělocvičen, úpravou místností pro účely vojáků apod. (viz Foto 4). V současné době je část koleje využívána jako sídlo Policie ČR, ale velká část budovy chátrá, výjimečně se zde koná kulturní akce. V minulosti byly plány na využití v podobě vědecko – vzdělávacího parku (byly sem například přesunuty učebny universit, které ve městě mají konzultační střediska; projekt se však nepodařilo prosadit z důvodů chybějícího investora a financí). Valdická kartouza byla Valdštejnem založena jako církevní kartuziánský klášter a zároveň hrobka jeho manželky a později i jeho a jeho rodu. Od roku 1636 do roku 1782 jsou zde ostatky vévody uloženy. V r. 1782 je zrušen klášterní řád a místo začíná pustnout a slouží jako skladové prostory. Pozdější majitelé zde plánují vybudovat nemocnici či továrnu na tabák. V roce 1855 zde rakouský stát zakládá věznici (Klicpová, Uličný, 2010). Tak je tu dodnes – dnes místo slouží jako mužská věznice ČR s ostrahou a se zvýšenou ostrahou s kapacitou 1097 míst (Foto 9).

Valdštejnskou lodžii zakládal Albrecht z Valdštejna jako světskou stavbu, místo pro odpočinek, hosty a v neposlední řadě jako lovecký letohrádek. Svému účelu však nikdy v historii nefungovala, za to sloužila například jako sýpka či skladové prostory. Dnes je v místě kavárna, pořádají se tu kulturní akce a lze jí navštívit jako památku s přilehlým parkem.

Lipová alej (vysázené stromořadí) měla původně sahat a k Valdické kartouze a spojit centrum města s Lodžii a Kartouzou a tvořit také viditelnou osu barokní komponované krajiny tvořené Albrechtem z Valdštejna. Sahá však pouze k Valdštejnské lodžii. V současnosti je

oblíbeným vycházkovým místem obyvatel Jičínského regionu, cyklo či in-line stezkou či místem k běhání. Alejí také vede od r. 2013 planetární cesta – 6 umístěných kamenných bloků odkazujících na 6 známých planet ve Valdštejnově době. Jejich vzdálenost v měřítku ukazuje jejich vzdálenost ve vesmíru. Cesta končí v čestném dvoře Lodžie, kde je umístěno symbolicky „Slunce“. Cílem stezky je mimo jiné poukázat na Valdštejnův zájem o astrologii a horoskopy.

Stejný účel stavby při založení (resp. užívání stavby za dob Albrechta z Valdštejna) zůstal u kostelů sv. Jakuba a sv. Ignáce, které nadále plní aktivně církevní funkci a probíhají v nich bohoslužby. Bývalý klášter ve Valdčicích byl původně stavbou církevní a dnes světskou (v průběhu historie se mění i jeho užití). Ostatní stavby (zámek, alej, Lodžie, kostel de Sale) zůstaly typem stavby stejné (světské nebo církevní, popř. přírodní, při založení, i v dnešní době), ale jejich užívání se v průběhu historie měnilo.

- **Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria přístupnosti**

Následující srovnání (viz Tab. 16) zobrazuje kulturní prvky odkazu AzV podle kritéria přístupnosti veřejnosti. Sloupec „běžně přístupné veřejnosti“ nebere v potaz pouze výjimečné zpřístupnění prvku (např. kulturní akce).

Kritériu přístupnosti se dále podrobněji zabývá kapitola komparace kulturních prvků AzV a ŽK 6.3.3.

Tab. 16 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria přístupnosti

kulturní prvek	běžně přístupné veřejnosti	přístupné při jaké příležitosti
Jičínský zámek	ano	část volně, kulturní akce, muzeum
Kostel sv. Ignáce	ano	bohoslužby
Jezuitská kolej	ne	výjimečně – kulturní akce
Kostel sv. Jakuba	ano	bohoslužby, volně předsálí
Kostel Panny Marie de Sale	ne	-
Valdštejnská lodžie	ano	část volně, kulturní akce, kavárna
Lipová Alej	ano	volně
Valdická kartouza	ne	-
Kostel sv. Josefa	ne	výjimečně

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Jičínský zámek je částečně volně přístupný. Na dvě nádvoří může návštěvník během dne. Část, kde je například hubení škola nebo reprezentační prostory lze navštívit pouze

příležitostně. Regionální muzeum a muzeum hry je přístupné v otevírací dobu, stejně tak výstavní prostory. K zámku přiléhá park, který je přes den volně přístupný.

Kostel sv. Ignáce je přístupný v době bohoslužby či konání kulturní akce. V letních měsících je možné nahlédnout skrz mříž, oproti tomu kostel Jakuba je jednak přístupný v době bohoslužeb (kulturních akcí), jednak mimo ně, kdy je možné vstoupit pouze prostoru před hlavní lodí, kde je umístěna zábrana. Kostel sv. Josefa je běžně veřejnosti nepřístupný, ale je v něm instalována výstava, kterou je možné (podle tiskové mluvčí věznice Valdice) věznice navštívit pouze při výjimečných příležitostech. V současné době věznice plánuje rekonstrukci vstupu kostela, aby se do něj nemuselo vcházet přes ubytovnu vězňů, jako je tomu v dnešních dnech, ani tento krok ale nebude mít za následek zpřístupnění kostela častěji. Kostel sv. Kostel Panny Marie de Sale je také nepřístupný vzhledem k nevyhovujícímu stavu interiéru.

Valdštejská lodžie je částečně volně přístupná ze strany parku (libosadu). V objektu je kavárna (v otevírací době, kulturní akce). Čestný dvůr je možné navštívit volně v otevírací dobu Lodžie, zbývající část památky v otevírací dobu či dobu konání kulturní akce. Lipová alej je volně přístupné stromořadí. Jezuitská kolej je běžně nepřístupná veřejnosti. Výjimečně je zde pořádána kulturní akce (den otevřených dveří). Valdická kartouza je z důvodu provozování věznice zcela nepřístupná veřejnosti.

Běžné přístupné (volně, v otevírací hodiny) jsou z hmotných kulturních prvků odkazu Albrechta z Valdštejna kostely sv. Ignáce, sv. Jakuba, Jičínský zámek, Valdštejská Lodžie a lipová alej. Běžně nepřístupné (nepřístupné zcela, či při výjimečných příležitostech) jsou Jezuitská kolej, Valdická kartouza, kostel Panny Marie de Sale a kostel sv. Josefa.

- ***Srovnání hmotných kulturních prvků AzV dle kritéria četnosti a existence kulturního využití a vlivu prvku na cestovní ruch v regionu***

Kulturním využitím se zde rozumí např. hudební, výtvarné, divadelní, i jiné jednorázové akce, činnost ve smyslu expozic výstav, informačních akcí, přednášek či instalací informačních bloků. Toto kritérium je srovnáno pomocí zvolené škály symbolů, jejich počet značí využití kulturního využití prvku a četnost případných kulturních akcí/činnosti (viz Tab. 17).

Sloupec současných aktivit srovnává jednotlivé prvky dle konkrétních konaných činností uvedených výše.

Hodnocení současných aktivit pomocí škály posuzuje subjektivní pohled autorky na kulturní aktivity (viz výše) ve vybraných kulturních prvcích z hlediska dostatečnosti v daném prvku z hlediska cestovního ruchu regionu Jičínsko.

Detailněji je využití kulturního potenciálu prvků a další možnosti jejich využití srovnáno v oddíle komparace kulturních prvků odkazu Albrechta z Valdštejna a židovské kultury (viz oddíl 6.3.3.).

Tab. 17 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria využití kulturního potenciálu a vlivu prvku na cestovní ruch v regionu

Kulturní prvek	Využití kulturního prvku - četnost*	Současné aktivity v kulturním prvku	Hodnocení současných aktivit v kulturním prvku**
Jičínský zámek	+ + + +	výstavy, muzeum, příležitostné akce, socha AzV	# # #
Kostel sv. Ignáce	+ + + +	komentované prohlídky, hudební koncerty, bohoslužby	# # #
Jezuitská kolej	+ +	příležitostní hudební akce, den otevřených dveří	#
Kostel sv. Jakuba	+ + + +	komentované prohlídky, hudební koncerty, bohoslužby, výstava	# # #
Kostel Panny Marie de Sale	+	nekonají se	#
Valdštejnská lodžie	+ + + +	hudební akce, literární akce, divadelní představení, taneční vystoupení, kavárna, dílny, tematické akce k tradicím	# # #
Lipová Alej	+ + +	stezka sluneční soustavy	# #
Valdická kartouza	+	nekonají se	#
Kostel sv. Josefa	+ +	výstava	#

Zdroj: vlastní zpracování autorky

* Využití kulturního prvku - četnost: + kulturní potenciál nevyužit – nekonají se žádné kulturní akce, + + kulturní potenciál využit - konají se kulturní akce méně než 1 krát ročně, + + + kulturní potenciál využit - konají se kulturní akce 1-2 krát ročně, + + + + kulturní potenciál využit - konají se kulturní akce více než 2 krát ročně.

** Hodnocení současných aktivit v kulturním prvku: # aktivita z hlediska cestovního ruchu nedostačující, ## aktivita z hlediska cestovního ruchu spíše dostačující, ### aktivita z hlediska cestovního ruchu dostačující.

Jičínský zámek pořádá ve svých prostorách výstavy (výstavní chodba, galerie), jsou zde prostory regionálního muzea (ve kterém je expozice menšího rozsahu s tématem AzV) a muzea hry, interaktivní galerie Rumcajsův svět. Koná se zde kulturní program při příležitosti festivalu Jičín – město pohádek či Valdštejnských slavnostech (v podobě dílen, trhů, či divadla v prostorech nádvoří). Na nádvoří zámku je umístěna bronzová socha Albrechta z Valdštejna. Z hlediska cestovního ruchu jsou tyto aktivity hodnoceny jako dostačující.

Kostel sv. Ignáce pořádá během roku 1 – 2 kulturní akce ročně hudebního charakteru, v letním období byly pořádány komentované prohlídky, které byly pořádány také v kostele sv. Jakuba, stejně tak oba kostely pořádají hudební vystoupení (například chlapecký pěvecký sbor). Ve sv. Jakubovi byla pořádána výstava obrazů v boční sakristii. Oba tyto kostely jsou z hlediska jejich aktivit hodnoceny jako dostačující v cestovním ruchu. V kostele sv. Josefa při Valdické kartouze je také instalována stálá expozice *Z historie věznice Valdice 1857 – 2007*, která je ale přístupná velmi výjimečně. Kostel Panny Marie de Sale není nijak kulturně využit, probíhá zde částečná rekonstrukce (důvodem jsou nevyhovující interiéry pro zpřístupnění či bohoslužby). Aktivity about těchto kostelů (sv. Josefa, Panny Marie de Sale) jsou z hlediska cestovního ruchu ohodnoceny jako nedostačující.

V Jezuitské koleji se v minulosti konaly hudební vystoupení v rámci festivalu Jičín – město pohádek a den otevřených dveří, z hlediska četnosti jsou tyto aktivity pořádány méně než jedenkrát za rok a jsou hodnoceny jako nedostatečné pro cestovní ruch, stejně jako Valdická kartouza, které nepořádá žádné kulturní akce pro veřejnost vzhledem ke své funkci věznice České republiky.

Valdštejnská lodžie pořádá ročně mnoho kulturních akcí (Vánoce, Masopust, Slavnost stromů), hudební a divadelní vystoupení, literární akce, taneční vystoupení, výstavy, otevření kavárny, spolupráce v rámci Valdštejnských slavností a festivalu Jičín – město pohádek, aktivity se konají více než dvakrát ročně a jejich hodnocení z hlediska CR je dostačující. Přímou v lipové aleji nejsou pořádány žádné kulturní akce, ale stromořadí je využíváno jedenkrát ročně k průvodu masopustu pořádaného o. p. s. Valdštejnská lodžie – kulturní imaginárium, a při konání Valdštejnských slavností k průvodu Valdštejnovy družiny. V prostoru aleje jsou umístěny kameny symbolizující sluneční soustavu zobrazující její znalost za dob Albrechta

z Valdštejna a tvořící stezku končící ve Valdštejnské lodžii. Četnost aktivit je tedy 1 – 2 ročně a jejich hodnocení je spíše dostačující pro CR.

Kulturní potenciál není využit – nekonají se zde žádné kulturní akce – u prvků Valdické kartouzy a kostela Panny Marie de Sale. Kulturní potenciál je využit - konají se kulturní akce méně než 1 krát ročně – u hmotných prvků Jezuitské koleje a kostelu sv. Josefa. Kulturní potenciál je využit - konají se kulturní akce 1 – 2 krát ročně – u prvku lipové aleje. Kulturní potenciál je využit - konají se kulturní akce více než 2 krát ročně – v Jičínském zámku, Valdštejnské lodžii, kostelu sv. Ignáce, Jakuba Většího.

Nehmotné prvky kulturního odkazu Albrechta z Valdštejna v regionu Jičínsko

V regionu Jičínsko je kulturního odkazu historické postavy Albrechta z Valdštejna využito také v podobě nehmotných prvků, které tato část popisuje. Nehmotné prvky jsou porovnány dle kritérií vzniku, aktivity a četnosti činnosti.

- ***Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria doby vzniku***

Nehmotné kulturní prvky odkazu Albrechta z Valdštejna je zde srovnáno dle roku, ve kterém vznikl či zahájil svou činnost (viz Tab. 18).

Tab. 18 Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria doby vzniku

Název prvku	Vznik
Valdštejnské slavnosti	1934 původní, 2004 novodobé
o. s. Lodžie	1996
o.p.s. Valdštejnská lodžie- kulturní imaginárium	2013
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	2009
Plánovaný Valdštejnland	1995 – 1996

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

Původní Valdštejnské slavnosti se konaly v r. 1934 při výročí 300 let od úmrtí Albrechta z Valdštejna. Novodobé slavnosti (Foto 10), které známe v dnešní podobě, se konají od r. 2004.

O.p.s. Valdštejnská lodžie – kulturní imaginárium vznikla v r. 2013 transformací z o. s. Lodžie. Projekt Valdštejnlandu byl plánován kolem let 1995 – 1996.

- ***Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria trvání činnosti***

Nehmotné kulturní prvky odkazu Albrechta z Valdštejna je zde srovnáno jednak dle trvání, resp. netrvání činnosti (viz níže Tab. 19), jednak dle četnosti činnosti vybraného prvku. Pokud je prvek vyhodnocen jako prvek s trvajícím činností, je s ním nadále v práci pracováno, u netrvajících činností je tomu naopak.

Tab. 19 Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria trvání a četnosti činnosti

Název prvku	trvající/ netrvající	četnost akce/ činnosti
Valdštejnské slavnosti	trvající činnost	1 krát za dva roky
o. s. Lodžie	netrvající činnost	-
o.p.s. Valdštejnská lodžie- kulturní imaginárium	trvající činnost	celoroční činnost
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	trvající činnost	činnost v turistické sezóně
Plánovaný Valdštejnland	netrvající činnost	-

Zdroj: Vlastní zpracování autorky

Nehmotné prvky Valdštejnské slavnosti, **o.p.s. Valdštejnská lodžie – kulturní imaginárium (Foto 11)** a Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna jsou prvky aktivní, se kterými je dále v diplomové práci pracováno. Konání Valdštejnských slavností střídá město Jičín s městem Cheb (místo, kde byl Albrecht z Valdštejna zavražděn), proto jsou konány jedenkrát za dva roky. Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna má celoroční charakter, je ale podmíněna hlavně turistickou sezonou, kdy jsou památky do ní zapojené, otevřeny. O. p. s. Valdštejnská Lodžie provozuje své aktivity celoročně. Prvky o. s. Lodžie a Valdštejnland jsou prvky neaktivní (zaniklé) a dále s nimi není pracováno (není sledována četnost činnosti).

- ***Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria využití kulturního potenciálu a vlivu prvku na cestovní ruch v regionu***

Nehmotné prvky odkazu AzV jsou srovnány stejně jako hmotné prvky dle kritéria využití kulturního odkazu a vlivu toho využití na cestovní ruch pomocí škálového subjektivního hodnocení autorky práce. Současnými aktivitami se rozumí stejné viz výše popis kritéria u hmotných prvků. Ve srovnání je respektováno, že některé nehmotné prvky jsou ze své podstaty kulturní akcí.

Tab. 20 Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria využití kulturního potenciálu a vlivu prvku na cestovní ruch v regionu

Kulturní prvek	Využití kulturního prvku - četnost*	Současné aktivity v kulturním prvku	Hodnocení současných aktivit v kulturním prvku**
Valdštejské slavnosti	+ +	vikendová akce, jejíž součástí jsou historické trhy, ukázky řemesel, divadelní představení, soutěže, historické ukázky šermu apod.	# # #
o. p. s. Valdštejská lodžie – kulturní imaginárium	+ + + +	záchrana a obnova památky Lodžie, koncerty, výstavy, taneční vystoupení, četba literatury, kavárna, pořádání slavností a kulturních akcí různého zaměření (naoř Vánoce, Masopust)	# # #
hra Po Stopách Albrechta z Valdštejna	+ +	příležitostní setkání účastníků hry se „skutečným“ Albrechtem z Valdštejna	#

Zdroj: vlastní zpracování autorky

* Využití kulturního prvku - četnost: + kulturní potenciál nevyužit – nekonají se žádné kulturní akce, + + kulturní potenciál využit - konají se kulturní akce méně než 1 krát ročně, + + + kulturní potenciál využit - konají se kulturní akce 1-2 krát ročně, + + + + kulturní potenciál využit - konají se kulturní akce více než 2 krát ročně.

** Hodnocení současných aktivit v kulturním prvku: #aktivita z hlediska cestovního ruchu nedostačující, # # aktivita z hlediska cestovního ruchu spíše dostačující, # # # aktivita z hlediska cestovního ruchu dostačující.

Prvky Valdštejské slavnosti a hra Po stopách Albrechta z Valdštejna z hlediska četnosti konají kulturní aktivity méně než jedenkrát ročně, přičemž Valdštejské slavnosti se konají jedenkrát za dva roky, hra Po stopách Azv je podmíněna sezónností a otevřením určitých památek. Valdštejské slavnosti jsou hodnoceny jako aktivita dostačující, v jejímž rámci se konají dílčí kulturní aktivity. Hra Po stopách AzV je hodnocena jako nedostačující z hlediska CR regionu, protože mimo razítkování na místech vstupu a odměnách za určitý počet razítek, nenabízí jejím účastníkům žádné aktivity. O. p. s. Valdštejská lodžie – kulturní imaginárium je občanská prospěšná společnost s celoroční činností a využitím je hodnocena jako dostačující, protože v rámci její činnosti pořádá velké množství aktivit, kulturní akce, akce na obnovu, záchranu a provoz Valdštejské Lodžie.

Souhrn komparativní analýzy dat o vybraných prvcích odkazu Albrechta z Valdštejna v regionu Jičínsko

Z komparativní analýzy dat o vybraných kulturních prvcích odkazu historické postavy Albrechta z Valdštejna vyplývá následující.

U hmotných kulturních prvků byla zahájena výstavba od počátku 14. století (prvek kostel sv. Ignáce) v gotickém slohu a v polovině 17. století (ostatní prvky) v období baroka. Část prvků byla kvůli Valdštejnově smrti přerušena a dostavěna později, všechny prvky byly dokončeny do konce 17. století, i když jejich podoba je často z doby ještě pozdější z důvodů častých přestaveb a změny slohu, který se projevoval jak v zásazích do exteriéru, tak i do vzhladu interiéru staveb, jehož změna danému slohu podléhala.

Většina prvků odkazu AzV byla stavěna jako stavba církevní (kostely, klášter, částečně jezuitská kolej), dva prvky byly stavby světské (letohrádek, zámek) a jedna přírodní (lipová alej). Typu stavby většinou odpovídal i vlastník – církevní stavby vlastnila církev. Zde je ale nutné akceptovat vlastnictví celého panství Albrechtu z Valdštejna. V průběhu historie stavby mění nejen svůj typ, ale i své užití. Některé stavby slouží v minulosti účelům, které k jejich původním účelům nemají žádnou souvislost (kartuziánský klášter se stává skladištěm a později věznicí; Lodžie jako sýpka), přičemž některým těmto stavbám účel již zůstává (kartuziánský klášter – Věznice ČR). Tak jako se mění typ stavby a její využití, měnil se i vlastník a provozovatel staveb. Vlastníky jsou v dnešní době u církevních staveb Římskokatolická církev (kostel sv. Jakuba, sv. Ignáce a Panny Marie de Sale) a Vězeňská služba ČR (bývalý kartuziánský klášter s kostelem sv. Josefa), světské stavby jsou vlastnictvím města Jičína (zámek, Lodžie, lipová alej, Jezuitská kolej).

Pro kulturní využití jednotlivých prvků a cestovní ruch je důležitá přístupnost jednotlivých prvků. Bývalý kartuziánský klášter ve Valdčích spolu s bývalým klášterním kostelem sv. Josefa, Jezuitská kolej a kostel Panny Marie de Sale jsou v současné době běžně nepřístupné (resp. pouze při výjimečných příležitostech), kulturní akce se zde konají méně než jedenkrát ročně a kulturní aktivity těchto prvků jsou hodnoceny jako nedostatečné. U památek Jičínského zámku, kostelů sv. Jakuba, sv. Ignáce, Valdštejnské lodžie a lipové aleje, které jsou běžně přístupné veřejnosti, je četnost kulturních akcí více než jedenkrát ročně a hodnocení kulturního využití těchto prvků je spíše dostačující, či dostačující.

Nehmotné prvky odkazu AzV vznikly ve 20. století a na začátku 21. století. Dva z vybraných prvků (o. s. Lodžie a Valdštejnland) jsou z hlediska trvání své činnosti již neaktivní a v diplomové práci s nimi není dále pracováno. Z hlediska četnosti své činnosti jsou prvky s činností jedenkrát za dva roky (Valdštejnské slavnosti) a s činností celoroční (o. p. s. Valdštejnská lodžie – kulturní imaginárium, hra Po stopách Albrechta z Valdštejna). Z hlediska využití kulturního potenciálu nehmotných prvků odkazu AzV jsou hodnoceny jako dostačující

dva (Valdštejnské slavnosti, o. p. s. Valdštejnská lodžie – kulturní imaginárium) a jako nedostačující jeden (hra Po stopách Albrechta z Valdštejna).

Ze srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu AzV dle kritéria využití kulturního potenciálu a vlivu prvku na cestovní ruch vyplývá, že současné aktivity jsou hodnoceny jako dostačující z hlediska cestovního ruchu u prvků Valdštejnských slavností (víkendová akce s četností pořádání jedenkrát za dva roky, kde se koná historický trh a představení řemesel z historické etapy, ve které AzV žil, historická hudební vystoupení, historický šerm, soutěže a hry pro děti, interaktivní vzdělávací hry a pomůcky, které lze v rámci slavností zakoupit), a u prvku o.p.s. lodžie – kulturní imaginárium (četnost využití více než 2 krát ročně s celoroční činností, pořádání kulturních aktivit jako jsou např. hudební, taneční a divadelní představení, dílny pro děti i dospělé, čtení literatury, slavnosti Masopustu). Aktivita z hlediska cestovního ruchu jako nedostatečná byla autorkou hodnocena u prvku hra Po stopách Albrechta z Valdštejna (četnost aktivity akce 1-2 krát ročně, kdy je možností setkání s historickou postavou, celoročně v závislosti na otevírací době razítkovacích míst návštěvníci pouze sbírají razítka v rámci této hry, které lze vyměnit za dárky).

Odkaz Albrechta z Valdštejna je tvořen prvky, které zastupují hlavní faktory regionálního rozvoje příroda, lidé a kultura a přispívají tak k regionálnímu rozvoji regionu Jičínsko. Lidé jsou zde zastoupeni jako aktéři, kteří tvoří z potenciálu odkazu AzV aktivity s tímto odkazem spojené (o.p.s. Valdštejnská lodžie – kulturní imaginárium, Valdštejnské slavnosti). Příroda je zastoupena jednak lipovou alejí vytvořenou Valdštejnem a zachovávanou dodnes, jednak v samotném přírodním prostoru, který chtěl Valdštejn využít pro svou komponovanou krajinu. Kulturu zastupují prvky kostely (sv. Ignáce, Panny Marie de Sale), kláštery (Valdická kartouza), zámecké sídlo (Jičínský zámek) či lovecký letohrádek (Valdštejnská Lodžie).

Hmotné kulturní prvky (např. Jičínský zámek, Valdštejnská Lodžie, odkaz v podobě kostelů aj.) odkazu Albrechta z Valdštejna vyjadřují minulost, kterou zde tato historická postava zanechala, vedle toho nehmotné kulturní prvky jeho odkaz přinášejí do současnosti a to jednak využitím hmotných prvků pro kulturní aktivity a akce, které ne vždy souvisí s AzV (o. p. s. Valdštejnská lodžie – kulturní imaginárium), jednak důrazem na Valdštejnovo jméno a věhlas (Valdštejnské slavnosti), ale i spojením obou těchto možností (hra Po stopách Albrechta z Valdštejna), kdy je využito jméno Azv ve spojitosti s hmotnými prvky, které souvisí s jeho životem. Hmotné i nehmotné kulturní prvky se propojují v cestovním ruchu regionu, kde aktéři regionálního rozvoje čerpají z hmotných kulturních prvků a vytvářejí aktivity prvků

nehmotných. Vliv těchto na cestovní ruch regionu prvků je srovnáván v oddílu 6.3.3 spolu s prvky odkazu židovské kultury.

Autorka zhodnocuje jako nejvýznamnějším prvkem hmotného kulturního odkazu Albrechta z Valdštejna pro cestovní ruch regionu Jičínsko prvek Valdštejnské Lodžie, z důvodu přístupnosti tohoto prvku, kulturním využitím (koncerty, přednášky, možnosti prohlídky památky, kavárna, divadlo, pořádání slavností, dílen), ale také z důvodu architektonické jedinečnosti včetně přilehlého parku a navazující lipové aleje, která je na dohled od prvku Lodžie. Nejvýznamnějším nehmotným prvkem autorka hodnotí Valdštejnské slavnosti, které jsou pořádány jedenkrát za dva roky v Jičíně a svým charakterem (slavnosti s historickými řemesly, šermem, ukázkou dobového života a života Albrechta z Valdštejna) tvoří možnost dozvědět se informace o historické postavě Albrechtu z Valdštejna. Všechny hmotné a nehmotné prvky odkazu Albrechta z Valdštejna tvoří potenciál pro rozvoj regionu Jičínsko.

6.3.2 Židovská kultura a její odkaz na Jičínsku

Protože práce dále pracuje s konkrétními prvky odkazu židovské kultury na Jičínsku, je nutné nejprve identifikovat židovskou kulturu v historii a zasadit jí do historie Jičínska. Kulturní prvky odkazu židovské kultury jsou děleny na hmotné a nehmotné a dále v tomto oddíle srovnávány dle vybraných kritérií.

Židovská kultura

Původním domovem Židů je území dnešních států Palestiny a Izraele. Po povstání a potlačení Židů v 1. století, však byli Židé nuceni svou zemi opustit a od té doby žije po celém světě mnoho diaspor (tedy lidí, kteří byli nuceni emigrovat). Dějiny izraelských kmenů popisuje Bible, kde jsou nazývány též hebrejskými kmeny. Samotná židovská Bible neobsahuje Nový zákon a skládá se z 3 hlavních částí: Tora, Proroci, Spisy⁵. Židovské náboženství je, stejně jako křesťanské, monoteistické, tedy vyznávající pouze jednoho Boha. Modlitebna tohoto náboženství se většinou nazývá synagoga a staví se směrem k Jeruzalému, kde dříve byl Chrám, kde se pouze konaly bohoslužby a přinášely obětiny. Rabí není synonymem křesťanského kněží, ale učený muž. Symbolem bývá často Davidova hvězda (další symboly viz níže Tab. 21). Pro Židy je typické pohřbívání do země, proto v židovských obcích byly zřizovány hřbitovy. Dříve texty byly na náhrobcích pouze v hebrejštině, v modernější době dvoj jazyčné. Na hroby se nenosí květiny, ale kamínky – připomínka pohřbívání v Izraeli, kde se na hroby vršily kameny proti zvěři.

Židé z důvodu své uzavřenosti působili často jako cizorodý prvek, a stávali se tak objekty utlačování a pronásledování už od Starověku. V novodobých dějinách bylo jejich pronásledování největší za 2. světové války, kdy v listopadu 1938 byly v tzv. Křišťálové noci vypáleny židovské synagogy a zničeny židovské obchody v Německu. Přímo při tomto pogromu (označení za násilné akce vedené proti Židům, z ruštiny) bylo zabito asi 100 Židů, dalších 30 tisíc bylo odvečeno do koncentračních táborů. Křišťálová noc bývá symbolicky vnímána jako začátek likvidace Židů a to jak fyzicky tak zabavováním jejich majetku (Kokaiskl, 2011).

⁵ Tora nebo také Pět knih Mojžíšových, kde je například pojednání o osudech hebrejských kmenů před obsazením Zaslíbené země – Izrael, darovaná jim Bohem, stvoření světa Bohem a jeho účast na osudech jejich praotců Abraháma, Izáka, Jakoba a Josefa. Prorocké knihy obsahují období od usazení národa v zemi Izraeli do jeho babylonského vyhnaní, Spisy (historické, žalmy, Píseň písní apod.). Kromě psaného zákona Tory, existuje pro Židy i ústní výklad Tory – Talmud, kde se mimo náboženských otázek řeší také otázky filosofické či praktického života (např. soudnictví).

Tab. 21 Znaký judaismu

typ náboženství	Monoteistické
náboženská kniha	Hebrejská bible
místo k modlitbě	Synagoga
zakladatel náboženství	Mojžíš
Autorita	Rabín
některé zvyky	obřizka, košer (čistota) jídla, šabat
symbol	Davidova hvězda (dříve pouze dekorační charakter)
některé svátky	Chanuka, Pesach, Purim, Roš ha-šana

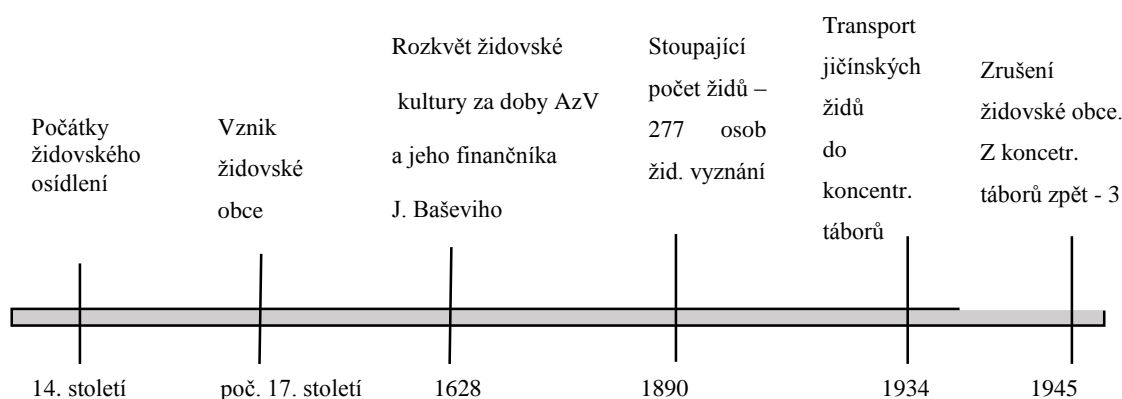
Zdroj: vlastní zpracování autorky

Židé na Jičínsku

Počátky židovské kultury na Jičínsku jsou známy od 14. století. Hlavním podporovatelem židovské obce se stal Jakob Baševi (1570 – 1634), finančník habsburského císaře (a v neposlední řadě také finančník Albrechta z Valdštejna), který do Jičína přišel na pozvání Albrechta z Valdštejna roku 1628. V té době dostávají Židé privilegia, která však vydržela pouze do Valdštejnovy smrti. Také až v 17. století vznikla v Jičíně židovská obec. Počet židů stoupal, v roce 1890 žilo v židovské obci 277 osob židovského vyznání. Jejich počet se v roce 1930 snížil na pouhých 120 osob a židovskému osídlení nepřidala ani 2. světová válka. Z Jičínska byl v roce 1943 proveden hromadný transport Židů do táborů Terezín a Osvětim, ze kterého se zpět vrátili pouze tři osoby. Poté byla zdejší židovská obec zrušena a v dnešní době neexistuje, přesto se v Jičíně i přilehlých obcích zachovaly židovské památky z té doby (MIC Jičín, o. s. Baševi)⁶. Stručný přehled života Židů na Jičínsku zobrazuje časová osa č. 2.

⁶ V České republice existuje od r. 2006 projekt 10 hvězd – Revitalizace židovských památek, jehož nositelem je Federace židovských obcí ČR z a který byl ve své investiční části dokončen v r. 2014. Od tohoto roku běží část provozní (do r. 2019). Součástí tohoto projektu je vznik center židovské kultury na území 7 krajů a to v městech Ústěk, Jičín, Brandýs nad Labem, Plzeň, Březnice, Nová Cerekev, Polná, Boskovice, Mikulov a Krnov. V Jičíně je součástí tohoto projektu synagoga a židovská škola. Projekt je spolufinancován z prostředků EU. K projektu je vypracována metodika, z které tento text čerpá (Revitalizace židovských památek v České republice, 2014).

Časová osa č. 2. Židé na Jičínsku v datech

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Kulturní prvky odkazu židovské kultury v regionu lze dělit na hmotné a nehmotné, které jsou v tomto oddíle srovnávány dle vybraných kritérií.

Hmotné prvky odkazu židovské kultury v regionu Jičínsko

Hmotné prvky odkazu židovské kultury jsou (stejně jako hmotné prvky odkazu historické postavy Albrechta z Valdštejna) porovnány dle kritérií vzniku, stavebního slohu, vlastnictví, typu a užití, přístupnosti pro veřejnost, subjektivního hodnocení využití kulturního potenciálu prvku, subjektivního hodnocení vlivu prvku na cestovní ruch v regionu.

- ***Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria doby vzniku***

Hmotné prvky dědictví židovské kultury jsou zde srovnány dle kritéria vzniku, kde je bráno v potaz jednak zahájení a ukončení stavby, jednak dílčí vlivy na stavbu jako je přerušení stavby, požáry (po kterých často následovali stavební úpravy) či dnešní podoba stavby. Dokončení stavby nevyklučuje další přestavby. Toto srovnání je zobrazeno tabulkou Tab. 22.

Tab. 22 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu židovské kultury dle kritéria doby vzniku a dalších stavebních úprav

kulturní prvek	zahájení stavby	pozastavení stavby	požár	přestavby	dnešní podoba z roku	dokončení stavby
synagoga	2. pol. 17. století	-	1840	-	18. století	1784
Židovská ulice	16. století	-	1840	18. století	20. století	-
bývalá židovská škola	1842	-	-	-	1842	konec 19. Století
rodný dům Karla Krause	17. století	-	-	-	-	-
židovský hřbitov	1651	-	-	1888	1888	17. století

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Synagoga v Jičíně (Foto 12) vzniká kolem druhé poloviny 17. století. První zpráva pochází v r. 1773, kdy byl na její střeše instalován symbol Davidovy hvězdy. Dokončena je pravděpodobně v r. 1784. V roce 1840 zasáhl synagogu požár, po kterém je přestavěna. V části Židovské ulice (Foto 14) bylo židovské ghetto, které vzniklo na konci 16. století až začátkem 17. století. Židovská ulice v průběhu let zaznamenala mnoho přestaveb, z nichž největší jsou z 19. a 20. století. Dům, ve kterém byla židovská škola (Foto 16), byl postaven r. 1842 (místo prošlo požárem 1840) na základě plánů Josefa Oppolzera (o. p. s. Baševi). O vzniku rodného domu Karla Krause (Foto 17) nejsou zmínky, dá se předpokládat, že vnikl společně s měšťanskými domy v 17. století. Spisovatel a novinář se zde narodil v r. 1847, od r. 1958 je spolu s dalšími domy hlavně na Valdštejnově náměstí, dům památkově chráněný. Židovský hřbitov (Foto 13) byl založen r. 1651. V roce 1888 byl hřbitov rozšířen a přistavěna budova márnice.

Část hmotných kulturních prvků odkazu židovské kultury vznikla v 16. – 17. století (synagoga, hřbitov, židovská ulice), bývalá židovská škola v 19. století.

- ***Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria stavebních slohů***

Toto kritérium přináší pohled z hlediska stavebních slohů kulturních prvků, a to jednak z pohledu slohu při založení stavby, jednak z dalších úprav a z úprav posledních. Sloupec „*inspirováno*“ znamená, že prvek vzniká v určitém stavebním slohu, ale inspirováno je jiným slohem. Srovnání je zobrazeno níže v Tab. 23.

Tab. 23 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria stavebních slohů

kulturní prvek	při založení	další úpravy	inspirováno	poslední úpravy
Synagoga	baroko	klasicismus	-	klasicismus
Židovská ulice	baroko	mnoho, klasicismus	-	-
bývalá židovská škola	klasicismus	-	-	klasicismus
rodný dům Karla Krause	baroko	-	-	-
Židovský hřbitov	baroko	-	-	klasicismus

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Synagoga byla původně stavěna jako pozdně barokní. Z tohoto období se téměř nepoškozený zachoval kamenný svatostánek (schrána obrácená k Jeruzalému, uchováající posvátnou Tóru), jehož prvky nesou znaky vrcholného baroka. Po požáru v r. 1840 je synagoga částečně přestavěna v klasicistním slohu (například výmalba). Židovská ulice vzniká v období baroka, avšak svou podobu mění v mnoha stavebních slohách. Židovská škola v Židovské ulici je stavěna v klasicistním stylu. Rodný dům vzniká zřejmě v období vlády Albrechta z Valdštejna v období baroka. V průběhu let prodělal značné úpravy. Židovský hřbitov je stavěný v období baroka. Na hřbitově jsou k vidění barokní i klasicistní náhrobky.

Mimo prvek bývalé židovské školy (klasicismus) vznikly všechny prvky v období baroka. V průběhu let v některých z nich proběhly úpravy (synagoga a hřbitov – klasicistní úpravy).

- ***Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria vlastnictví a provozování***

V tomto srovnání (viz níže Tab. 24) je zobrazen vlastník prvku při výstavbě (na rozdíl od dědictví Albrechta z Valdštejna není zohledněn vlastník panství, protože v odkazu židovské kultury jde hlavně o majetek církevní), dále získání dnešního vlastníka od minulého, dnešní vlastník prvku a provozovatel prvku (který se může od vlastníka lišit).

Tab. 24 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria vlastnictví a provozování

kulturní prvek	vlastník při výstavbě	dnešní vlastník získal od	dnešní vlastník	dnešní provozovatel
synagoga	Židovská obec Jičín	soukromá FO (soudně)	Židovská obec v Praze	o. p. s. Baševi
Židovská ulice	Židovské ghetto, město	-	město Jičín	město Jičín, soukromé domy
bývalá židovská škola	Židovská obec Jičín	?	Federace židovských obcí v ČR	o. p. s. Baševi
rodný dům Karla Krause	-	-	soukromá FO	soukromá FO
židovský hřbitov	Židovská obec Jičín	-	Židovská obec v Praze	o. p. s. Baševi

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Synagoga je původně stavěna židovskou obcí, která byla vlastníkem. Po zrušení židovské obce přechází majetek synagogy na stát. Po roce 1989 je vrácena městu Jičín, to jí r. 1993 prodává do soukromého vlastnictví, ale soud rozhoduje o její navrácení Židovské obci v r. 2001. O té doby do r. 2008 prochází objekt velkou rekonstrukcí a téhož roku je zpřístupněná veřejnosti. Dnešním vlastníkem památky je Židovská obec v Praze, provozovatelem občanská prospěšná společnost Baševi. Židovská ulice byla původně nejspíše vlastněna městem, kde bylo zřízeno ghetto. Městu Jičín patří dnes pozemek komunikace a cesty, domy jsou v soukromém vlastnictví, určené v bydlení či podnikání. Bývalá židovská škola byla zřízena Židovskou obcí v Jičíně, která byla vlastníkem. Dnešním vlastníkem je Federace židovských obcí v ČR, provozovatelem o. p. s. Baševi. Vlastnictví rodného domu Karla Krause je těžko vysledovat, lze ale předpokládat, že původní zástavbu vlastnilo město Jičín spolu s dalšími panskými sídly. Dnešní vlastník a provozovatel je stejný – fyzická soukromá osoba, která dům využívá k bydlení a podnikání. Židovský hřbitov byl také založen a vlastněn Židovskou obcí v Jičíně. Pozdější majitelé nejsou známy, s největší pravděpodobností jím byl p o zrušení židovské obce stát nebo město Jičín. Dnes hřbitov vlastní Židovská obec v Praze a provozuje jí o. p. s. Baševi.

Všechny prvky mimo rodný dům K. Krause, byly původně ve vlastnictví židovské obce. V průběhu historie po zrušení židovské obce jejich vlastnictví měnilo na státní, či soukromé. Dnes jsou opět svazku židovských obcí či zprostředkovaně vlastněny židovskou obcí.

- ***Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria typu a účelu využití***

Kritérium typu a užití srovnává jednotlivé hmotné prvky kulturního dědictví židovské kultury z hlediska, jakého typu byl prvek při svém založení a k jakému účelu byl využíván či stavěn a jak se tento typ a užití měnilo v průběhu historie až do dnešní doby (viz níže Tab. 25).

Tab. 25 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria typu a účelu využití

kulturní prvek	účel založení	typ při založení	využití v průběhu historie	dnešní využití	dnešní typ
synagoga	místo pro modlitby	církevní	sklad léčiv	kulturní památka	světské
Židovská ulice	ghetto	světské	ulice	běžná ulice	světské
bývalá židovská škola	židovská škola	světské	obyvatelný dům	muzeum, místo kulturních akcí	světské
rodný dům Karla Krause	-	světské	obyvatelný dům, místo k podnikání	obyvatelný dům, místo k podnikání	světské
židovský hřbitov	místo pro pohřbívání židov. obyvatel	církevní	hřbitov	kulturní památka	světské

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Synagoga byla založena jako církevní místo pro setkání židovských obyvatel při modlitbách, bohoslužbách a jako schrána pro posvátnou Tóru. Bohoslužby jsou zde slouženy do druhé světové války. Po válce, kdy je zrušena židovská obec, synagoga chátrá. V 60. letech 20. století zde je zde státní skladiště léčiv. Poté je soukromou osobou přislíbeno vrácení do původního stavu, což se nestalo. Od r. 2001 probíhá rekonstrukce a r. 2008 je skončena. Od této doby slouží místo jako kulturní památka připomínající židovskou kulturu v jičínském regionu. Židovská ulice byla založena jako ghetto, kde bydleli židé. Původní židovské domy byly v průběhu historie používány jako obytné domy, případně místa k obchodu a podnikání. Z těchto domů zbyla jen připomínka toho, kde stávali v podobě římských číslovek provedených v dlažbě před bývalými židovskými domy (Foto 14). V této ulici se nachází bývalá židovská škola. Ulice dnes slouží k běžnému provozu, bydlení a podnikání, ale také jako připomínka Židů v Jičíně. Dům č. p. 100 byl postaven jako židovská škola a byt. V průběhu historie, kdy byla židovská obec zrušena, se dům využíval k bydlení (žili zde také prarodiče jičínského rodáka Karla Krause – Ignác a Anna Kantorovi). V posledních letech ale prošel rekonstrukcí a od r. 2014 je zde muzeum se stálou expozicí židovských spisovatelů, dramatiků a kritiků. Dále místo slouží k pořádání kulturních akcí a přednášek na téma židovské kultury. Rodný dům Karla

Krause zřejmě původně sloužil, stejně jako dnes, jako obytný dům a místo k podnikání. Pamětní deska (Foto 17) spolu s domem slouží k připomínce slavného jičínského rodáka. Židovský hřbitov byl založen jako místo posledního odpočinku židovských obyvatel. Nejstarší dochovaný náhrobek je z r. 1734 (hřbitov založen 1651, pohřbíváno od pol. 17. století). Poslední pohřeb se zde konal v r. 1944. Od r. 1992 zde probíhala rekonstrukce. Místo dnes slouží jako turistický cíl a kulturní památka, která připomíná židovské osídlení na Jičínsku.

Pouze kulturní prvek rodného domu K. Krause dnes je stejným typem (světská stavba) a je využíván ke stejnému účelu, jako při jeho založení (bydlení, podnikání). Bývalá židovská škola má stejný typ stavby (světská). Ostatní hmotné prvky kulturního odkazu židovské kultury byly zakládány jako církevní, dnes už ale z důvodu neexistence židovské obce v Jičíně slouží jako světské, účel jejich užití se v historii měnil a z prostředků víry se dnes staly kulturními památkami a cílem turismu.

- ***Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle přístupnosti***

Následující srovnání (viz Tab. 26) sleduje kulturní prvky podle kritéria přístupnosti veřejnosti. Sloupec „běžně přístupné veřejnosti“ nebere v potaz pouze výjimečné zpřístupnění prvku (např. kulturní akce).

Kritériu přístupnosti se dále podrobněji zabývá kapitola komparace kulturních prvků odkazu AzV a ŽK kapitola 6. 3. 4.

Tab. 26 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria přístupnosti

kulturní prvek	běžně přístupné veřejnosti	přístupné při jaké příležitosti
synagoga	ano	otevírací doba, kulturní akce
Židovská ulice	ano	volně celoročně
bývalá židovská škola	ano	otevírací doba, kulturní akce
rodný dům Karla Krause	ne	ne
židovský hřbitov	ano	na vyžádání, kulturní akce

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Synagoga stejně jako bývalá židovská škola, je běžně přístupná veřejnosti v otevírací době a při konání kulturních akcí. Židovská ulice je volně přístupná. Rodný dům je nepřístupný vzhledem k soukromému vlastnictví. Židovský hřbitov je přístupný v době konání kulturních akcí či na vyžádání klíče v MIC popř. po domluvě se správcem.

Běžně přístupné (otevírací doba, volně) jsou prvky židovská synagoga, Židovská ulice, bývalá židovská škola, židovský hřbitov. Nepřístupný je prvek rodný dům K. Krause.

- ***Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria využití kulturního potenciálu***

Tohoto kritéria je v prvotní fázi srovnáno pomocí zvolené škály křížků (+), jejichž počet značí využití kulturního potenciálu kulturního prvku z hlediska četnosti případných kulturních aktivit a akcí⁷. Sloupec současné aktivity v kulturním prvku srovnává prvky z hlediska konkrétních aktivit, které jsou ve vybraném prvku možné navštívit, pokud takové existují. Hodnocení současných aktivit pomocí škály křížků (#) hodnotí současné aktivity z hlediska dostatečnosti pro cestovní ruch (srovnání zobrazeno níže viz Tab. 27).

Tab. 27 Srovnání hmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria využití kulturního potenciálu

Kulturní prvek	Využití kulturního prvku - četnost*	Současné aktivity v kulturním prvku	Hodnocení současných aktivit v kulturním prvku**
židovský hřbitov	+ + +	možnost vstupu bez průvodce, komentované prohlídky	# #
synagoga	+ + + +	prohlídky, hudební vystoupení, přednášky	# # #
bývalá židovská škola	+ + + +	stála expozice, přednášky	# # #
Židovská ulice	+ +	nekonají se	#
rodný dům Karla Krause	+ +	nekonají se	#

Zdroj: vlastní zpracování autorky

*Využití kulturního potenciálu: + kulturní potenciál nevyužit – nekonají se žádné kulturní aktivity, + + kulturní potenciál využit - konají se kulturní aktivity méně než 1 krát ročně, + + + kulturní potenciál využit - konají se kulturní aktivity 1-2 krát ročně, + + + + kulturní potenciál využit - konají se kulturní aktivity více než 2 krát ročně.

** Hodnocení současných aktivit v kulturním prvku: #aktivita z hlediska cestovního ruchu nedostačující, # # aktivita z hlediska cestovního ruchu spíše dostačující, # # # aktivita z hlediska cestovního ruchu dostačující.

Židovský hřbitov je využit jako turistický cíl, ke kterému je možné vypůjčit klíče a projít si ho individuálně. Většinou jedenkrát ročně (činnost 1 – 2 kulturní akce ročně) je zde komentovaná prohlídka v rámci židovského festivalu Jičínský ŠOULET. Tato aktivita

⁷ Kulturními aktivitami a akcemi se rozumí hudební, výtvarné, divadelní, i jiné jednorázové akce, činnost ve smyslu expozic výstav, informačních akcí, přednášek či instalací informačních bloků.

v kulturním prvku je z hlediska cestovního ruchu hodnocena jako spíše dostačující. Synagoga je využita více než dvěma kulturními akcemi ročně. Konají se zde přednášky, ochutnávky jídel v rámci festivalu Jičínský ŠOULET, hudební vystoupení mnoha žánrů. Z hlediska cestovního ruchu jsou tyto aktivity hodnoceny jako dostačující, stejně jako u prvku bývalé židovské školy, která nabízí možnost prohlídky stálé expozice o židovských spisovatelích, dramaticích a kritikách, dále se zde konají přednášky, promítání filmů, dílny pro děti a to s četností více než 2 krát ročně. Kulturní prvek židovské ulice není využit ve smyslu prostoru, ve kterém se nachází domy (součástí ulice je bývalá židovská škola a synagoga), nekonají se zde žádné kulturní akce, stejně jako u prvku rodného domu K. Krause. Aktivity obou těchto prvků (rodný dům, ulici) byly z hlediska cestovního ruchu vyhodnoceny jako nedostačující.

Nehmotné prvky odkazu židovské kultury v regionu Jičínsko

Jednotlivé nehmotné prvky odkazu židovské kultury jsou porovnány dle kritéria doby vzniku, trvání činnosti a četnosti činnosti.

- ***Srovnání kulturních prvků nehmotných odkazu ŽK dle kritéria doby vzniku***

Nehmotné prvky odkazu židovské kultury jsou srovnány (viz níže Tab. 28) podle doby vzniku jejich činnosti. Srovnání je provedeno jednotkou roku.

Tab. 28 Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria doby vzniku

Název prvku	Vznik
Baševi, o. p. s.	2002
Festival židovské kultury JIČÍNSKÝ ŠOULET	2009
Evropský den židovské kultury	1995 – 1996
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	2003

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

Z tabulky vyplývá, že všechny jmenované nehmotné prvky vznikají od poloviny devadesátých let dvacátého století do prvního desetiletí století jednadvacátého.

- ***Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria trvání činnosti***

Nehmotné prvky odkazu židovské kultury jsou srovnány podle toho, zda jsou činnosti v jejich rámci trvající, či ne. Sloupec četnosti srovnává četnost činnosti vybraného prvku v časovém období jednoho roku. V další části diplomové práce jsou zkoumány pouze trvající prvky. Srovnání zobrazeno v tabulce Tab. 29.

Tab. 29 Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria trvání a četnosti činnosti

Název prvku	trvající/ netrvající činnost	četnost činnosti/ akce
Baševi, o. p. s.	Trvající	celoroční činnost, pořádní akcí
Festival židovské kultury JIČÍNSKÝ ŠOULET	Trvající	1 krát ročně
Evropský den židovské kultury	Trvající	1 krát ročně
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	Trvající	1 krát ročně

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

Všechny zkoumané prvky nehmotného kulturního dědictví židovské kultury jsou ve své činnosti v současné době aktivní.

O. p. s. Baševi vzhledem ke své povaze činností působí v odkazu židovské kultury celoročně. Festival Jičínský ŠOULET je pořádáno jedenkrát ročně, stejně jako Evropský den židovské kultury a vzpomínkové akce obětem holocaustu a transportu jičínských židů do koncentračních táborů.

- ***Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria využití kulturního potenciálu a vlivu prvku na cestovní ruch v regionu***

Nehmotné prvky odkazu ŽK jsou srovnány z hlediska využití kulturního potenciálu pomocí škály (+) a hodnocení současných aktivit pro cestovní ruch pomocí škály (#), která je subjektivním názorem autorky práce (srovnání viz níže Tab. 30). Kulturními aktivitami se rozumí stejné aktivity, jako u srovnání hmotných prvků ŽK dle stejného kritéria (viz výše).

Tab. 30 Srovnání nehmotných kulturních prvků odkazu ŽK dle kritéria využití kulturního potenciálu a vlivu prvku na cestovní ruch v regionu

Kulturní prvek	Využití kulturního prvku - četnost*	Současné aktivity v kulturním prvku	Hodnocení současných aktivit v kulturním prvku**
o. p. s. Baševi	+ + + +	záchrana, obnova a provozování kulturních prvků židovské kultury na Jičínsku, pořádání rozličných kulturních akcí a aktivit	# # #
festival Jičínský Šoulet	+ + +	jednodenní akce jejíž součástí je ochutnávka žid. pokrmů, koncerty, přednášky, koment. prohlídka žid. hřbitova	# # #
Evrop. den židovs. kultury	+ + +	vícedenní akce, jejíž součástí jsou koncerty, přednášky, vstup do vybraných objektů zdarma	#
Vzpomínk. akce obětem holocaustu	+ + +	jednodenní kulturní pietní akce k uctění památky transportovaných jičínsk. židů do koncent. táborů	#

Zdroj: vlastní zpracování autorky

* Využití kulturního prvku - četnost: + kulturní potenciál nevyužit – nekonají se žádné kulturní akce, ++ kulturní potenciál využit - konají se kulturní akce méně než 1 krát ročně, +++ kulturní potenciál využit - konají se kulturní akce 1-2 krát ročně, ++++ kulturní potenciál využit - konají se kulturní akce více než 2 krát ročně.

** Hodnocení současných aktivit v kulturním prvku: #aktivita z hlediska cestovního ruchu nedostačující, ## aktivita z hlediska cestovního ruchu spíše dostačující, ### aktivita z hlediska cestovního ruchu dostačující.

Nehmotné prvky festival Jičínský šoulet, Evropský den židovské kultury, vzpomínk. akce obětem holocaustu jsou kulturní aktivity probíhající 1 krát ročně (zařazeno dle hodnocení 1 –2 ročně)., přičemž Evropský den židov.kultury a vzpomínk. akce obětem holocaustu jsou hodnoceny jako nedostatečně využité pro CR. Prvek festival Jičínský šoulet je hodnocen stejně jako prvek o. p. s. Baševi, který má celoroční využití kulturního potenciálu, z hlediska využití v souvislosti s CR jako dostačující.

Souhrn komparativní analýzy dat o vybraných prvcích odkazu židovské kultury v regionu Jičínsko

Z komparativní analýzy dat o vybraných kulturních prvcích odkazu židovské kultury v regionu Jičínsko vyplývají následující závěry.

Nejstarší hmotný kulturní prvek pochází z 16. století (Židovská ulice), nejmladší z konce 19. století (bývalá židovská škola). Na přestavbách a vývoji staveb prvků se projevoval nejen stavební sloh při založení, ale také například požár v průběhu historie (synagoga postavena v období baroka, přestavěna v r. 1840 po požáru v klasicistním stylu), či rozhodnutí o rozšíření (židovský hřbitov založen r. 1651, výrazně stavebně upraven a rozšířen v r. 1888).

Prvky odkazu židovské kultury byly založeny jako církevní stavby (synagoga, židovský hřbitov) a jako stavby světské, které sice využívali příslušníci židovské kultury, ale nebyly přímo využívány k náboženským účelům (rodný dům Karla Krause, Židovská ulice, bývalá židovská škola). V průběhu historie se typ i původní účel staveb měnil a to hlavně v souvislosti s 2. světovou válkou, během níž byli jičínské židé posláni do koncentračních táborů, a po které byla židovská obec v Jičíně zrušena. Některé prvky tak nejen že změnil typ stavby (židovský hřbitov již není církevním objektem a nekonají se zde pohřby), ale mění i své užití (synagoga již není stavbou církevní a slouží například jako sklad léčiv). V dnešní době jsou všechny prvky odkazu židovské kultury světskými stavbami a svůj prvotní účel neplní žádný z nich – dnes slouží jako kulturní památky a připomínka židovské kultury.

Běžně přístupné veřejnosti jsou všechny prvky, kromě rodného domu Karla Krause, který je v soukromém vlastnictví a jako jediný není původně vlastněn při výstavbě Židovskou obcí v Jičíně, zároveň je soukromou osobou provozován. Ostatní prvky jsou dnes vlastněny Židovskou obcí v Praze (synagoga, židovský hřbitov), Federací židovských obcí v ČR (bývalá židovská škola), městem Jičínem (Židovská ulice, některé domy v soukromém vlastnictví) které je zároveň Židovské ulice provozovatelem. Ostatní prvky provozuje o. p. s. Baševi.

V prvcích rodného domu K. Krause (aktivita: pamětní deska) a Židovské ulice (aktivita: čísla domů v dlažebních kostkách chodníku) je četnost probíhajících aktivit méně než jedenkrát ročně a z hlediska kulturního využití v cestovním ruchu jsou tyto aktivity nedostačující. Židovský hřbitov je využit kulturními aktivitami 1 – 2 ročně (možnost návštěvy, komentovaná prohlídka) a jeho využití je spíše dostačující. Prvky synagogy a bývalé židovské školy mají v rámci své činnosti více než 2 aktivity ročně (např. přednášky, prohlídky, koncerty) a z hlediska cestovního ruchu je jejich kulturní potenciál hodnocen jako dostačující.

Nehmotné prvky odkazu židovské kultury vznikly na konci 20. století a začátkem 21. století. Všechny vybrané prvky (o. p. s. Baševi, festival Šoulet, Evropský den židovské kultury, Vzpomínkové akce obětem holocaustu) jsou z hlediska aktivity činnosti současně trvající s činnostmi celoroční (o. p. s. Baševi) či jedenkrát ročně (další výše vyjmenované). Z hlediska hodnocení kulturního využití pro cestovní ruch regionu jsou dva prvky – o. p. s. Baševi, festival Jičínský šoulet, hodnoceny jako dostačující. O. p. s. Baševi z důvodu obnovy, zachování a provozování některých židovských památek na Jičínsku, pořádání kulturních akcí a vzdělávací činnosti v oblasti židovské kultury na Jičínsku, festival Jičínský šoulet z důvodu pořádání hudebních vystoupení, přednášek, ochutnávek jídla, komentované prohlídky některých prvků židovské kultury v rámci této kulturní akce. Dva prvky -Evropský den židov. kultury, vzpomínk. akce obětem holocaustu, jako nedostatečné, z důvodu nízké propagace těchto nehmotných prvků.

Hmotné kulturní prvky (např. synagoga, židovský hřbitov, bývalá židovská škola aj.) odkazu židovské kultury vyjadřují minulost, kterou zde tato kultura nesmazatelně zanechala, nehmotné kulturní prvky pak tento odkaz přenášejí do současnosti a to jednak využitím hmotných prvků pro kulturní aktivity a akce (o. p. s. Baševi, festival Jičínský šoulet Evropský den židovské kultury, Vzpomínk.akce obětem holocaustu) a zachování, obnovu a provoz hmotných prvků (o. p. s. Baševi). Hmotné i nehmotné kulturní prvky se sjednocují v cestovním ruchu regionu, kde aktéři regionálního rozvoje získávají z existence hmotných kulturních prvků a vytvářejí aktivity prvků nehmotných. Vliv těchto na cestovní ruch regionu prvků je srovnáván v oddílu 6.3.3 spolu s prvky odkazu historické postavy Albrechta z Valdštejna.

Autorka zhodnocuje jako nejvýznamnějším prvkem hmotného kulturního odkazu židovské kultury pro cestovní ruch regionu Jičínsko prvek synagogy v Jičíně, z důvodu přístupnosti prvku, kulturním využitím (koncerty, přednášky, možnosti prohlídky památky), ale také z důvodu jednoznačného pochopení židovské kultury pomocí tohoto prvku pro návštěvníka. Nejvýznamnějším nehmotným prvkem autorka hodnotí o. p. s. Baševi, které jednak pořádá kulturní akce (koncerty, přednášky), jednak je jeho činností péče o některé židovské památky na Jičínsku. Všechny hmotné a nehmotné prvky odkazu židovské kultury tvoří potenciál pro rozvoj regionu Jičínsko.

6. 3. 3 Komparativní analýza prvků odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury dle kritérií souvisejících s cestovním ruchem

Tento oddíl srovnává kulturní prvky odkazu Albrechta z Valdštejna a židovské kultury na Jičínsku srovnává tyto vybrané prvky dle kritérií souvisejících s cestovním ruchem – zdrojů informací, přístupnosti veřejnosti, platby vstupného, využití kulturního potenciálu a možnosti vytvoření kulturní aktivity, vlivu prvků na cestovní ruch regionu.

- **Komparace kulturních prvků odkazu AzV a ŽK dle kritéria zdrojů informací**

Tato část komparace zkoumá způsob uveřejnění a možnost obyvatel a návštěvníků regionu získat o jednotlivých prvcích kulturního dědictví informace ať už v podobě vlastních internetových stránek, informací o daném prvku v rámci oficiálního internetového turistického portálu <http://www.jicin.org> či tištěných materiálů, které jsou rozděleny na brožury zaměřené na konkrétní prvek, na brožury tematické, ve kterých je konkrétní prvek obsažen či neobsažen a na další odbornou literaturu a knižního průvodce, který o daném prvku informuje. Komparace je zobrazena v Tab. 31.

Tab. 31 Komparace prvků odkazu AzV a ŽK dle kritéria zdrojů informací

Kulturní prvek/ možnost získání informací	Vlastní tištěné brožury	Informace v rámci tematické brožury	Knižní průvodce, odborná literatura	Vlastní internetové stránky	Informace v rámci webu www.jicin.org
Hmotný odkaz Albrechta z Valdštejna	ano	ano	ano	ano	Ano
Jičínský zámek	Ne	ano	ano	ano	Ano
kostel sv. Jakuba	Ne	ano	ano	ne	Ano
kostel sv. Ignáce	Ne	ano	ne	ne	Ano
Jezuitská kolej	Ne	ano	ne	ne	Ano
kostel Panny Marie de Sale	Ne	ano	ne	ne	Ano
Valdštejnská lodžie	Ne	ano	chystá se	ano	Ano
lipová Alej	Ne	ano	ne	ne	Ano
Valdická kartouza	Ne	ano	ne		Ano
kostel sv. Josefa	Ne	ano	ne	ne	Ne
Nehmotný odkaz Albrechta z Valdštejna	Ne	ano	ne	ne	ano

Valdštejské slavnosti	Ne	ne	ne	ano	ano
o.p.s. Valdštejs. lodžie	Ne	ne	ne	ano	ano
hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	ano	ano	ne	ano	ano
Hmotný odkaz Židovské kultury	ano	ano	ano	ne	
židovský hřbitov	Ne	ano	ne	ne	ano
synagoga	Ne	ano	ano	ne	ano
bývalá židovská škola	Ne	ano	ne	ne	ano
Židovská ulice	Ne	ano	ne	ne	Ne
rodný dům K. Krause	Ne	ano	ne	ne	Ne
Nehmotný odkaz Židovské kultury	Ne	ne	ne	ano	ano
o.p.s. Baševi	Ne	ne	ne	ano	ano
Jičínský Šoulet	Ne	ne	ne	ne	ano
Evropský den židovské kultury	ne	ne	ne	ne	Ne
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	Ne	ne	ne	ne	Ne

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Tabulka srovnává dostupné zdroje informací o jednotlivých prvcích kulturního dědictví odkazu Albrechta z Valdštejna a židovské kultury. Jsou srovnány tištěné i internetové zdroje. Internetové stránky www.jicin.org je oficiální turistický portál města Jičína, je zde uveden pro srovnání, zda informace o jednotlivých prvcích lze získat pouze z něj, nebo i dalších internetových zdrojů. Autorka je si vědoma, že touto komparací nelze postihnout všechny informační zdroje o daných prvcích.

Z komparace vyplývá, že informační brožuru mají pouze celkový hmotný odkaz Albrechta z Valdštejna (např. Valdštejnova komponovaná krajina, Valdštejnův Jičín), hmotný odkaz židovské kultury (Židé ne Jičínsku). Zbývající hmotné prvky jsou obsaženy v tematických brožurách o Jičínsku a Českém ráji (např. Jičínský zámek v brožuře o hradech a zámcích Českého ráje). Z nehmotných prvků zkoumaného odkazu Azv a ŽK, má vlastní brožuru pouze hra Po stopách Albrechta z Valdštejna. Vlastní internetové stránky mají hmotné prvky Jičínský zámek (stránky Regionálního muzea a muzea hry), Valdštejsnká lodžie (spolu s o. p. s. Valdštejsnká lodžie – kulturní imaginárium), Valdštejsnké slavnosti, hra Po stopách Albrechta z Valdštejna a o. p. s. Baševi. Ostatní prvky je – až na hmotný prvek rodného domu

Karla Krause a nemotné prvky Evropský den židovské kultury a vzpomínkové akce obětem holocaustu – možné vyhledat v rámci webové stránky www.jicin.org.

- **Komparace kulturních prvků hmotných odkazu AzV a ŽK dle kritéria přístupnosti**

Zkoumané prvky hmotného kulturního dědictví odkazu Albrechta z Valdštejna a židovské kultury jsou komparované dle přístupnosti veřejnosti. Proto jsou v této komparaci zkoumány pouze hmotné prvky, nemotné prvky nelze zkoumat z hlediska přístupnosti. Kritérium přístupnosti je členěno na přístupnost celoroční/sezonní, zda je prvek přístupný volně a t buď celkově, nebo pouze částečně (např. park, nádvoří), zda je prvek přístupný pouze při konání konkrétní kulturní akce, či zda je prvek nepřístupný. Komparace je zobrazena Tab. 32.

Tab. 32 Komparace kulturních prvků odkazu AzV a ŽK dle kritéria přístupnosti

Kulturní prvek/ přístupnost	Přístupné celoročně /sezonně	Přístupné volně	Přístupné pouze při kulturních akcích	Nepřístupné
Hmotný odkaz Albrechta z Valdštejna				
Jičínský zámek	celoročně	ano	ne	Ne
kostel sv. Ignáce	sezonně	-	bohoslužby	Ne
Jezuitská kolej	Ne	ne	výjimečně	ano
kostel sv. Jakuba	celoročně	-	ne	Ne
kostel P. M. de Sale	Ne	ne	ne	Ne
Valdštejnská lodžie	celoročně	ano	ne	Ne
lipová Alej	celoročně	ano	ne	Ne
Valdická kartouza	Ne	ne	ne	ano
kostel sv. Josefa	Ne	ne	výjimečně	ano
Hmotný odkaz Židovské kultury				
židovský hřbitov	celoročně	ne	ano/ne	Ne
synagoga	Sezoně	-	ne	Ne
bývalá židovská škola	Sezoně	ne	ano	Ne
Židovská ulice	Celoročně	ano	ne	Ne
rodný dům K. Krause	Ne	ne	ne	Ne

Zdroj: vlastní zpracování autorky

Komparace se zaměřuje na přístupnost veřejnosti jednotlivých hmotných kulturních prvků zkoumaných odkazů. Je zde zobrazeno přístupnost objektu celkově z hlediska

celoročního provozu či sezonního (zpravidla květen – září). Dále je uvedeno, zda je možné vstoupit volně do objektu i mimo otevírací dobu (Jičínský zámek má volně přístupná nádvoří, kde sídlí škola a MIC. Lipová alej je celoročně volně přístupná. Do libosadu a kolem lodžie je možné celoroční volný vstup. Další částí této komparace je zjištění stavu, kdy je vstup možný pouze při určité kulturní akci (Jezuitská kolej a její nádvoří byla nepravidelně a výjimečně přístupná při dnech otevřených dveří či například pořádání hudebních akcí v rámci festivalu Jičín – město pohádek. Kostel sv. Josefa je výjimečně přístupný pro exkurze či jiných státních příležitostí. Poslední sloupec ukazuje nepřístupnost prvku z celkového hlediska (není zahrnuto, pokud lze do objektu vstoupit jen při kulturních či jiných akcích).

Celoročně jsou přístupny prvky Jičínský zámek, kostel sv. Jakuba, Valdštejnská Lodžie, lipová alej, Židovská ulice, židovský hřbitov. Sezonně jsou přístupny kulturní prvky kostel sv. Ignáce, synagoga, bývalá židovská škola. Mimo to je částečně volně je možné navštívit celoročně zámecká nádvoří s parkem. Výjimečně je přístupný prvek Jezuitská kole (den otevřených dveří, hudební vystoupení v rámci festivalu Jičín – město pohádek) a kostel sv. Josefa (např. státní výročí).

- **Komparace kulturních prvků odkazu AzV a ŽK dle kritéria platby vstupného**

Srovnání dle kritéria platby vstupného v jednotlivých zkoumaných prvcích zobrazuje, zda se v daném prvku platí vstupné, zda je stanoveno vstupné pevné nebo dobrovolné (kombinace obojího) a je sledována výše vstupného z r. 2014, pokud je tato výše zjistitelná. Tuto komparaci zachycuje tabulka č. 33.

Tab. 33 Komparace kulturních prvků odkazu AzV a ŽK dle kritéria platby vstupného

Kulturní prvek/ vstupné	Platí se vstupné	Pevné vstupné	Částka vstupného z r. 2014	Dobrovolné vstupné/ příspěvek
Hmotný odkaz Albrechta z Valdštejna	-	-		-
Jičínský zámek	ano	ano	muzeum 60,- Kč dospělí muzeum 40,- Kč děti galerie 45,- Kč dospělí galerie 20,- Kč děti Rumcajův svět jednotné 15,- Kč	Ne

Kostel sv. Ignáce	ne	ne	-	květinová výzdoba, opravy
Jezuitská kolej	ne	ne	-	Ne
kostel sv. Jakuba	ne	ne	-	oprava varhan
Kostel P.M. de Sale	-	-	-	-
Valdštejnská lodžie	ano	ne	-	ano
lipová Alej	ne	ne	-	Ne
Valdická kartouza	-	-	-	-
kostel sv. Josefa	-	-	-	-
Nehmotný odkaz Albrechta z Valdštejna				
Valdštejnské slavnosti	ne	ne	-	ne
o.p.s. Valdštejská lodžie	ano	ano/ne	různé	ano/ne
hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	karta zdarma	-	-	-
Hmotný odkaz Židovské kultury				
židovský hřbitov	ne	ne		ano – opravy
synagoga	ano	ano	20 Kč dospělí/ 10 Kč senioři, studenti a děti 6 - 15 let (děti do 6 let zdarma)	chod a opravy
bývalá židovská škola	ano	ano	stálá expozice dospělí 50,- Kč / děti 30,- Kč	ne
Židovská ulice	ne	ne	ne	ne
rodný dům K.Krause	ne	ne	ne	ne
Nehmotný odkaz Židovské kultury				
o.p.s. Baševi	ano/ne	ano/ne	různé	ano/ne
Jičínský Šoulet	ano/ ne	ano /ne	např. 50,-Kč přednáška	ano/ne
Evropský den židovské kultury	ano/ne	ano/ne	např. 80,-/60,- Kč hudební koncert	ano/ne
Vzpomínkové akce obětím holocaustu	ne	ne	ne	ne

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

Tabulka ukazuje, ve kterých objektech a akcích se platí či neplatí vstupné a to pevné či dobrovolné. Mimo to je v ní zahrnuto kritérium dalšího dobrovolného příspěvku (např. v kostele sv. Jakuba na opravu varhan, v kostele sv. Ignáce na květinovou výzdobu kostela).

Nehmotným prvkem o. p. s. Valdštejnská lodžie – kulturní imaginárium je zde zkoumáno jako pořadatel kulturních akcí tímto sdružením. Na tyto akce je vstupné různé, na některé je pevně stanovené, na některé je dobrovolné, některé jsou zdarma. Stejně tak je nahlíženo v této komparaci na prvek o. p. s. Baševi jako pořadatele kulturních akcí a vstupné je srovnáváno z těchto akcí. V rámci nehmotného prvku hry Po stopách Albrechta z Valdštejna je třeba získat razítkovací kartu, která je zdarma.

U nehmotných prvků Evropského dne židovské kultury a Jičínského Šouletu jsou uvedeny varianty ano/ne z důvodů, že některé akce v rámci těchto kulturních akcí jsou zdarma, některé mají pevné vstupné a některé dobrovolné.

Pevné vstupné se platí v Regionálním muzeu a galerii v Jičínském zámku, židovské synagoze, bývalé židovské škole. Ve Valdštejnské lodžii se platí pevné vstupné pouze na některé akce, stejně tak na akce v rámci Evropského dne židovské kultury a festivalu Jičínský Šoulet.

- ***Komparace kulturních prvků odkazu AzV a ŽK dle kritéria kulturního potenciálu a dle možnosti vytvoření kulturní aktivity***

Tato komparace navazuje na komparaci hmotných a nehmotných prvků obou odkazů, kde bylo zkoumána četnost a druh probíhající kulturní akce a aktivit či činnosti. V této komparaci je subjektivně ohodnoceno autorkou využití kulturního potenciálu zvolenou škálou (+).

Zároveň je zkoumáno, zda je možné u daného kulturního prvku vytvořit další, resp. novou kulturní akci či aktivitu. Některé hmotné prvky takové akce či aktivity organizují, přesto je u nich možné další vytvořit. Některé nehmotné prvky přímo z těchto kulturních akcí vycházejí (resp. bez nich by ztratily na významu). V určitých prvcích kulturní akce a aktivity neprobíhají, a proto tato dílčí komparace zachycuje jednotlivé prvky z hlediska pořádání akcí pro veřejnost, případně z možnosti je pořádat. Pokud je v daném kulturním prvku možné další kulturní akci pořádat (i přesto že již akce probíhají), je navrhován typ další akce. Tato komparace (znázorněna níže Tab. 34) navazuje na srovnání využití současného kulturního potenciálu kulturních prvků (které jsou řešeny výše v oddílu 6.3.1 a 6.3.2) a subjektivního návrhu autorky na další možné využití.

Tab. 34 Komparace kulturních prvků odkazu AzV a ŽK dle kritéria využití kulturního potenciálu a dle možnosti vytvoření kulturní aktivity

Kulturní prvek/	Využití kulturního potenciálu *	Možnost dalšího kulturního využití	Navrhované možnosti dalšího kulturní využití
Hmotný odkaz Albrechta z Valdštejna	-	-	-
Jičínský zámek	+++	ano	hudební či divadelní vystoupení na nádvoří
kostel sv. Ignáce	+++	ano	výstava v prostoru kostela
Jezuitská kolej	++	ano	zpřístupnění veřejnosti, vybudování centra (vzdělávací, galerie), hudební vystoupení, divadelní představení
kostel sv. Jakuba	+++	ano	výstava v prostoru kostela
kostel Panny Marie de Sale	+	ano	hudební vystoupení, výstavy, zpřístupnění veřejnosti
Valdštejská lodžie	+++	ano	přírodovědné přednášky, historické přednášky a akce
lipová Alej	+	ano	kulturní (divadlo, slavnosti) akce pod širým nebem
Valdická kartouza	+	ne	-
kostel sv. Josefa	++	ano	zpřístupnění, doprovodné akce k expozici
Nehmotný odkaz Albrechta z Valdštejna	-	-	-
Valdštejské slavnosti	+++	ne	-
o.p.s. Valdštejská lodžie	+++	ano	akce na záchranu památek, akce / kurzy zaměřené na historii
hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	++	ano	doprovodné kulturní akce
Hmotný odkaz Židovské kultury	-	-	-
židovský hřbitov	++	ano	pravidelné komentované prohlídky, informační panel
synagoga	+++	ano	výstavy
bývalá židovská škola	+++	ano	prezentace židovské kultury a ulice, kulturní akce, venkovní (pouličního charakteru), akce zaměřené na děti
Židovská ulice	+	ano	kulturní akce pouličního a venkovního charakteru

rodný dům K.Krause	+	ne	-
Nehmotný odkaz Židovské kultury	-	-	-
o.p.s. Baševi	+++	ano	přádání vzdělávacích akcí, kurzů
Jičínský Šoulet	++	ne	-
Evropský den židovské kultury	+++	ne	-
Vzpomínkové akce obětím holocaustu	+++	ne	-

Zdroj: vlastní zpracování autorky

* +kulturní potenciál nevyužit – nekonají se žádné kulturní akce, ++ kulturní potenciál využit - neuspokojivě,
+++kulturní potenciál využit uspokojivě.

Kulturní potenciál Jičínského zámku je využit dostatečně, přesto jednou z navrhovaných možností využití skýtá hudební vystoupení nebo divadelních na nádvořích, která jsou architektonicky zajímavá.

Kulturní prvky dvou kostelů sv. Ignáce a sv. Jakuba jsou hodnoceny jako dostačující, přesto je možné navrhnout další možnosti. Tyto možnosti v kostele sv. Ignáce řeší další využití v podobě výstav historických i současných děl spjatých s církevní tematikou. Navrhované možnosti spočívají u prvku kostela sv. Jakuba v pořádání výstav různých žánrů, především s církevní tematikou (rozvoj této aktivity z minulosti, kdy v sakristii výstava pořádána byla). Kulturní potenciál má i přilehlá fara s bylinkovou zahradou, která byla zpřístupněna v r. 2012 v rámci festivalu Jičín – město pohádky. Zde by se mohly konat přednášky či setkání pod širým nebem s různými tématy. V kostelu Panny Marie de Sale jsou navrhované možnosti dalšího využití hudební vystoupení či příležitostné výstavy, ale především zpřístupnění tohoto prvku veřejnosti. V kostele sv. Josefa (nedostatečné využití kulturního potenciálu u prvku) při Valdické kartouze je instalována stálá expozice *Z historie věznice Valdice 1857 – 2007*, která je ale přístupná velmi výjimečně. Další možnosti po zpřístupnění prostoru jsou doprovodné akce ke stálé výstavě.

Jezuitská kolej se současným nedostatečným využitím kulturního potenciálu má navrhované dvě možnosti pro další kulturní využití. První z nich je zpřístupnění objektu veřejnosti jako samotná kulturní památka či přestavení objektu na vzdělávací centrum, galerii či kulturní dům. Druhá podoba je varianta pouze umožnění a pořádání hudebních, divadelních či jiných výtvarných akcí (dílny, výstavy) v prostorách rozlehlých nádvoří objektu. Nejsou

navrhovány žádné možnosti u Valdické kartouzy z důvodu dnešní funkce věznice ČR a nemožnosti přístupnosti objektu.

Možnostmi na další využití Valdštejské lodžie, i přesto, že využití kulturního potenciálu je hodnoceno jako dostatečné, jsou jednak přednášky na přírodovědné téma, vzhledem k přiléhajícímu parku s velkým množstvím rostlin a živočichů, jednak přednášky a kulturní akce s tématem Albrechta z Valdštejna jako zakladatele místa.

Navrhované další možnosti v lipové aleji v Jičíně (současné využití ohodnoceno jako nedostatečné) spočívají v možnosti pořádání kulturních akcí pod širým nebem, rozšíření zapojení prvku do Valdštejských slavností (v současné době prochází alejí průvod Valdštejnovy družiny při zahájení slavností), či divadla pod širým nebem.

Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna je využít spíše dostatečně, a pro svou propagaci a zvýšení zájmu o tuto aktivitu mohly být pořádány doprovodné akce. V rámci Valdštejských slavností, Jičínského Šouletu, Evropského dne židovské kultury a vzpomínkových akcí obětem holocaustu je uvedeno „ne“ z důvodu, že již samotné prvky jsou kulturními akcemi (i když je možné jejich rozšíření dílčími způsoby). O. p. s. Valdštejská lodžie – kulturní imaginárium má navrhované další akce na záchranu památek (nejen Valdštejské lodžie, které dnes probíhají – dobrovolnické akce ale také na památku parku Libosad, akce / kurzy zaměřené na historii – v současné době probíhá kurz tvůrčího psaní pro děti a mládež).

Židovský hřbitov je unikátní pietní místo, jehož kulturní využití je hodnoceno jako spíše dostačující. Náhrobky, způsob pohřbívání a židovská kultura je ale daleko lépe pochopitelná s dostatečnými informacemi, proto je zde navrhována možnost pravidelných sezónních prohlídek s průvodcem, popřípadě instalace informační a interaktivních tabule či materiálů.

V případě rodného domu Karla Krause, i přesto že současné využití je nedostatečné, je provozování kulturních aktivit složitější z důvodu vlastnictví domu soukromou osobou a provozování ho k účelům bydlení a podnikání.

- ***Komparace kulturních prvků odkazu AzV a ŽK dle kritéria vlivu na cestovní ruch v regionu Jičínsko***

Každý kulturní prvek má určitý vliv na cestovní ruch v regionu Jičínsko. Následující komparace srovnává tyto prvky dle zvolené škály (+), která je vyjadřuje subjektivní názor

autorky diplomové práce, a zobrazuje tak význam vybraných prvků pro cestovní ruch (viz níže Tab. 35).

Tab. 35 Komparace kulturních prvků odkazu AzV a ŽK dle vlivu na cestovní ruch v regionu Jičínsko

Kulturní prvek/ kritéria	Vliv na cestovní ruch v regionu Jičínsko*
Hmotný odkaz Albrechta z Valdštejna	
Jičínský zámek	+++
Kostel sv. Ignáce	++
Jezuitská kolej	++
Kostel sv. Jakuba	+++
Kostel Panny Marie de Sale	+
Valdštejnská lodžie	+++
Lipová Alej	+
Valdická kartouza	+
Kostel sv. Josefa	+
Nehmotný odkaz Albrechta z Valdštejna	
Valdštejnské slavnosti	+++
o.p.s. Lodžie	++
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	+
Hmotný odkaz Židovské kultury	
Židovský hřbitov	++
Synagoga	+++
Židovská škola v Židovské ulici	+++
Židovská ulice	++
Rodný dům K.Krause	+
Nehmotný odkaz Židovské kultury	
o.p.s. Baševi	+++
Jičínský Soulet	++
Evropský den židovské kultury	++
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	+

Zdroj: vlastní zpracování autorky

*Vliv kulturních prvků na cestovní ruch regionu Jičínsko: + méně významný prvek pro cestovní ruch, ++ významný prvek pro cestovní ruch, +++ velmi významný prvek pro cestovní ruch.

Jičínský zámek se nachází v centru města Jičín na Valdštejnově náměstí stejně jako kostel sv. Jakuba. Oba jsou nejen ke své poloze vyhledávaným turistickým cílem a jsou velmi významným prvkem pro cestovní ruch. Kostel sv. Ignáce společně s Jezuitskou kolejí leží na náměstí Svobody stranou od hlavního náměstí. Kostel sv. Ignáce není tak okázale vyzdobený a Jezuitská kolej není přístupná ani nenabízí návštěvníkům žádný kulturní program, přesto jsou stavby vyhledávány pro svou jedinečnost a spojitost s Jezuitou a jsou ohodnoceny jako významné prvky z hlediska CR. Kostel Panny Marie de Sale je pro CR méně významný pro svou nepřístupnost a žádný kulturní program a akce. Valdštejnská lodžie je velmi významná i přesto, že je od centra vzdálena. Její architektonický skvost a množství kulturních akcí z ní dělají vyhledávaný cíl návštěvníků. Lipová alej je sice přírodním unikátem v evropském měřítku, ale turisticky není tak atraktivní, jako stavba, kde „se něco děje“. Valdická kartouza spolu s kostelem sv. Josefa jsou pro cestovní ruch méně významné z důvodu nemožnosti přístupu.

Synagoga stojí blízko centra města a její známost a oblíbenost mezi turisty svědčí o velmi významném prvku v cestovním ruchu. Bývalá židovská škola je otevřena asi půl roku, což je krátká doba na hodnocení vlivu na cestovní ruch, ale vzhledem k unikátnosti stavby, stále expozici v kombinaci s pořádáním kulturních akcí by ale na významu mohla získat. Židovská ulice svou rozlohou a těsností památek sice je velmi zajímavá, ale pro turismus méně významná z hlediska cestovního ruchu. Židovský hřbitov je od města vzdálený, takže méně známý a méně navštěvovaný. Rodný dům Karla Krause je vzhledem k pouze instalované pamětní desce a soukromému vlastnictví (využívaný k bydlení a podnikání) pro cestovní ruch nevýznamný.

Souhrn komparativní analýzy dat o kulturních prvcích dědictví Albrechta z Valdštejna a židovské kultury dle kritérií souvisejících s cestovním ruchem v regionu Jičínsko

Z komparace dat o kulturních prvcích odkazu AzV a ŽK dle kritéria zdrojů informací vyplývá, že informace o všech hmotných a nehmotných prvcích odkazu AzV a ŽK jsou obsaženy v tematických brožurách věnovaných těmto odkazům. Informace o nehmotných prvcích odkazu AzV a ŽK nejsou obsaženy v žádné brožuře. Vlastní internetové stránky má hmotný odkaz Albrechta z Valdštejna, ale hmotný odkaz židovské kultury je obsažen pouze v internetových stránkách nehmotného odkazu ŽK (internetové stránky o. p. s. Baševi). V rámci oficiálního

turistického portálu www.jicin.org jsou dostupné informace o všech sledovaných prvcích odkazu AzV a ŽK, mimo prvky Židovské ulice, rodného domu K. Krause, Evropského dne židovské kultury, vzpomínk. akce obětím holocaustu.

Z komparace dat o kulturních prvcích odkazu AzV a ŽK dle kritéria přístupnosti vyplývá, že celoročně přístupné jsou prvky odkazu AzV Jičínský zámek, kostel sv. Jakuba, Valdštejnská lodžie, lipová alej, prvky odkazu ŽK Židovská ulice, židovský hřbitov. Sezóně přístupné jsou prvky odkazu AzV kostel sv. Ignáce (mimo bohoslužby, které se konají i mimo sezónu, ale nemají primární funkci pro CR), prvky odkazu ŽK synagoga, bývalá židovská škola. Běžně nepřístupné jsou prvky odkazu AzV Jezuitská kolej, kostel Panny Marie de Sale, Valdická kartouza, bývalý klášterní kostel sv. Josefa, prvek odkazu ŽK rodný dům Karla Krause. Volně přístupné bez platby vstupného a otevírací doby, resp. částečně volně přístupné bez platby vstupného a otevírací doby, jsou prvky odkazu Albrechta z Valdštejna Jičínský zámek, lipová alej, Valdštejnská Lodžie, prvek odkazu ŽK Židovská ulice. Přístupné pouze při výjimečně (např. při kulturních akcích, státních výročích) jsou prvky odkazu AzV Jezuitská kolej, kostel sv. Josefa

Komparace dat o kulturních prvcích odkazu AzV a ŽK dle kritéria platby vstupného ukazuje platbu pevného vstupného u prvku odkazu AzV Jičínského zámku (Regionální muzeum a galerie, Rumcajsův svět), prvků odkazu ŽK synagogy, bývalé židovské školy. Různá výše vstupného je placena u akcí pořádaných o. p. s. Valdštejnská Lodžie, o. p. s. Baševi, v rámci festivalu Jičínský šoulet a Evropského dne židovské kultury (některé akce zdarma, některé s platbou vstupného). V některých prvcích je platba vstupného dobrovolná, či je toto dobrovolné vstupné využito jako příspěvek na konkrétní účel (např. kostel sv. Ignáce na květinovou výzdobu, kostel sv. Jakuba na opravu hist. varhan).

Z komparace dat o kulturních prvcích odkazu AzV a ŽK dle kritéria využití kulturního potenciálu a možnosti vytvoření kulturní aktivity vyplývá, že u všech hmotných prvků odkazu AzV a ŽK mimo prvky Valdické kartouzy (AzV) a rodného domu K. Krause (ŽK), lze vytvořit kulturní aktivitu. V návaznosti na respektování současného využití kulturních prvků jsou pak navrženy nové možnosti využití prvků.

Z komparace dat o kulturních prvcích odkazu AzV a ŽK dle kritéria vlivu prvků na cestovní ruch v regionu Jičínsko vyplývá subjektivní hodnocení vlivu autorky práce. Jako velmi významné jsou ohodnoceny hmotné prvky odkazu AzV Jičínský zámek (pro svou historickou významnost a probíhající aktivity jako např. pořádání přednášek, sídlo měst.informačního

centra, Regionální muzeum a galerie), kostel sv. Jakuba (pro barokní architekturu), Valdštejnská lodžie (architektonická unikátnost prvku s parkem a navazující lipovou alejí, spolu s pořádáním kulturních aktivit); prvky odkazu ŽK synagoga (historicky významná kulturní památka, pořádání kulturních aktivit), bývalá židovská škola (architektonicky a historicky významná budova, pořádání kulturních aktivit). Velmi významné nehmotné prvky jsou dle této komparace o. p. s. Valdštejnská lodžie – kulturní imaginárium (odkaz AzV) z důvodu pořádání velkého množství rozličných kulturních akcí (slavnosti, dílny, tradice Vánoc, masopust, divadelní a taneční představení, čtení současné literatury) a o. p. s. Baševi (odkaz ŽK) pro svou činnost, která se skládá jednak z pořádání kulturních akcí souvisejících s židovskou tematikou, jednak péče o některé židovské památky na Jičínsku.

6.4 Souhrn výsledků o sekundární a komparativní analýze o využití kulturního potenciálu z hlediska cestovního ruchu v regionu Jičínsko

V regionu Jičínsko byly vymezeny nejvýznamnější kulturní prvky (viz oddíl 6.2), které byly stručně popsány a srovnány dle kritéria vzdálenosti od středu regionu (resp. Valdštejnova náměstí v Jičíně), přičemž nejvzdálenější prvek se nachází ve vzdálenosti 14 km (zřícenina hradu Kumburk), nejbližší přímo na Valdštejnově náměstí (více prvků, např. Jičínský zámek, kostel sv. Jakuba, Valdická brána). Vzhledem k velkému množství prvků jsou vybrané kulturní prvky odkazu Albrechta z Valdštejna a prvky odkazu židovské kultury na Jičínsku z důvodu jejich historického vlivu na region a komplexního umístění v regionu.

Zvolené kulturní prvky odkazu Albrechta z Valdštejna a prvky odkazu židovské kultury jsou samostatně srovnány dle kritérií doby vzniku prvku, stavebního slohu, vlastnictví, typu a užití, přístupnosti pro veřejnost, subjektivního hodnocení autorky využití kulturního potenciálu subjektivního hodnocení autorky vlivu prvku na cestovní ruch regionu Jičínsko (viz oddíl 6.3.1 Souhrn komparativní analýzy dat o vybraných prvcích odkazu Albrechta z Valdštejna v regionu Jičínsko, oddíl 6.3.2 Souhrn komparativní analýzy dat o vybraných prvcích odkazu židovské kultury regionu Jičínsko). Společně jsou prvky odkazu AzV a ŽK komparovány dle kritérií souvisejících s cestovním ruchem a to dle kritérií zdrojů informací, přístupnosti, platby vstupného, využití kulturního potenciálu a dle možnosti vytvoření kulturní aktivity, a dle kritéria vlivu prvků na cestovní ruch regionu Jičínsko (oddíl 6.3.3 Souhrn komparativní analýzy dat o kulturních prvcích dědictví Albrechta z Valdštejna a židovské kultury dle kritérií souvisejících s cestovním ruchem v regionu Jičínsko).

Hmotné a nehmotné kulturní prvky odkazu Albrechta z Valdštejna zastupují hlavní faktory regionálního rozvoje příroda, lidé, kultura (viz níže Tab. 36).

Tab. 36 Prvky odkazu AzV zastupující hlavní faktory regionálního rozvoje

faktory RR/kulturní prvky	hmotné kulturní prvky	nehmotné kulturní prvky
příroda	lipová alej	-
lidé	-	o.p.s. Valdštejnská lodžie – kulturní imaginárium, Valdštejnské slavnosti, hra Po stopách AzV
kultura	Jičínský zámek, prvky kostelů (sv. Ignáce, sv. Jakuba, Panny Marie de Sale, sv. Josefa), založené řeholní řády (Jezuitská kolej, Valdická kartouza) Valdštejnská lodžie lipová alej	

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

Odkaz AzV je tvořen faktory přírody, lidmi a kulturou jak ukazuje tabulka výše. Přírodu zastupuje hmotný prvek lipové aleje (přírodní funkce, výsadba a obnova lip, sledování rostlin a živočichů zde se vyskytujících, přírodní spojnice míst), kterou je ale zároveň možné chápat jako prvek kultury, protože zde probíhají aktivity spojené s kulturou (kamenná stezka představující sluneční soustavu známou v době života AzV, rekreační a sportovní účel aleje). Přírodu reprezentuje také lokace jednotlivých prvků v krajině a regionu, která má historicky svůj význam. Albrecht z Valdštejna započal s tvorbou barokní komponované krajiny v regionu Jičínsko, která respektovala přírodní podmínky regionu za doby jeho života a části této komponované krajiny byly tvořeny v souladu s přírodními faktory (např. protnutí výhledu z Lodžie do východu slunce). Z pohledu komponované krajiny lze říci, že všechny hmotné prvky odkazu AzV reprezentují přírodní faktor, protože byly pečlivě umístěny do přírodních podmínek regionu. Faktor lidé zastupují aktéři regionálního rozvoje, kteří vytvářejí aktivity v podobě nehmotných prvků o.p.s. Valdštejnská lodžie – kulturní imaginárium, Valdštejnské slavnosti, hra Po stopách AzV. Kulturu reprezentují prvky Jičínský zámek, prvky kostelů (sv. Ignáce, sv. Jakuba, Panny Marie de Sale, sv. Josefa), založené řeholní řády (Jezuitská kolej, Valdická kartouza) Valdštejnská Lodžie, lipová alej (tento prvek také zastupuje faktor přírody viz výše).

Hmotné a nehmotné kulturní prvky odkazu židovské kultury zastupují hlavní faktory regionálního rozvoje příroda, lidé, kultura (viz níže Tab. 37).

Tab. 37 Prvky odkazu ŽK zastupující hlavní faktory regionálního rozvoje

faktory RR/kulturní prvky	hmotné kulturní prvky	nehmotné kulturní prvky
příroda	židovský hřbitov	-
lidé	-	o. p. s. Baševi, festival Jičínský šoulet, Evropský den židovské kultury, Vzpomínk. akce obětem holocaustu
kultura	židovský hřbitov, synagoga, bývalá židovská škola, Židovská ulice, rodný dům Karla Krause	-

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

Odkaz ŽK je tvořen faktory přírody, lidmi a kulturou jak ukazuje tabulka výše. Přírodu zastupuje hmotný prvek židovského hřbitova (je útočištěm živočichů a místem výskytu rozličných druhů rostlin). Přírodu reprezentuje také lokace jednotlivých prvků v krajině a regionu, které má historicky svůj význam (umístění židovského hřbitova za hranice města, viz oddíl 6.3.2). Lidé jsou zastoupeni aktéry regionálního rozvoje, kteří vytvářejí činnosti v rámci nehmotných kulturních prvků o. p. s. Baševi, festival Jičínský šoulet, Evropský den židovské kultury, vzpomínk. akce obětem holocaustu. Faktor kulturu reprezentují hmotné prvky židovský hřbitov (kulturní památka místo piety, vedle přírodní funkce a zastupujícího faktoru přírody viz výše), synagoga v Jičíně, bývalá židovská škola, Židovská ulice, rodný dům Karla Krause.

Hmotné prvky odkazu AzV a ŽK jsou spojeny s minulostí (pro pochopení současnosti je nutné znát minulost) této historické postavy a židovské kultury a tvoří v současnosti potenciál pro uskutečnění aktivit nehmotných prvků pro regionální rozvoj regionu Jičínsko.

7. Laické a expertní rozhovory o kulturním potenciálu dědictví Albrechta z Valdštejna a židovské kultury pro cestovní ruch v regionu Jičínsko

7.1 Laické rozhovory

Laické polo strukturované rozhovory byly prováděny vždy se stejnou sérií otázek se šesti dotazovanými laiky (dále také DL, jejich základní charakteristika zobrazena níže viz Tab. 38) v regionu Jičínsko⁸. Záznamový arch a přepisy rozhovorů v záznamových arších jsou připojeny v přílohách této diplomové práce (viz oddíl 11 Přílohy). Rozhovory byly uskutečněny s náhodně oslovenými laiky na konci roku 2014 a na začátku roku 2015.

Tab. 38 Základní charakteristika dotazovaných laiků

dotazovaný laik	věk	dosažené vzdělání	forma rozhovoru	délka rozhovoru
DL 1	26	vysokoškolské	Osobní	30 min
DL 2	23	vysokoškolské	Osobní	40 min
DL 3	27	vysokoškolské	Osobní	25 min
DL 4	35	vysokoškolské	osobní	30 min
DL 5	26	vysokoškolské	Osobní	40 min
DL 6	55	středoškolské	Osobní	30 min

Zdroj: vlastní zpracování autorky

7.1.1 Analýza dat získaných pomocí laických rozhovorů

Analýza dat získaných pomocí laických rozhovorů zahrnuje data získaná pomocí otevřených otázek o vnímání pojmu regionální ruch a znalosti vybraných prvků v souvislosti s regionem Jičínsko a odkazů Azv a ŽK (viz níže Tab. 39), a data získaná pomocí škálových otázek hodnotící současné využití vybraných prvků odkazu Azv a ŽK (viz níže Tab. 40),

⁸ Dotazovaným laikům byl před zahájením samotného rozhovoru představen důvod vedení rozhovoru pro účel diplomové práce. Byla zdůrazněna anonymita odpovědí a možnost seznámit v případě zájmu se závěry diplomové práce. Na začátku každého rozhovoru byla dotazovanému položena otázka jeho věku a nejvyššího dosaženého vzdělání a odpověď zaznamenána do tabulky základní charakteristiky laických rozhovorů (viz Tab. 38) a základní charakteristiky expertních rozhovorů (viz Tab. 39). Odpovědi dotazovaných laiků byly zapisovány do záznamového archu. V souvislosti s metodologickými požadavky na konstrukci otázek rozhovoru byly vynechány odborné výrazy (např. hmotné kulturní prvky) v laických rozhovorech.

hodnocení vlivu těchto prvků na cestovní ruch v regionu Jičínsko (Tab. 42), a navrhovali nové možnosti využití prvků pro rozvoj cestovního ruchu v regionu Jičínsko (Tab. 41).

Otevřené otázky zjišťovaly u dotazovaných laiků vnímání pojmu regionální rozvoj, znalost prvků v regionu Jičínsko, znalost prvků souvisejících s odkazem AvZ, návštěvu těchto prvků, zdroj informací pro návštěvu prvků, znalost prvků v souvislosti s odkazem ŽK, návštěvu těchto prvků, zdroj informací k této návštěvě. Srovnání odpovědí je zaznamenáno v tabulce níže (viz Tab. 39).

Tab. 39 Komparace dat z otevřených otázek získaná pomocí laických rozhovorů

	DL1	DL2	DL3	DL4	DL5	DL6
Vnímání RR	rozvoj CR, nové cyklostezky, rozvoj města, pořádání kult. akcí, vytváření nová pracovních míst	investice do kult. památek pro jejich zachování a lákání turistů, pořádání kultr. akci, slavností, veletrhů	udržování zeleně, rozvoj dopravní infrastruktury, obnova a zachování památek, rozvoj vzdělávání	příprava a realizace projektů, které přispívají k propagaci regionu, pro vyšší počet turistů a lepší úroveň života obyvatel regionu	dotace z EU pro projekty zaměřené na obyvatele regionu, podpora lokál.produktů, udržování tradic, rozvoj venkova pro zachování jeho hodnot	rozvoj regionu, aby se zde obyvatelům lépe žilo, dostupné vzdělání, lékařství, dopravam volnočas.aktivity, dotace z EU
Znalost prvků	Festival Jičín – město pohádek, Vald.slavnosti, Valdická brána, volnočas. klub Káčko, zámek, Kumburk, Bradlec, alej, Veliš, muzeum	Lodžie, Vald.slavnosti, Jičín – město pohádek, pochod za Rumcajsem, Majáles, Prachovské skály	hrad Kost, Kumburk, Jičínský zámek, Staré Hradý, Jičín – město pohádek, Valdická brána	Valdšt.slavnosti, Jičín – město pohádek, pochod Rumcajse, Valdická brána, zámek v Jičíně, Jezuitská kolej, Lodžie	Valdická brána, Valdštejnská alej, Lodžie, kostel sv. Jakuba, vrch Zebín, vrch Veliš, Rumcajsova jeskyně, Jičín – město pohádek	Valdická brána, zámek v Jičíně, Kostel sv. Jakuba, Kumburk, vrch Zebín, Lodžie, Jičín – město pohádek, vrch Veliš, alej v Jičíně
Znalost prvků AzV	Jič. zámek, lip. alej, Valdš. slavnosti, klášter Valdice	Lodžie, Valdická kartouza, Vald.slavnosti, alej, Valdická brána, Jezuitská kolej, zámek	Valdštejnské slavnosti, Jičínský zámek	Valdš.slavnosti, zámek v Jičíně, Jezuitská kolej, Valdštejnská Lodžie	Valdštejnova alej, Valdštejnská Lodžie	zámek v Jičíně, Valdštejnská Lodžie, kostel sv. Jakuba, alej v Jičíně
Návštěva prvků AzV	Jič. zámek, lip. alej, Valdš. slavnosti, klášter Valdice	Lodžie, Vald.slavnosti, alej, Valdická brána, Jezuitská kolej, zámek	Valdštejnské slavnosti, Jičínský zámek	zámek v Jičíně, Valdštejnské slavnosti	žádný	zámek v Jičíně, Valdštejnská Lodžie, kostel sv. Jakuba, alej v Jičíně
Zdroj informací	Brožura MIC, doporučení známého	vlastní výlet, od přátel	doporučení známých, školní docházka	doporučení od přátel, školní	kamarádka, škola, internet (blíže neuvedeno)	v regionu bydlí, částečně

				docházka, internet (neurčeno blíže)		propaganda města
znalost prvků ŽK	židovský hřbitov, synagoga,	židovský hřbitov, synagoga, Židovská ulice	synagoga	synagoga, židovský hřbitov	synagoga	synagoga, židovský hřbitov
Návštěva prvků ŽK	židovský hřbitov, synagoga, Židovská ulice	synagoga, Židovská ulice	synagoga – exteriér	židovský hřbitov	synagoga -exteriér	synagoga
Zdroj informací	doporučení známého	náhodou – vlastní výlet	náhodná cesta kolem	náhodná cesta kolem, o možnosti vstupu v denním tisku	kamarádka	internet města

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

Dotazovaní laici vnímají pojem regionální rozvoj jako aktivity, které souvisí s faktorem RR kulturou a vedou k rozvoji cestovního ruchu a turismu (rozvoj kulturních akcí, propagace památek v daném místě, obnova památek, zachování historických míst, rozvoj historické jedinečnosti daného území), faktoru lidé RR, uchování tradic, rozvoj občanské vybavenosti a kvality života (rozvoj školství, dostupnost lékařské pomoci), faktoru příroda (udržování přírody). Jako nástroj takovýchto aktivit v regionálním ruchu spatřují nejen místní investice, ale také dotace z EU prostřednictvím projektů.

Otevřenou otázkou byla u dotazovaných zjišťována znalost všech kulturní prvků v celém regionu Jičínsko. Nejčastější odpovědí byl festival Jičín – město pohádek, který se koná každoročně v Jičíně, a který znali všichni dotázaní. Dalším často uvedeným místem byla Valdická brána a Valdštejské slavnosti, přičemž slavnosti byly také častou odpovědí na otázku míst, které dotázaní znají ve spojitosti s historickou postavou Albrechta z Valdštejna. Valdštejské slavnosti také všichni dotázaní, kteří je znají, navštívili. Z rozhovorů také vyplývá větší oblíbenosti nehmotných prvků v podobě kulturních akcí (Jičín – město pohádek, Valdštejské slavnosti). S Albrechtem z Valdštejna dotazovaní spojují na Jičínsku, mimo Valdštejské slavnosti, také Valdštejskou lodžii, lipovou alej a Jičínský zámek (5 ze 7 dotázaných). Nikdo z dotázaných nevedl v souvislosti s touto historickou postavou kostel sv. Ignáce, Panny Marie de Sale a sv. Josef. I přesto, že v úvodním výčtu daný kulturní prvek dotazovaný nevedl, byl mu v dalších otázkách předložen seznam všech kulturních prvků spojených s odkazem AzV, resp. ŽK. Kostel Panny Marie de Sale a kostel sv. Josefa byl často v odpovědích vynechán z důvodu jeho neznalosti. Mezi navštívenými místy spojenými s AzV se nejčastěji objevují jičínský zámek, lipová alej, Valdštejská alej a Valdštejské slavnosti. Na otázku znalosti židovských památek většina dotazovaných laiků odpověděla synagogu či

židovský hřbitov (popřípadě pouze jeden z nich), přičemž obě uvedené stavby dotazovaní navštívili či znají jejich exteriér.

U dotazovaných laiků byla zjišťována znalost současného kulturního využití hmotných prvků odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury v regionu Jičínsko (viz Tab. 40 níže).

Tab. 40 Komparace dat z otevřených otázek - znalost laiků současného kulturního využití hmotných prvků odkazu AzV a ŽK v regionu Jičínsko

	DL 1	DL 2	DL 3	DL 4	DL 5	DL 6
prvky odkazu AzV						
Jičínský zámek	přednášky, škola, sídlo úřadu, MIC, muzeum	výstavy, koncerty, přednášky, škola	kancelář městského úřadu	výstavy, koncerty, přednášky	prohlídka zámku, muzeum	výstavy, muzeum, galerie
kostel sv. Ignáce	bohoslužby, Noc kostelů	koncerty	nezná využití	bohoslužby	bohoslužby	bohoslužby, koncerty
Jezuitská kolej	hudební koncert	žádné kulturní akce, chátování	žádné využití	žádné využití	žádné využití	žádné využití
kostel sv. Jakuba	bohoslužby, Noc kostelů	koncerty	nezná využití	bohoslužby	bohoslužby	bohoslužby, koncerty
kostel P.M.de Sale	bohoslužby, Noc kostelů	nepřístupné	nezná využití	žádné využití	nezná využití	nepřístupné
Valdšt. lodžie	hudební akce, kulturní akce, dílny, přednášky, rekreace	výstavy, koncerty, svatby	svatby, pořádání slavností	koncerty	koncerty, návštěva památky, návštěva parku	koncerty, divadlo, kavárna, dílny, slavnosti
lipová alej	rekreace, sport	výsadba lip, sport	nezná využití	in-line, cyklo	spojnice míst	nezná využití
Valdická kartouza	památky	věznice	nezná využití	žádné kulturní využití- věznice	nezná využití	věznice, žádné pro kulturu
kostel sv. Josefa	bohoslužby, Noc kostelů	nezná prvek	nezná prvek	nezná prvek	nezná prvek	nezná prvek
prvky odkazu ŽK						
židovský hřbitov	možnost prohlídky po domluvě	turistická památka, pietní místo	možnost prohlídky	možnost prohlídky	možnost prohlídky	možnost prohlídky
synagoga	přístupné jako památka	přednášky, koncerty	možnost prohlídky	možnost prohlídky	možnost prohlídky, koncerty	možnost prohlídky, koncerty
býv. žid. škola	nezná prvek	nezná prvek	nezná prvek	nezná prvek	expozice muzea	možnost prohlídky budovy
Židovská ulice	nezná prvek	žádné využití	nezná prvek	žádné využití	žádné využití	žádné využití
rod.dům K.Krause	nezná prvek	žádné využití	nezná prvek	nezná prvek	nezná prvek	nezná prvek

Analýzou dat o znalosti současných aktivit kulturních prvků odkazu AzV a ŽK bylo zjištěno následující. V Jičinském zámku (viz hmotný odkaz AzV, dále) většina dotázaných zná pořádání výstav (DL 2, 3 6), sídlo muzea (DL 1, DL 5, DL 6), dále sídlo MIC (DL 1). Odkaz AzV zahrnuje kostelní prvky sv. Ignáce, sv. Jakuba, Panny Marie de Sale, býv. klášterní kostel sv. Josefa. U prvku kostela sv. Ignáce znalo nejvíce dotázaných konání bohoslužeb (DL 1, DL 4, DL5, DL 6), pořádání koncertů (DL 2, D6); u kostela sv. Jakuba znají dotazovaní laici jako místo konání bohoslužeb (DL 1, 4, 5, 6), pořádání koncertů (DL 2, 6); u kostela Panny Marie de Sale uvedli dotázaní žádné využití a nepřístupnost prvku (DL 2, 3, 4, 5, 6) a názor, že jsou zde konány bohoslužby či akci Noc kostelů (DL 1); kostel sv. Josefa většina dotázaných nezná (DL 2, 3, 4, 5, 6) nebo si mylně myslí, že se jedná o kostel, kde se konají bohoslužby (DL 1). Jezuitská kolej je dle laiků využita v minulosti k pořádání hudebního vystoupení (DL1), většina zastává názor, že objekt chátrá a není využit (DL 2, 3, 4, 5, 6). Valdickou kartouzu znají laici pro využití věznice (DL 2, 6, 4), památky (DL 1), nebo nezná její využití (DL 3, 5). Využití prvku Valdštejnská lodžie znají laici nejčastěji jako pořádání hudebních akcí (DL 1, 2, 4, 5, 6), dále pro tematicky zaměřené dílny (DL 1, 6), pořádání slavností (DL 3, 6), okrajově jako kavárnu (DL 6), pořádání divadelních představení (DL6), návštěva památky a parku (DL 5). Lipová alej je dle dotazovaných využívána především ke sportu a rekreaci (DL 1, 2, 4), jako spojnice míst (DL 5) nebo dotazovaná neznají její využití (DL 3, DL 6).

Židovský hřbitov (viz odkaz ŽK, dále) je nejčastěji známo pro využití možnosti prohlídky (DL 1, 3, 4, 5, 6), dále jako turistické a pietní místo (DL 2). Využití synagogy dotazovaní uváděli možnosti prohlídky prvku (DL 1, 3, 4, 5, 6), dále pořádání koncertů (DL 2, 5, 6) a pořádání přednášek (DL 2). Prvek bývalé židovské školy je znám pro využití stále expozice (DL 5) a možnost prohlídky stavby (DL 6), většina dotazovaných laiků ale prvek nezná (DL 1, 2, 3, 4). U prvku Židovské ulice většina dotazovaných uvedla „žádné využití“ (DL 2, 4, 5, 6), nebo prvek neznají (DL 1, DL 3). Prvek rodného domu Karla Krause většina dotazovaných nezná (DL 1, 3, 4, 5, 6) pouze v jednom případě bylo uvedeno „žádné využití“ (DL 2).

Škálovou otázkou bylo u dotazovaných laiků zjišťováno hodnocení kulturního využití hmotných prvků odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury v regionu Jičínsko (viz Tab. 41 níže).

Tab. 41 Komparace dat získaných pomocí laických rozhovorů - hodnocení kulturního využití hmotných prvků odkazu AzV a odkazu ŽK v regionu Jičínsko

	DL1*	DL2	DL3	DL4	DL5	DL6
prvky odkazu AzV						
Jičínský zámek	3	3	1	3	2	2
kostel sv. Ignáce	3	2	-	2	1	2
Jez. Kolej	2	1	1	1	1	1
kostel sv. Jakuba	3	3	-	2	1	3
kostel P. M. de Sale	3	1	-	1	-	1
Valdštejnská lodžie	3	2	2	3	3	2
lipová alej	3	1	1	2	1	1
Valdická kartouza	2	1	-	1	-	1
kostel sv. Josefa	3	-	-	-	-	-
prvky odkazu ŽK						
židovský hřbitov	1	2	2	1	2	2
synagoga	2	2	2	2	2	2
býv. židovs. škola	-	-	-	-	2	2
Židovská ulice	-	1	-	1	1	1
rod. dům K. Krause	-	1	-	-	-	-

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

* Hodnocení kulturního využití prvku pro CR dotazovaných laiků: 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě.

Současné využití hmotných prvků odkazu AzV a ŽK v regionu Jičínsko bylo laiky hodnoceno pomocí škálové otázky. Z odkazu AzV byly jako využitě uspokojivě na základě analýz odpovědí ohodnoceny prvky Jičínského zámku a Valdštejnské Lodžie; využity neuspokojivě prvky kostel sv. Ignáce, sv. Jakuba, lipová alej; nevyužity prvky Jezuitské koleje (částečně využity neuspokojivě), kostel Panny Marie de Sale, Valdická kartou, bývalý klášterní kostel sv. Josefa. Z odkazu ŽK nebyly jako využitě uspokojivě na základě analýz odpovědí ohodnoceny žádné prvky; jako využity neuspokojivě prvky synagoga, židovský hřbitov; nevyužit prvek Židovské ulice. Prvky bývalé židovské školy a rodného domu K. Krause nejsou takto hodnoceny z důvodu nízké znalosti prvků laiky.

Pomocí škálové otázky bylo u dotazovaných laiků zjišťováno hodnocení vlivu hmotných a nehmotných prvků odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury na cestovní ruch v regionu Jičínsko (viz Tab. 42 níže).

Tab. 42 Komparace dat získaných pomocí laických rozhovorů - hodnocení vlivu na cestovní ruch sledovaných prvků odkazu AzV a odkazu ŽK na Jičínsku

	DL1*	DL2	DL3	DL4	DL5	DL6
--	------	-----	-----	-----	-----	-----

prvky odkazu AzV						
Jičínský zámek	3	3	1	2	2	3
kostel sv. Ignáce	1	3	-	1	1	2
Jez. Kolej	2	3	1	2	2	2
kostel sv. Jakuba	1	2	-	2	1	2
kostel P.Marie de Sale	1	2	-	1	-	1
Valdštejnská lodžie	3	3	2	3	2	2
lipová alej	3	2	2	3	2	2
Valdická kartouza	2	1	-	2	-	1
kostel sv. Josefa	1	1	-	-	-	-
Valdštejnské slavnosti	3	3	2	1	3	3
o. s. p. Lodžie	3	1	2	1	-	3
hra Po stopách AzV	2	2	2	2	-	1
prvky odkazu ŽK	DL1*	DL2	DL3	DL4	DL5	DL6
židovský hřbitov	2	1	2	1	2	2
synagoga	3	2	2	2	3	3
býv. židovská škola	-	-	-	-	3	2
Židovská ulice	2	1	-	-	2	1
rod. dům K. Krause	1	1	-	-	-	1
o. p.s. Baševi	1	2	-	1	3	3
Jičín. Šoulet	3	1	-	1	1	2
Evrop. den židov.kultury	3	3	1	2	1	-
vzpomínk. akce – holocaust	1	3	-	2	1	-

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

* Hodnocení vlivu prvků na CR dotazovaných laiků: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR.

Z odkazu AzV byly jako velmi významné pro CR na základě analýz odpovědí ohodnoceny hmotné prvky Valdštejnské lodžie, lipová alej; jako významné prvky Jičínský zámek, Jezuitská kolej, kostel sv. Jakuba; jako méně významné kostel sv. Ignáce a Panny Marie de Sale, Valdická kartouza. Prvek bývalého klášterního kostela nebyl z důvodu nízké znalosti laiků tohoto prvku hodnocen. Z nehmotných prvků odkazu AzV byly jako velmi významné pro CR na základě analýz odpovědí ohodnocen nehmotný prvek Valdštejnských slavností, jako významný prvek o. p. s. Valdštejnská lodžie a hra Po stopách Albrechta z Valdštejna.

Z odkazu ŽK byly jako velmi významný prvek pro CR na základě analýz odpovědí ohodnocen hmotný prvek synagogy, jako významný pro CR prvek židovský hřbitov a Židovská ulice. Prvky bývalé židovské školy a rodného domu K. Krause nebyly z důvodu nízké znalosti prvků laiků hodnoceny. Z odkazu ŽK byly jako významné prvky pro CR na základě analýz odpovědí ohodnoceny nehmotné prvky o. p. s. Baševi, Evropský den židovské kultury, vzpomínk. akce obětím holocaustu; jako méně významný prvek festivalu Jičínští šoulet.

Laici byli v rozhovorech vyzváni k navržení nových možností využití hmotných prvků odkazu Albrechta z Valdštejna a židovské kultury pro rozvoj cestovního ruchu v regionu Jičínsko. Odpovědi jsou komparovány v tabulce níže (viz Tab. 43).

Tab. 43 Komparace dat získaných pomocí laických rozhovorů – navrhované nové možnosti využití hmotných prvků odkazu AzV a ŽK pro rozvoj CR v regionu Jičínsko

	DL 1	DL 2	DL 3	DL 4	DL 5	DL 6
prvky odkazu AzV						
Jičínský zámek	knihovna	vzdělávání mládeže	pořádání kult.akcí	není třeba nové využití	přespání na zámku, venkovní výstavy (nádvoří)	divadlo na nádvoří
kostel sv. Ignáce	nenavrženo	nenavrženo	nenavrženo	koncerty	koncerty, prohlídka méně přístupn.části (věž)	prohlídka s průvodcem
Jezuitská kolej	volnočas.klub, hudební klub, divadlo	ubytování, vzdělávací prostory	vzdělávací zařízení, galerie	vzdělávací zařízení	výstavy, hudební vystoupení	koncerty, stálá galerie
kostel sv. Jakuba	nenavrženo	nenavrženo	nenavrženo	koncert	koncerty, pravidelné koment. prohlídky	není třeba nové využití
kostel P.M.de Sale	nenavrženo	nenavrženo	nenavrženo	bohoslužby, varhanní koncerty	nenavrženo	přístupnost veřejnosti, hudební vystoupení
Valdšt. lodžie	není třeba nové využití	festivally, stálá galerie, odpočinková zóna	koncerty, vinobraní	není třeba nové využití	divadlo, interaktivní představení	není třeba nové využití
lipová alej	divadlo v přírodě	sportovní zázemí	koncerty, vinobraní (spolu s Lodžii)	sportovní zázemí	naučná stezka, divadlo	slavnosti, historické trhy
Valdická kartouza	zapojit prvek do CR	nenavrženo	nenavrženo	nenavrženo	nezná prvek	nenavrženo
kostel sv. Josefa	nenavrženo	nezná prvek	nezná prvek	nezná prvek	nezná prvek	nezná prvek
prvky odkazu ŽK						
židovský hřbitov	pravidelné prohlídky	nenavrženo	více akcí pro návštěvníky	pravidelné koment.prohlídky	pravidelné koment.prohlídky	pravidelné koment.prohlídky
synagoga	přednášky o židov.kultuře	nenavrženo	veřejné čtení židov.literatury	expozece o jičínských židech	výstavy s židov.tamtikou	výstavy, přednášky
býv. žid. škola	nezná prvek	nezná prvek	nezná prvek	nezná prvek	koncerty, přednášky	přednášky pro děti, výstavy
Židovská ulice	nezná prvek	nenavrženo	nezná prvek	nelze využít	festival židov.kultury pod širým nebem, trh	koncerty židov,hudby pod širým nebem

rod.dům K.Krause	nezná prvek	nenavrženo	nezná prvek	nezná prvek	nezná prvek	nezná prvek
------------------	-------------	------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

7.2 Expertní rozhovory

Expertní rozhovory byly provedeny se stejnou sérií otázek (záznamový arch je v oddíle 11 Přílohy) s odborníky (viz Tab. 44) v oboru a cestovního ruchu na Jičínsku, jejichž hlavním směrem činnosti je souvislost s odkazem Albrechta z Valdštejna či odkazu židovské kultury na Jičínsku a korespondují s tématem diplomové práce - Mgr. Martinem Mezerou s vedoucím oddělení Státní památkové péče města Jičín, Mgr. Alena Stillerová z odboru kultury města Jičín, Vendulou Erbanovou z Městského informačního centra Jičín, MUDr. Vítem Šlechtou předsedou správní rady o.p.s. Baševi, Terezou Dubinovou, hebreistkou věnující se židovské kultuře na Jičínsku, Janou Kořínkovou průvodkyní a historičkou v Regionálním muzeu v Jičíně (na rozhovoru se podílely dvě její kolegyně z muzea, které si nepřály být jmenované). Přepisy rozhovorů jsou připojeny v přílohách diplomové práce (viz oddíl 11 Přílohy). Rozhovory byly uskutečněny koncem roku 2014 a začátkem roku 2015.

Tab. 44 Základní charakteristika dotazovaných expertů

dotazovaný expert	věk DE	dosažené vzdělání DE	forma rozhovoru	délka rozhovoru
DE 1	44 let	vysokoškolské	osobní	35 min
DE 2	51 let	vysokoškolské	osobní	45 min
DE 3	34 let	vysokoškolské	osobní	30 min
DE 4	55 let	vysokoškolské	osobní	45 min
DE 5	26 let	středoškolské	osobní	30 min
DE 6	38-40let	SS, VŠ	osobní	50 min

Zdroj: vlastní zpracování autorky

7.2.1 Analýza dat získaných pomocí expertních rozhovorů

Analýza dat získaných pomocí expertních rozhovorů zahrnuje data získaná pomocí otevřených otázek zjišťující vnímání pojmu regionální rozvoj, zhodnocení potenciálu odkazu Azv a odkazu ŽK (viz níže Tab. 45) a data získaná pomocí škálových otázek, pomocí kterých dotazovaní hodnotili současné využití sledovaných prvků odkazu AzV a odkazu ŽK (Tab.), hodnocení vlivu prvků na cestovní ruch v regionu Jičínsko, (Tab.) návrh možností na nové využití sledovaných prvků pro rozvoj cestovního ruchu v regionu Jičínsko (Tab.).

Tab. 45 Komparace dat z otevřených otázek získaná pomocí expertních rozhovorů

	DE 1	DE 2	DE 3	DE 4	DE 5	DE 6
Vnímání RR	ekologický aspekt rozvoje, udržitelný rozvoj v regionu, zachování „malého měřítka“ pro spokojenost místních, ale zároveň atraktivnost pro turisty	udržování historických staveb a celků v krajně při současném kulturních akcí v dané oblasti	Rozvoj určitého území, regionu. Práce s jeho přednostmi a nedostatky, která dopomáhá ke stavu, který je žádoucí.	široká oblast aktivit, jejichž cílem je zlepšit socioekonomickou úroveň regionů a obcí. Z pohledu úředníka v oblasti CR, je regionální rozvoj klíčový pro rozvoj cestovního ruchu. Je to vytvoření infrastruktury od silnic, chodníků, hřišť, přes městský mobiliář až po opravené domy, kostely, památky	Regionální rozvoj vnímán jako úzce spjat s mou prací v MIC Jičín. Vnímán jako pozitivní vývoj. Je rozhodujícím faktorem ve vývoji cestovního ruchu.	Rozsáhlé spektrum aktivit, jejichž prvotním cílem je zlepšení ekonomické a sociální stránky regionů.
Hodnocení kulturního potenciálu AzV a ŽK	Azv – i přesto, že je významná jeho osobnost pro CR, není nutné ho přečeňovat z důvodu nevhodného morálního vzoru ŽK – žid. památky jsou velmi cenné a turisticky nepřilíhají „vytěžené“, což	Azv jako český politik zanechal nesmazatelnou stopu v historii Jičínska. Jím postavené budovy tvoří jádro historického Jičína i okolí. S jeho osobou souvisí spolupráce s tehdejší židovskou komunitou, jež	Azv – potenciál odkazu vnímán jako velmi vysoký, jeho osobnost známa i za hranicemi ČR. Fenomémem nejen ve spojitosti s AzV se stává dění ve Valdštejnské lodži. ŽK – významný potenciál,	Azv – zanechal na Jičínsku velké množství památek, které láka turisty. ŽK – znamená pro region hlavně synagogu, žid. hřbitov a nově zrekonstr. býval. židov. Školu	Azv - zasadil se o rozvoj jičínského regionu, z jeho odkazu čerpá region dodnes ŽK- také velmi významně ovlivňuje jičínský region. Jako velmi pozitivní je vnímáno znovuotevření židovské školy a	Kulturní potenciál regionu je vysoký. Židovská kultura nyní velmi propagována. A. z Valdštejna nedocenen, z hlediska dokumentační výstavy.

	tvorí jejich přitažlivost	zde rovněž zanechala mimořádné dědictví. Židovské stavby v Jičíně a okolí tvorí protiklad tehdejší křesťanské architektury	zasahující, ale menší skupiny lidí		každoroční festival židovské kultury Šoulet. Bylo by dobré potenciál odkazu Albrechta z Valdštejna a židovské kultury lépe využít.	
--	------------------------------	---	---------------------------------------	--	--	--

Zdroj: vlastní zpracování autorky.

Na pojem regionální rozvoj má každý z expertů jiný pohled vzhledem k zaměření své profese. Regionální rozvoj chápou jako udržitelný rozvoj v rámci konkrétního regionu, který vede ke spokojenosti místních lidí (faktor lidé) a zdůrazňuje specifika daného místa k nalákání návštěvníků (faktor kultura, příroda). Také pro ně pojem „*znamená udržování historických celků a staveb a organizování kulturních akcí v dané oblasti*“ (DE 2). Rozvoj určitého území, práce s jeho přednostmi a nedostatky, která dopomáhá k žádoucímu stavu v regionu. V obecné rovině ho vnímají jako oblast aktivit s cílem zlepšit socioekonomickou úroveň místa. Z konkrétního pohledu „*úředníka pracujícího s oblastí cestovního ruchu jako klíčový proces pro CR – vytvoření a udržování infrastruktury, dětských hřišť, péče o městský mobiliář, opravy a rekonstrukce domů, památek, ochrana životního prostředí*“ (DE 4) – tedy vše, co činí regionem přitažlivějším, což je z hlediska CR důležité. Je vnímán také jako pozitivní vývoj, který je rozhodujícím ve vývoji cestovního ruchu.

Dalším zjišťovanou informací bylo zhodnocení expertů kulturního potenciálu odkazu Albrechta z Valdštejna a židovské kultury. Albrecht z Valdštejna, to dle názoru expertů, na Jičínsku mnoho zanechal, ale nelze zcela pominout jeho jako historickou osobu, která může být v jistém smyslu „*přeceňována a sama o sobě není vhodným morálním vzorem*“ (DE 1). Přesto se velmi zasadil o rozkvět Jičína a přilehlých obcí. Jeho odkaz skýtá kulturní potenciál, jeho osobnost je známá nejen v České republice, ale i v jiných zemích Evropy, protože se zasadil i o jejich historii. Historická postava AzV (a jeho odkaz) umožňuje pohled více směry (politik, stavitel, chovatel koní, mecenáš). *Fenomémem se stává jedna z jeho staveb – Valdštejnská Lodžiev Jičíně a aktivity s ní spojeny* (DE 3). Osobnost Albrechta z Valdštejna slouží také jako východisko pro pořádání Valdštejnských slavností i menších akcí, přeshraniční spolupráce s polským městem Svidnica (kde se ale AzV netěší takové oblibě. Na rozdíl od jičínského regionu, který byl za doby AzV nazýván Terra felix (šťastná země), na něj nemají díky

historickým událostem tak dobré vzpomínky. Z vyhodnocení expertních rozhovorů vyplývá také nedostatek informací o historické osobě AzV, protože jedinou možností dozvědět se o historických souvislostech skýtá expozice o jedné místnosti v regionálním muzeu (DE 6).

Židovské památky a odkaz židovské kultury je experty hodnocen jako velmi cenný, i když ne turisticky zcela „vytěžený“, což právě dotváří genius loci míst s ním spojený. Ač je kulturní potenciál ŽK velký, skupina zájemců může být menší než v případě AzV, což ale neznamená, že nemusí jít o skupinu zajímavou po kulturní i ekonomické stránce. Kromě synagogy a židovského hřbitova, spatřují experti důležitou památku nově otevřené bývalé židovské školy č. p. 100, kde je stálá expozice židovských spisovatelů, ale také zároveň místo pro pořádání kulturních a vzdělávacích akcí, což umožňuje návštěvníkům a obyvatelům získávat nové informace o židovské kultuře a lépe jí pochopit.

Tab. 46 Komparace dat získaných pomocí expertních rozhovorů - hodnocení kulturního využití hmotných prvků odkazu AzV a odkazu ŽK na Jičínsku

	DE1	DE2	DE3	DE4	DE5	DE6
prvky odkazu AzV						
Jičínský zámek	2	3	3	3	3	2
kostel sv. Ignáce	-	3	3	3	3	1
Jez. Kolej	1	1	1	1	2	1
kostel sv. Jakuba	2	2	3	3	3	3
kostel P.M.de Sale	1	1	1	1	1	1
Valdštejn.lodžie	3	3	3	3	3	3
lipová alej	-	3	3	2	3	2
Kartouza	1	3	2	1	1	1/nelze hodnotit
kostel sv. Josefa	1	3	1	1	1	1/nelze hodnotit
prvky odkazu ŽK						
Židovský hřbitov	3	3	-	1	3	2
Synagoga	3	3	3	2	3	3
býv. židovská škola	3	3	3	3	3	3
Židovská ulice	2	2	-	2	1	1
rod. dům K. Krause	1	2	-	1	-	1

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

* Hodnocení kulturního využití pro CR dotazovaných expertů: 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě.

Vybrané prvky odkazu AzV a ŽK byly dotazovanými laiky hodnoceny z hlediska současného kulturního využití a z analýzy dat získaných pomocí těchto rozhovorů (Tab. 46) vyplývá, že z hmotných prvků odkazu AzV jsou hodnoceny jako uspokojivě využity prvky Jičínský zámek, Valdštejnská lodžie, kostel sv. Jakuba; spíše uspokojivě kostel sv. Ignáce; jako využit neuspokojivě je hodnocen prvek lipové aleje; jako kulturně nevyužité jsou ohodnoceny

prvky kostel Panny Marie de Sale, Jezuitská kolej, Valdická Kartouza, bývalý klášterní kostel sv. Josefa.

Z hmotných prvků odkazu ŽK jsou jako uspokojivě kulturně využité prvky synagoga, bývalá židovská škola; jako spíše uspokojivě využitý prvek židovského hřbitova; neuspokojivě využitý prvek Židovské ulice; nevyužit prvek rodný dům Karla Krause.

Pomocí otázek v expertních rozhovorech bylo hodnocení vlivu vybraných hmotných a nehmotných prvků odkazu AzV a odkazu ŽK na cestovní ruch v regionu Jičínsko dotazovanými expertů (viz níže Tab. 47).

Tab. 47 Komparace dat získaných pomocí expertních rozhovorů - hodnocení vlivu na cestovní ruch sledovaných prvků odkazu AzV a odkazu ŽK na Jičínsku

	DE1*	DE2	DE3	DE4	DE5	DE6
prvky odkazu AzV						
Jičínský zámek	3	3	3	3	3	2
kostel sv. Ignáce	2	2	3	3	2	2
Jez. Kolej	1	2	3	3	2	2
kostel sv. Jakuba	2	2	3	3	3	1
kostel P.Marie de Sale	1	2	2	1	1	3
Valdštejská Lodžie	3	2	3	3	3	2
lipová alej	3	2	1	3	3	3
Valdická kartouza	2	2	1	1	1	3/ těžko hodnotitelné
kostel sv. Josefa	1	2	1	1	1	3
Valdštejské slavnosti	0	2	2	3	3	-
o. s. p. Lodžie	3	2	3	3	3	3
Hra Po stopách AzV	1	2	2	1	1	-
prvky odkazu ŽK						
Židovský hřbitov	0	2	1	0	2	1
Synagoga	3	3	3	3	3	2
bývalá židovská škola	3	3	3	3	3	2
Židovská ulice	3	3	2	2	1	1
rodný dům K. Krause	3	3	1	2	1	1
o. p.s. Baševi	2	2	3	3	3	2
Jičín. Šoulet	2	2	3	3	3	-
Evrop. den židov.kultury	2	2	1	3	3	-
vzpomínkové akce – holocaust	3	3	1	1	2	3

Zdroj: Vlastní zpracování autorky

* Hodnocení vlivu prvků na CR dotazovaných expertů: : 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR.

Z analýzy dat získaných škálovou otázkou hodnocení vlivu vybraných prvků odkazu AzV a ŽK na cestovní ruch v regionu Jičínsko vyplývá, že z odkazu AzV jsou hmotné prvky ohodnocené dotazovanými experty jako velmi významné pro CR prvky Jičínský zámek, kostel sv. Jakuba, Valdštejnská lodžie; na pomezí významné až velmi významné prvky kostel sv. Ignáce, Jezuitská kolej; prvky ohodnocené jako významné pro CR lipová alej a kostel Panny Marie de Sale; méně významné prvky pro CR regionu Valdická kartouza, bývalý klášterní kostel sv. Josefa. Z nehmotných prvků odkazu AzV jako velmi významný prvek Valdštejnské slavnosti, o. p. s. Valdštejnská lodžie – kulturní imaginárium; jako významné až méně významné pro CR nehmotný prvek hra Po stopách Albrechta z Valdštejna.

Z hmotných prvků odkazu ŽK byly dotazovanými experty ohodnoceny jako velmi významné pro CR prvky synagoga, bývalá židovská škola; jako významné prvky Židovská ulice, rodný dům K. Krause. Z nehmotných prvků odkazu ŽK byl jako velmi významný pro CR ohodnocen prvek o. p. s. Baševi, jako významný až velmi významná prvek festival Jičínský šoulet, jako významné pro CR prvky Evropský den židovské kultury a Vzpomínk. akce obětím holocaustu.

Dotazování expertů byli vyzváni k navržení nových možností využití hmotných prvků odkazu AzV a odkazu ŽK, odpovědi jsou analyzovány tabulkou níže (viz Tab. 48).

Tab. 48 Komparace dat získaných pomocí expertních rozhovorů – navrhované nové možnosti využití hmotných prvků odkazu AzV a ŽK pro rozvoj CR v regionu Jičínsko

	DE 1	DE 2	DE 3	DE 4	DE 5	DE 6
prvky odkazu AzV						
Jičínský zámek	zpřístupnění po rekonstrukci více prostor veřejnosti	není třeba nového využití	není třeba nového využití	mincovna a kancelář AzV	plánovaná interaktivní galerie AzV	kancelář AzV, rozšíření expozice o AzV v reg.muzeu
kostel sv. Ignáce	nenavrženo	nenavrženo	není třeba nového využití	není třeba nového využití	není třeba nového využití	není třeba nového využití
Jezuitská kolej	nenavrženo	jedná se v současnosti co s objektem dál	špatný technický stav, nutná rekonstrukce	nenavrženo	špatný technický stav, nutná rekonstrukce	špatný technický stav, nutná rekonstrukce
kostel sv. Jakuba	nenavrženo	nenavrženo	není třeba nového využití	není třeba nového využití	není třeba nového využití	není třeba nového využití
kostel P.M.de Sale	nenavrženo	zpřístupnění veřejnosti	bohoslužby, koncerty, zpřístupnění	zpřístupnění veřejnosti po rekonstrukci	zpřístupnění veřejnosti	nenavrženo

Valdšt. Lodžie	plánovaná expozice o astrologii	není třeba nového využití	není třeba nového využití	probíhají stále rekonstrukce, odborné konference	není třeba nového využití	není třeba nového využití
lipová alej	péče o zeleň, úprava stávajícího povrchu asfaltové stezky, obnova	nenavrženo	není třeba nového využití	oficiální cyklo a in-line stezka uprostřed, zima běžecká stopa	není třeba nového využití	nenavrženo
Valdická kartouza	nelze využít – věznice	nelze využít – věznice	nelze využít – věznice	nelze využít – věznice	nelze využít – věznice	nenavrženo
kostel sv. Josefa	pokračující zpřístupnění, další výstavy	nedovoluje věznice	nedovoluje věznice	nedovoluje věznice	nedovoluje věznice	nenavrženo
prvky odkazu ŽK						
židovský hřbitov	využití komplikuje odlehlost (vandalismus)	větší ochrana památky	nelze více využít	nenavrženo	není nutné dále využít	nelze využít jinak
synagoga	není třeba nového využití	není třeba nového využití	není třeba nového využití	celoroční otevření	není třeba nového využití	není třeba nového využití
býv. žid. škola	dělá se, co se dá, problém jsou finance	akce s možností ubytování	není třeba nového využití	není třeba nového využití	není třeba nového využití	není třeba nového využití
Židovská ulice	komentované prohlídky	úprava do jednotného stylu	nelze	nenavrženo	nelze zodpovědět	Nenavrženo
rod.dům K.Krause	zapojení do okruhu komentovaných procházek městem	nenavrženo	nemá kulturní funkci	nenavrženo	nenavrženo	Nenavrženo

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

Výsledky analýzy dat navržení nových možností dotazovaných expertů jsou prezentovány rozděleně za hmotné prvky odkazu AzV a ŽK z důvodu přehlednosti.

V prvku Jičínského zámku dotazování navrhuje jako nové možnosti zpřístupnění dalších prostor zámku po jeho částečné rekonstrukci (DE 1), realizaci plánované kanceláře, mincovny a interaktivní galerie AzV (DE 4, 5, 6), rozšíření prezentace a expozice o AzV muzeu (DE 6), popřípadě uvádějí, že není třeba dalších aktivit (DE 2, DE 3). Další část hmotného odkazu AzV tvoří 4 kostely – sv. Ignáce, sv. Jakuba, Panny Marie de Sale, bývalý klášterní kostel sv. Josefa. V kostelu sv. Ignáce a sv. Jakuba nejsou nikým z expertů navrhovány nové možnosti, uvedeno, že není třeba dalších aktivit. Kostel Panny Marie de Sale je dle dotazovaných expertů možné zpřístupnit veřejnosti (DE 2, 3, 4, 5), nebo zde pořádat hudební představení a koncerty (DE 3). Většina dotaz. expertů zastává názor (DE 2, 3, 4, 5), že z hlediska umístění prvku kostel sv. Josefa v areálu věznice není možné tento kostel dále kulturně využít, přesto jeden z dotazovaných expertů (DE 1) navrhuje pokračovat ve zpřístupnění expozice vězeňství umístěné v kostele a případně vytvářet další výstavy k této expozici. V prvku Jezuitské koleje a bývalého

kartuziánského kláštera ve Valdicích žádný z dotaz. Expertů nenavrhuje nové možnosti kulturního využití, přičemž jako důvod u Jezuitské koleje je uváděn špatný technický stav budov a nutnost rekonstrukce (DE 2, 3, 4, 5) a u prvku Kartouzy se všichni dotázaní shodují na nemožnosti kulturního využití z důvodu bezpečnosti, protože bývalý klášter dnes slouží jako věznice. V prvku Valdštejnské lodžie navrhují DE realizaci plánované expozice o astronomii (DE 1), rekonstrukci objektu a následné pořádání odborných konferencí (DE 4), nebo uvádějí, že není třeba dalšího kulturního využití (DE 2, 3, 5, 6). V prvku lipové aleje navrhují rozsáhlejší péči o zeleň a stezky (DE 1), vybudování středem aleje oficiální a in-line stezku a v zimě běžeckou stopu (DE 4), nebo nenavrhují další možnosti, protože jich není třeba (DE 2, 3, 5, 6).

7.4 Souhrn dat získaných pomocí laických a expertních rozhovorů

Souhrn dat získaných pomocí laických a expertních rozhovorů ve škálových otázkách o zhodnocení využití kulturního potenciálu odkazu AzV a ŽK (viz Tab. 49) a o vlivu vybraných prvků obou odkazů na cestovní ruch v regionu Jičínsko (viz Tab. 50) je zobrazen v tabulkách níže spolu s hodnocením těchto kritérií autorky práce získaných z komparativních analýz týkajících se kritérií souvisejícím s CR (viz oddíl 6.3, Tab. 34, Tab. 35) z důvodu komplexnosti pohledu na zkoumanou problematiku kulturního potenciálu odkazu AzV a ŽK v regionu Jičínsko.

Tab. 49 Souhrnné zhodnocení využití kulturního potenciálu prvků odkazu AzV a ŽK v regionu Jičínsko – hodnocení autorky, dotazovaných laiků, dotazovaných expertů

	HA*	HDL	HDE		HA	HDL	HDE
hmotné prvky odkazu AzV				hmotné prvky ŽK			
Jičínský zámek	+++	+++	+++	židovský hřbitov	++	++	++/+++
kostel sv. Ignáce	+++	++	+++	synagoga	+++	++	+++
Jezuitská kolej	+++	+	+	býv. židovská škola	+++	++	+++
kostel sv. Jakuba	+++	++	+++	Židovská ulice	+	-	++
kostel P.M. de Sale	+	+	+	rodný dům K. Krause	+	-	+
Valdštejnská Lodžie	+++	+++	+++				
Lipová alej	+	++	++				
Valdická kartouza	+	+	+				
kostel sv. Josefa	++	-	+				

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

* Hodnocení autorky (HA), hodnocení dotaz. laiků (HDL), hodnocení dotaz. expertů (HDE); + kulturní potenciál nevyužit – nekonají se žádné kulturní akce, + kulturní potenciál využit - neuspokojivě, +++ kulturní potenciál využit uspokojivě.

Z tabulky výše vyplývá, že u některých prvků se hodnocení autorky, dotazovaných laiků a dotazovaných expertů shoduje (Jičínský zámek, Valdštejnská Lodžie, Valdická Kartouza), přičemž se jedná o prvky, které svým současným využitím (např. Valdštejnská lodžie pořádáním rozsáhlého množství kulturních aktivit, jako jsou dílny, slavnosti, hudební a divadelní vystoupení, kavárna, zachování tradic např. Vánoc), resp. nevyužitím (Valdická

kartouza, ve které je umístěna věznice) jsou pevně ukotveny v regionu Jičínsko. Hodnocení u některých prvků je na hraně shody (kostel sv. Jakuba, kostel sv. Ignáce), ale u některých prvků se hodnocení autorky, dotazovaných laiků a dotazovaných expertů diametrálně liší (Jezuitská kolej), což je zapříčiněno lidmi, kteří v regionu žijí ale také ho v rámci regionálního rozvoje „tvoří“ a rozdílnosti lidského faktoru. Právě díky takovéto rozdílnosti má smysl o regionálním rozvoji diskutovat.

Souhrn také analyzoval zhodnocení vlivů hmotných a nehmotných prvků odkazu AzV a ŽK na cestovní ruch v regionu Jičínsko (Tab. 50), kde je přidáno subjektivní hodnocení autorky práce vycházející z komparativní analýzy (viz oddíl 6.3, Tab. 36) z důvodu komplexního pohledu vlivu vybraných prvků na CR regionu.

Tab. 50 Souhrnné zhodnocení vlivu prvků odkazu AzV a ŽK na cestovní ruch v regionu Jičínsko – hodnocení autorky, dotazovaných laiků, dotazovaných expertů

	HA*	HDL	HDE		HA	HDL	HDE
hmotné prvky odkazu AzV				hmotné prvky ŽK			
Jičínský zámek	+++	++	+++	židovský hřbitov	++	++	+ /+ +/+++
kostel sv. Ignáce	++	+	++ / +++	synagoga	+++	+++	+++
Jezuitská kolej	++	++	++ / +++	byv. židovská škola	+++	-	+++
kostel sv. Jakuba	+++	++	+++	Židovská ulice	++	++	++
kostel P.M. de Sale	+	++	++	rodný dům K. Krause	+	-	++
Valdštejnská Lodžie	+++	+++	+++				
Lipová alej	+	+++	++				
Valdická kartouza	+	+	+				
kostel sv. Josefa	+	-	+				
nehmotné prvky odkazu AzV				nehmotné prvky odkazu ŽK			
Valdštejnské slavnosti	+++	+++	+++	o. p. s. Baševi	+++	++	+++

o. p. s. Valdštejnská Lodžie	++	++	+++	Jičínský šoulet	++	+	++
hra Po stopách AzV	+	++	++/+++	Evrop. den židov. kultury	++	++	++
				vzpomínk. akce obětem holocaustu	+	++	++

Zdroj: Vlastní zpracování autorky.

* Hodnocení autorky (HA), hodnocení dotaz.laiků (HDL), hodnocení dotaz.expertů (HDE): + méně významný prvek pro cestovní ruch, ++ významný prvek pro cestovní ruch, +++ velmi významný prvek pro cestovní ruch.

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že hodnocení vlivu vybraných prvků odkazu AzV a ŽK na cestovní ruch v regionu Jičínsko u některých prvků shoduje (Valdštejnská Lodžie, Valdštejnské slavnosti, synagoga), u některých je toto hodnocení přibližující se shodě (např. Jičínský zámek, kostel sv. Jakuba,

8. Hodnocení potenciálu vybraných kulturních prvků odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury a návrh možností nového kulturního využití pro cestovní ruch v regionu Jičínsko

Tento oddíl formou diskuse hodnotí potenciál vybraných kulturních prvků odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury a navrhuje nové možnosti využití těchto prvků pro cestovní ruch regionu Jičínsko. Při hodnocení potenciálu a navrhování nových možností jsou respektovány výsledky komparativních analýz dat o prvcích odkazu AzV a ŽK, subjektivní hodnocení autorky práce, výsledky analýz laických (dotazování laici dále také DL) a expertních (dotazování experti dále také DE) rozhovorů.

8.1 Hodnocení kulturního dědictví Albrechta z Valdštejna a návrh možností nového kulturního využití pro cestovní ruch v regionu Jičínsko

Albrecht z Valdštejna za svého života přispěl k rozkvětu jičínského regionu z hlediska rozvoje vzdělávání, náboženství, řemesel a s těmito oblastmi související výstavba budov a úprava míst. Započal zde s novou výstavbou, plánoval barokní krajinu, do které komponoval stávající i nové prvky, tvořil centrum svého vévodství. Do dnešních dnů se jeho odkaz zachoval v podobě kulturních prvků, které tvoří významný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu regionu Jičínsko. Tato historická postava je známa nejen v naší zemi, ale díky svému tehdejšímu působení také po Evropě, proto je její dědictví pochopitelné i pro zahraniční návštěvníky.

Potenciál Albrechta z Valdštejna je v dnešní době využíván rozličnými způsoby, přesto se najdou prvky, které je možné pro kulturu a cestovní ruch dále využít.

Jičínský zámek se sídlem Regionálního muzea a galerie, expozicí Rumcajsův svět, městským informačním centrem, sochou AzV a pořádáním přednášek, je velmi významným prvkem pro cestovní ruch regionu Jičínsko. Přesto, že se může jevit potenciál tohoto místa jako dostatečně využitý (shoda hodnocení dle analýz odpovědí DE, DL, hodnocení autorky práce), lze v tomto prvku navrhnout nové možnosti pro jeho kulturní využití, přičemž je ale nutné respektovat již využitá prostory, které neslouží primárně pro cestovní ruch (ale především jako sídlo školských zařízení, obřadní síň, reprezentační prostory města). Novou navrhovanou možností je pořádání kulturních akcí v podobě divadelních (návrh DL) 6 či hudebních představení v prostorách nádvoří (návrh DL 5), které mají velmi specifickou podobu a atmosféru, možnost přespání na zámku (DL 5).

Odkaz AzV zahrnuje kostelní stavby v podobě kostelu sv. Ignáce, sv. Jakuba Většího a sv. Josefa (bývalý klášterní kostel ve Valdicích). Kostel sv. Ignáce je významným prvkem pro cestovní ruch Jičínska. Využití spočívající v pořádání bohoslužeb, hudebních koncertů a letních komentovaných prohlídek. Toto využití se jeví jako dostačující (souhrn hodnocení autorky dále také HA, dotazov. laiků dále také HDL, dotazovaných expertů dále také HDE, viz oddíl 7.4), i přesto lze jako další možnost využití navrhnout organizování výstav s církevní tematikou (návrh autorky, viz Tab. 34). Kostel sv. Jakuba Většího je hodnocen jako velmi významný prvek CR v regionu (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7.4, Tab. 50). Současné kulturní aktivity zahrnují bohoslužby, hudební koncerty, letní komentované prohlídky a příležitostné výstavy, se mohou jevit na základě zhodnocení (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7.4) jako dostačující, i přesto je navrhován rozvoj pořádání výstav v sakristii kostela pro své velmi zajímavé umístění v prostorách kostela běžně nepřístupných nabízející jednak pohled na interiér kostela, jednak kulturní zážitek (návrh autorky). Kostel Panny Marie de Sale je méně významným prvkem (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7.4, Tab. 49) pro cestovní ruch, a to především pro jeho nepřístupnost veřejnosti. Z hlediska architektonického a historického jde však o cennou stavbu. Využití kulturního potenciálu je hodnoceno jako nedostačující (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7.4), v prvku neprobíhají žádné kulturní aktivity. V současnosti je kostel v částečné rekonstrukci (oficiální stanovisko Římskokatolické církve, kostel je však nepřístupný již několik let), po níž je možné kostel zpřístupnit veřejnosti, (návrh autorky viz Tab. 34, souhrn HDE, návrh DL6), pořádat bohoslužby (návrh autorky), hudební představení (DL 6), či výstavy

s církevním námětem (návrh autorky). Bývalý klášterní kostel sv. Josefa se nachází v prostorách věznice ve Valdicích a je hodnocen jako méně významný prvek (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7.4), pro cestovní ruch na Jičínsku. V jeho prostorách se nachází stálá expozice věnována vězeňství. Její návštěva je v současné době možná jen výjimečně (např. státní události, méně než jedenkrát ročně), což je také jeden z důvodů, proč je jeho kulturní potenciál hodnocen (HA, HDL, HDE) jako nedostatečně využitý. Pokud by se v budoucnu podařilo kostel zpřístupnit veřejnosti s vyšší frekvencí než je tomu dnes (např. min dvakrát ročně), je, kromě možných doprovodných akcí k expozici (návrh autorky, návrh DE 1), důležitá jeho propagace, protože veřejnost často neví, že se tento kostel v bývalé Kartouze nachází či že je v něm umístěna výstava. Bývalý ředitel věznice byl „osvícený člověk“ (DE 1) z hlediska využívání věznice pro kulturní aktivity a za něj byla současná expozice instalována. Dnes je sice uvažováno o stavitelských úpravách tak, aby bylo možné kostel častěji navštěvovat (vyjádření tiskové mluvčí věznice), přesto je zde patrné, jak regionální rozvoj závisí na faktoru lidí, kteří ho „utváří“.

Kulturní dědictví Jičínska souvisí s postavou Albrechta z Valdštejna, který pozval do Jičína dva řeholní řády – Jezuity a Kartuziány (plánoval pozvat Františkány). S Jezuity je spojena Jezuitská kolej, prvek, který je hodnocen (HDL, HDE) jako méně významný pro cestovní ruch z hlediska jeho nepřístupnosti veřejnosti, nicméně jako historická a architektonická hodnota z něj činí významnou součást odkazu AzV. Kulturní potenciál je zde nedostatečně využit. Objekt je nutné zrekonstruovat, neboť jeho technický stav není dobrý (viz názor DE 3, 5, 6). Po jeho rekonstrukci může sloužit jako centrum vzdělávání, konzultační střediska vysokých škol a vědecký park – možnost, která již v minulosti byla navrhována, ale její uskutečnění brání nedostatek financí (návrh autorky, návrh DL 3, 4), galerie umění (DL 6), volnočasový klub s hudebním klubem (DL 1). Přesto je možné objekt využít i bez rekonstrukce k divadelním či hudebním představením na jednom z nádvoří (návrh autorky, viz Tab. 34). Druhým pozvaným řádem byli Kartuziáni, pro které nechal Valdštejn postavit ve Valdicích kartuziánský klášter. Ten je v současné době využíván jako věznice, proto je jeho kulturní potenciál nevyužit (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7.4) a prvek je hodnocen jako nevýznamný pro cestovní ruch regionu nevyužit (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7.4). Další možnosti pro jeho kulturní využití nelze navrhnout vzhledem k bezpečnosti a nepřístupnosti objektu obyvatel a případných návštěvníků. Součástí objektu Věznice je bývalý klášterní kostel (viz výše).

Valdštejnská lodžie měla v době své výstavby sloužit jako letohrádek k lovu a radovánkám. I dnes je velmi významným prvkem pro cestovní ruch regionu Jičínsko nevyužit (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7.4, Tab. 49), dotazovaným expertem bylo vyjádřeno, že „dění v Lodžii se začíná stávat fenoménem“ (DE 3). Konají se zde koncerty, výstavy, divadelní představení, dílny pro děti, kurzy, tematické čtení, tradiční slavnosti (Masopust, Vánoce), nově otevřená kavárna – přesto, že se hodnocení tohoto prvku jeví jako dostatečné (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7.4, Tab. 50), lze v něm navrhnout další možnosti jeho kulturního využití v podobě historických a odborných konferencí (DE 4, viz Tab. 48), vytvoření stálé galerie (návrh DL 2, viz Tab. 43), a vzhledem k rozlehlému parku a libosadu pořádání vzdělávacích akcí s přírodovědným zaměřením (návrh autorky, viz Tab. 43).

Přírodním prvkem odkazu Azv je lipová alej v Jičíně. Tento prvek je hodnocen jako velmi významný pro cestovní ruch v regionu (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7.4, Tab. 50). V současnosti je využívám jedna ke sportovním aktivitám (běh, cyklistika, in-line) a rekreaci (procházky), jednak je zde instalována stezka kamenů, které zobrazují sluneční soustavu v podobě, v jaké byla známa za doby AzV (tuto stezku nikdo z laiků ani expertů nevedl do znalosti současného využití prvků odkazu AzV). Kulturní využití prvku je hodnoceno spíše dostatečně (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7.4, Tab. 49), přesto je možné navrhnout další možnosti využití. Ty spočívají v pořádání slavností (ve spojitosti např. s Lodžii, což se v dnešní době částečně děje např. v průvodu masek, které alejí procházejí při akci Masopustu pořádaným Lodžii; průvod družiny AzV jde alejí také při Valdštejnských slavnostech, návrh DL3, Tab. 43), vinobraní (DL 3), divadla v přírodě (návrh autorky viz Tab. 34, návrh DL 1 viz Tab. 43), či hudebním vystoupením „*pod širým nebem*“ (DE 3, viz Tab. 43). Další možností je rozvoj sportu vybudováním sportovního zázemí například s půjčovnou sportovního vybavení (návrh DL 2, 4 viz Tab. 43). V souvislosti s neznalostí stezky slunečné soustavy je žádoucí toto využití lipové alej lépe prezentovat na oficiálním turistickém portálu, či zařadit do tematické brožury o AzV (návrh autorky).

Hmotné prvky odkazu Albrechta z Valdštejna jsou spojeny s minulostí této historické postavy a tvoří v současnosti potenciál pro uskutečnění aktivit v současných nehmotných prvcích, které přispívají k regionálnímu rozvoji v regionu Jičínsko. Aktéři regionálního rozvoje vytváří aktivity v podobě nehmotných kulturních prvků, prostřednictvím nichž žije odkaz osobnosti AzV. Hmotné a nehmotné prvky odkazu AzV (viz Tab. 05) se tak propojí v oblasti cestovního ruchu, kde aktéři z hmotných prvků čerpají.

Autorka je si vědoma, že toto zhodnocení a návrh možností nového využití nezahrnuje všechny možnosti, které se dají realizovat, ale takové, které vyplynuly z komparativních analýz a ze souhrnu získaného z laických a expertních rozhovorů.

8.2 Hodnocení kulturního dědictví židovské kultury a návrh možností nového kulturního využití pro cestovní ruch v regionu Jičínsko

Židovská kultura (viz Tab. 21) měla v historii Jičína od 14. století důležité místo, do něhož zasáhla nešťastně druhá světová válka, po které byla sice zrušena židovská obec, ale zůstaly památky a místa s židovskou kulturou spjata. Do dnešních dnů se zde zachovaly na geografickém místě malého rozsahu (centrum města, část v krátké vzdálenosti od centra města) památky s vysokou historickou hodnotou, které jsou zapojovány do rozličných kulturních aktivit. Potenciál židovské kultury je pro svou unikátnost a rozmanitost prvků jejího odkazu významný rozvojový faktor regionu Jičínsko.

Kulturní prvek židovského hřbitova s možností individuálního vstupu a příležitostnou komentovanou prohlídkou je spíše neuspokojivě kulturně využit a je hodnocen jako významný pro CR (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7. 4. Tab. 50) Jičínského regionu. Navrhované možnosti dalšího využití spočívají v pravidelných komentovaných prohlídkách zejména v letní sezóně (návrh autorky viz Tab. 34, návrh DL 1, 4, 5, 6 viz Tab. 43) a instalaci informačních panelů vně či v blízkosti hřbitova (návrh autorky viz Tab. 34), protože dnes je na hřbitovní zdi cedule pouze se základními informacemi; vzhledem ke vzdálenosti od ostatních jičínských židovských památek je vhodné informační panel, který zahrnuje informace nejen o hřbitově, ale i dalším odkazu židovské kultury na Jičínsku.

Prvek synagogy v Jičíně je velmi významný stejně jako bývalá židovská škola v Židovské ulici (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7. 4. Tab. 50). Na základě souhrnu HA, HDL, HDE se hodnocení kulturního využití prvku jeví jako dostatečné, pořádáním koncertů a kulturních akcí, přesto je možné navrhnout další kulturní aktivitu v podobě pořádání výstav s židovskou tematikou (návrh autorky viz Tab. 34). Dostatečně využít se jeví i kulturní potenciál prvku bývalé židovské školy (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7. 4. Tab. 49), kde je stálá expozice židovských spisovatelů, dramatiků a kritiků, pořádají se přednášky a kulturní akce, i přesto je ale možné navrhnout jako další možnost využití akce zaměřené na dětské návštěvníky, například interaktivní čtení židovských příběhů a seznamování mladších návštěvníků s odlišnostmi mezi kulturami (návrh autorky), pořádání kulturních akcí s možností ubytování

(návrh DE 2 viz Tab. 48). Tento prvek by měl být lépe prezentován, protože mezi laickou veřejností o něm není taková znalost jako např. u prvku synagogy, což je částečně zapříčiněno i faktem, že zpřístupněn byl v roce 2014, o to více je ale nutné veřejnost s tímto prvkem seznámit. Větší propagace je například možná vytvořením webových stránek zaměřující se na židovskou kulturu v Jičíně a informací o ní, nebo vytvořením tištěných brožur (návrh autorky)

Prvky Židovské ulice a rodného domu židovského spisovatele a novináře Karla Krause jsou ohodnoceny jako nevyužité (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7. 4. Tab. 49). ve svém kulturním potenciálu a méně významné pro CR regionu (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7. 4. Tab. 50). U prvku rodného domu K. Krause je situace složitější z hlediska vlastnictví stavby, které je soukromé fyzické osoby a současné funkci (obytný dům, částečně k podnikání). Na domu je pouze instalována pamětní deska. Zapojení tohoto prvku do kulturního života by bylo možné v rámci komentovaných letních procházek městem, do kterého by bylo možné zařadit i Židovskou ulici (návrh DE 1 viz Tab. 48), pořádání venkovních kulturních akcí v prostoru ulice, například pouliční slavnosti, trh, hudební vystoupení (návrh autorky viz Tab. 34, návrh DL 5, 6 viz Tab. 43).

Celý odkaz židovské kultury (viz Tab. 07) je velmi cenný pro rozvoj regionu a cestovního ruchu a je v současné době rozvíjen hlavně díky o.p.s. Baševi, které je velmi významným nemotným prvkem pro rozvoj CR (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7. 4. Tab. 50). Další prvky nemotného odkazu (Jičínský šoulet, Evropský den židovské kultury, vzpomínkové akce obětem holocaustu) jsou významné až velmi významné (souhrn HA, HDL, HDE viz oddíl 7. 4. Tab. 50), ale nepříliš známé mezi návštěvníky a obyvateli regionu. Proto je důležité věnovat pozornost jejich správné prezentaci, například v již zmiňovaném vytvoření internetových stránek věnovaných odkazu židovské kultury na Jičínsku (návrh autorky). Všechny prvky zahrnující tento odkaz by mohlo rozvinout a lépe prezentovat vytvoření letních komentovaných procházek městem Jičínem a jeho přílehlým okolí, které by bylo zaměřené pouze na židovskou tematiku a památky tohoto regionu (návrh autorky). Takovéto komentované prohlídky by mohli také spojit odkaz židovské kultury a dědictví Albrechta z Valdštejna, protože stejně jako v historii, i dnes spolu mají mnoho společného (návrh autorky viz níže) – v první řadě významný kulturní potenciál regionu Jičínsko a unikátní historickou a kulturní hodnotu.

Hmotné prvky odkazu židovské kultury souvisí s minulostí této židovské kultury a současně tvoří potenciál pro vytváření aktivit v současných nemotných prvcích (pro pochopení současnosti je nutné znát minulost). Aktéři regionálního rozvoje vytváří aktivity v podobě

nehmotných kulturních prvků (o. p.s. Baševi, festival Jičínský šoulet, pořádání Evropského dne židovské kultury, pořádání vzpomínkových akcí obětí holocaustu), prostřednictvím nichž „žije“ odkaz židovské kultury v současnosti. Hmotné a nehmotné prvky se tak propojí v oblasti cestovního ruchu, kde aktéři z hmotných prvků čerpají.

Postav Albrechta z Valdštejna je historicky propojena s židovskou kulturou, protože za Valdštejna a jeho finančníka Jakoba Baševiho židovská kultura na Jičínsku zažila největší rozkvět. Tak jako lze AzV a židovskou kulturu projít historicky, je možné tohoto spojení využít i v současných aktivitách cestovního ruchu v regionu Jičínsko. V současné době takové spojení prvků těchto dvou odkazů neexistuje, proto autorka navrhuje propojení kulturních prvků odkazu AzV a ŽK například komentovanými procházkami města zaměřenými na tyto dva odkazy (procházka začínající na Valdštejnově náměstí u Jičínského zámku a kostelu sv. Jakuba, pokračující kolem rodného domu K. Krause do Židovské ulice s bývalou židovskou školou a synagogou, skrz lipovou alej do Valdštejnské lodžie, k blízkému židovskému hřbitovu až k Valdické kartouze) či vytvořením komplexních informačních zdrojů, které by jednak informovali o jednotlivých prvcích jednotlivých odkazů, jednak o spojitosti mezi nimi.

9. Závěr

Hlavním cílem diplomové práce bylo zhodnocení využití kulturního potenciálu v regionu Jičínsko vybraných prvků odkazu Albrechta z Valdštejna a židovské kultury a navržení nových možností využití kulturního potenciálu pro rozvoj cestovního ruchu regionu a rozvoji regionálnímu rozvoji.

Teoretická část práce vymežila pomocí studia odborné literatury pojmy kultura, kulturní potenciál, kulturní dědictví, cestovní ruch a pojmy souvisejícími s problematikou regionálního rozvoje. Z teoretických východisek se diplomová práce svým cílem a tématem zaměření inspiruje v endogenním přístupu regionálního rozvoje z důvodu využití potenciálu regionu v tomto přístupu k jeho dalšímu rozvoji, což je podstatné pro tuto diplomovou práci, jejímž cílem je zhodnocení kulturního potenciálu v empirické části. Důležité je také pojetí kulturního dědictví v cestovním ruchu, se kterým je nadále pracováno v empirické části práce. V teoretické části jsou vymezeny teorie regionálního rozvoje, které souvisí s hlavním cílem práce, přičemž nejbližší cíli je teorie strukturace, která pracuje s konceptem struktury. V této teorii je dle Giddense důležité pojetí aktér a jeho aktivita, což značí regionální rozvoj endogenní, vycházející zevnitř regionu (Giddens, in Blažek, Uhlíř, 2002) a souvisí s využitím kulturního potenciálu zevnitř regionu prostřednictvím aktivit, resp. aktérů. Jedna ze skupin v teorii učících se regionů pracuje s pojmem kultura, a které tak navazuje na diplomovou práci, která se kulturou a cestovním ruchem zabývá. Pojmy kultura a cestovní ruch byly zkoumány z hlediska ukotvení v dokumentech regionálního rozvoje ČR a EU, přičemž bylo pracováno s programovacími obdobími 2007 – 2013 a 2014 – 2020 a pojmy kultura a cestovní ruch komparovány v těchto obdobích v dokumentu Strategie regionálního rozvoje ČR. Pojem kultury je v období 2007 – 2013 zohledněn ve větším rozsahu (věnována podkapitola „Využití kulturního potenciálu“; kultura jako hlavní faktor RR) oproti období 2014 – 2020, kde je pouze zmíněna jako faktor snižující negativní disparity mezi regiony, na základě čehož vyvstává otázka, zda to znamená menší podporu kultury v tomto programovacím období. S pojmem cestovní ruch je pracováno v obou obdobích srovnatelně.

Propojení teoretické a empirické části bylo provedeno pomocí sekundární analýzy dat o vybraných kulturních prvcích ve zvoleném regionu Jičínsko, který se nachází v severovýchodní části České republiky ve vzdálenosti cca 100 km od hlavního města Prahy. V tomto regionu byly vymezeny nejvýznamnější kulturní prvky a srovnány dle vzdálenosti od centra regionu (resp. Valdštejnova náměstí v Jičíně), přičemž nejvzdálenější prvek se nachází ve vzdálenosti

14 km (zřícenina hradu Kumburk), nejbližší přímo na Valdštejnově náměstí (více prvků, např. Jičínský zámek, kostel sv. Jakuba, Valdická brána). Z těchto prvků byly z důvodu jejich velkého množství zvoleny kulturní prvky odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury, které byly vybrány z důvodu jejich historickému vlivu na region a komplexním rozmístěním prvků v regionu. Data o vybraných prvcích byla použita pro komparativní analýzu dat o prvcích odkazu Albrechta z Valdštejna a prvcích odkazu židovské kultury dle stanovených kritérií doby vzniku prvku, stavebního slohu, přístupnosti veřejnosti, typu prvku a užití, vlastníka prvku a provozovatele, kulturního využití a vlivu prvku na cestovní ruch. Hmotné kulturní prvky odkazu AzV a ŽK vyjadřují minulost, kterou zde tato historická postava a židovská kultura zanechala, vedle toho nehmotné kulturní prvky vybrané odkazy přinášejí do současnosti využitím hmotných prvků aktéry pro vytvoření nehmotných prvků. Hmotné i nehmotné kulturní prvky se propojují v cestovním ruchu regionu, kde aktéři regionálního rozvoje čerpají z hmotných kulturních prvků a vytvářejí aktivity prvků nehmotných.

Detailnější komparativní analýza obou zkoumaných odkazů a jejich vybraných prvků srovnávala tyto odkazy souhrnně z hlediska cestovního ruchu dle kritérií zdrojů informací o těchto prvcích, platby vstupného, detailní možnosti vstupu a přístupnosti prvků, kulturního využití a možnosti tvorby nových kulturní aktivity prvku a vlivu prvků na cestovní ruch regionu. Z této analýzy vyplývá především absence internetového zdroje informací o hmotných prvcích židovské kultury a nezahrnutí prvků ŽK Židovské ulice a rodného domu K. Krause na oficiálním turistickém portálu města Jičín (viz Tab. 31, kritérium zdrojů informací). Z hlediska přístupnosti jsou nepřístupnějšími hmotnými prvky odkazu AzV dle komparativní analýzy prvky Valdštejnské Lodžie a Jičínský zámek, protože jsou částečně volně celoročně přístupné a z prvků odkazu ŽK je nejprístupnější prvek Židovské ulice, který je celoročně volně přístupný (viz Tab. 32, kritérium přístupnosti). Nejvýznamnější hmotný prvek z hlediska vlivu na cestovní ruch v regionu Jičínsko je vyhodnocením analýz a laických a expertních rozhovorů prvek Valdštejnské lodžie pro své rozličné kulturní aktivity v cestovním ruchu (v návaznosti na provozovatele o. p. s. Valdštejnská lodžie – kulturní imaginárium, pořádání hudebních, tanečních a divadelních vystoupení, veřejné čtení současné literatury, dílny pro děti a dospělé, konání slavností, pořádání výstav, otevření kavárny) a architektonické unikátnosti. Nejvýznamnější nehmotný prvek pro CR regionu je prvek Valdštejnské slavnosti pro svůj široký rozsah zaujetí všech věkových kategorií a potenciálem informovat o historii s AzV spjaté interaktivním přístupem. Nejvýznamnější hmotný prvek odkazu židovské kultury je prvek

synagogy z důvody možnosti navštívení a prohlídky této památky, pořádáním kulturních akcí (hudební, přednášky) a v neposlední řadě pro svou jedinečnou schopnost skrze tento prvek pochopit židovskou kulturu.

Empirická část zahrnuje laické a expertní polo strukturované rozhovory, pomocí nichž byl zjišťován u vybraných laiků a expertů v oblasti zkoumané problematiky v konkrétním regionu názor na současné využití kulturního potenciálu vybraných prvků, zhodnocení tohoto využití, návrh možnosti dalšího využití a hodnocení vlivu prvků na cestovní ruch regionu. Pomocí rozhovorů bylo u dotazovaných laiků a expertů zjištěno vnímání pojmu regionální rozvoj. Laici uváděli především konkrétní aktivity, které si v rámci regionálního rozvoje vybavili, jako například pořádání kulturních akcí, obnova a zachování památek či realizace projektů s podporou dotací EU. Expertní pojetí regionálního rozvoje se odvíjí od profese daného experta a jeho pohledu na cestovní ruch. U dotazovaných laiků byla zkoumána znalost jednotlivých prvků v regionu Jičínsko a vědomost prvků spojených se sledovanými kulturními dědictvími, dotazovaní také zaznamenávali znalost současného využití kulturního potenciálu hmotných prvků a jeho ohodnocení, hodnocení vlivu hmotných a nehmotných prvků na cestovní ruch. Experti hodnotili současné využití kulturního potenciálu hmotných prvků, vliv hmotných a nehmotných prvků na cestovní ruch regionu a navrhovali nové možnosti na využití prvků sledovaných odkazů. Experti hodnotí potenciál odkazu Albrechta z Valdštejna a židovské kultury jako velmi významný pro cestovní ruch regionu Jičínsko, přičemž odkaz židovské kultury může na rozdíl od odkazu Albrechta z Valdštejna zaujmout menší skupinu návštěvníků. Také je odkaz ŽK hodnocen jako „méně kulturně ,vytěžen““ (DE 1), což jí ale přidává na přitažlivosti pro návštěvníky.

Pro navržení nových možností využití sledovaných konkrétních prvků byly respektovány současné kulturní aktivity (viz Tab. 17, Tab. 27), vliv jednotlivých prvků na cestovní ruch regionu (souhrn hodnocení autorky, DL, DE viz Tab. 50) a hodnocení laiků (Tab. 41) a expertů (Tab. 46) současného využití prvků získaných z polo strukturovaných rozhovorů. Dotazovaní laici (Tab. 43) a experti (Tab. 48) na základě zhodnocení navrhovali nové možnosti kulturního využití prvků. Kromě jednotlivých nových možností kulturního využití pro cestovní ruch u sledovaných prvků, bylo autorkou navrženo propojení odkazu AzV a ŽK v podobě společných aktivit v cestovním ruchu jako například společná propagace internetovou stránkou, nebo komentované procházky městem Jičín po prvcích obou odkazů.

Práce jednak poukazuje na význam kulturního dědictví Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury v regionu Jičínsko v jeho historii, jednak hodnotí současné využití kulturního potenciálu těchto odkazů a jejich důležitost pro současnost, a jednak navrhuje nové možnosti jak tohoto kulturního dědictví využít v budoucnosti pro rozvoj regionu a cestovního ruchu Jičínska, potažmo rozvoji celé České republiky a její přitažlivosti pro zahraniční turisty.

Autorka je si vědoma, že diplomovou prací nevyřeší celou problematiku využití kulturního potenciálu v regionu Jičínsko, ale prací přispívá svým hodnocením a návrhem nových možností využití vybraných prvků odkazu AzV a odkazu ŽK k diskuzi o regionálním rozvoji, cestovním ruchu, kultuře a využití kulturního potenciálu sledovaných prvků a tak dosahuje stanoveného cíle práce.

10. Seznam použitých zdrojů

DAMBORSKÝ M., *Prostorový rozvoj*. In WOKOUN R., MALINOVSKÝ J., DAMBORSKÝ M., a kolektiv. *Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: LINDE Praha a.s., 2008. 480 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

CURL, J. S. *Oxford Dictionary of Architecture and Landscape Architecture*. OUP References : 2006. 990 s. ISBN 0198606788.

Český statistický úřad. [on line]. [Cit. 10. 1. 20115]. Dostupné z URL <http://www.czso.cz>

DOBALOVÁ, S. in Zprávy památkové péče. *Jičínská alej Albrechta z Valdštejna, pražská Stromovka a Vincenzo Scamozzi. 1/2011.*

GIDDENS, A. *Sociologie*. Praha:Argo, 1999. 595 s. ISBN 80-7203-124-4.

GREIG, A., HULMDE, D., TURNER, M. *Challenging Global Inequality. Development Theory and Practice in the 21st Century*. New York: Palgrave Macmillan, 2007. 312 s. ISBN 9781403948236.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál, 2008. 408 s. ISBN 978-80-7367-4584.

HORNER, S., SWARBROOKE, J. *Marketing tourism, hospitality and leisure in Europe*. London: International Thomson Business Press, 1996. 468 s. ISBN 0 412 62170 3.

HRONOVÁ, L. *Využití kulturního dědictví v rozvoji regionu Jičínsko (odkaz Albrechta z Valdštejna)*. Praha, 2011.

Integrovaný operační program pro Českou republiku.

JAKUBÍKOVÁ, D. *Marketing v cestovním ruchu*. Praha: Grada, 2012. 320 s. ISBN 978-80-247-4209-0.

JANÁČEK, J. *Valdštejn a jeho doba*. Praha: Nakladatelství Svoboda, 1978. 304 s.

JANDOUREK, J. *Slovník sociologických pojmů*. Praha: GradaPublishing a.s., 2012. 264 s. ISBN 978-80-247-3679-2.

KELLER, J. *Úvod do sociologie*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004. 204 s. ISBN 80-86429-39-3.

KLICPOVÁ, B., ULIČNÝ, P. *Jičínsko na plánech z Trauttmansdorfského archivu (1794 – 1840)*. Výstavní katalog. Regionální muzeum a galerie v Jičíně: 2010.

KOKAISL, P. *Geografie náboženství*. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2011. ISBN 978-80-213-1935-6.

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2007 – 2013.

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014-2020.

KOTÍKOVÁ, H. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada, 2013. 208 s. ISBN: 978-80-247-4603-6.

KUTSCHERAUER, A., a kol. *Disparity v regionálním rozvoji země – pojetí, teorie, identifikace a hodnocení*. Ostrava, 2010.

LOŠŤÁK M. [on line] *Elektronický učební text*. [Cit. 29. 10. 2014]. Dostupné z URL <http://moodle.czu.cz>

Malá ilustrovaná encyklopedie A-Ž. CD-ROM verze, TZ-one ,1999.

MAEIR, K., *Udržitelný rozvoj území*. Praha: GradaPublishing a. s., 2012. 256 s. ISBN 978-80-247-4198-7.

Maastrichtská smlouva o Evropské unii.

MATOUŠKOVÁ, K. *Nová typologie městských a venkovských regionů NUTS 3 podle Evropské komise*. Publikováno 27.4.2011 online. [Cit. 13. 12. 2014]. Dostupné z URL www.dvs.cz

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Cestovní ruch*. Online. [Cit. 15. 12. 2014]Dostupné z URL <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Národní program podpory cestovního ruchu (2010-2015)* online.[Cit. 15. 12. 2014]Dostupné z URL <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Cestovni-ruch/Programy-Dotace/Narodni-program-podpory-cestovniho-ruchu-%282010-2015%29>

PALÁTKOVÁ, M., TICHOVÁ, J. *Ekonomika turismu: turismus České republiky*. Praha: GRADA,

PATOČKA, J., HEŘMANOVÁ, E., *Lokální a regionální kultura v České republice*. Praha: ASPI, 2008. 200 s. ISN 978-80-7357-347-8.

RASEM, in PATOČKA, J., HEŘMANOVÁ, E., *Lokální a regionální kultura v České republice*. Praha: ASPI, 2008. 200 s. ISN 978-80-7357-347-8.

Revitalizace židovských památek v České republice. Metodika – kronika projektu. 2014.

RYGLOVÁ K., BURIAN M., VAJČNEROVÁ I., *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: GRADA Publishing, a.s. 2011. 216 s. ISBN 978-247-4039-3.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2007-2013.

Strategie regionálního rozvoje 2014-2015.

TITTELBACHOVÁ, Š. in WOKOUN a kolektiv, Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha: LINDE PRAHA, a. s., 2008. 480 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

TITTELBACHOVÁ, Š. *Turismus a veřejná správa*. Praha: Grada, 2011. 200 s. ISBN 978-80-247-3842-0.

ULIČNÝ, P. *Architektura Albrechta z Valdštejna*. Online.[Cit. 27. 1. 2015] Dostupné z URL www.vevodstvi.cz

Velký sociologický slovník. Praha: Karolinum, 1996.

WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J., DAMBORSKÝ, M. a kolektiv. Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování), Praha: LINDE PRAHA a. s., 2008.

SOUKUP, P. *Sociální a kulturní antropologie*. Praha: SLON, 1993. 157 s. in Patočka, Heřmanová, 2008.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2007-2013.

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020.

Zákon č. 248/2000 Sb., zákon o podpoře regionálního rozvoje.

11. Přílohy

Fotografie:

- Foto 1** Jičínský zámek
- Foto 2** Kostel sv. Ignáce, pohled z nádvoří koleje
- Foto 3** Jezuitská kolej, nádvoří.
- Foto 4** Jezuitská kolej, interiéry.
- Foto 5** Kostel sv. Jakuba Většího.
- Foto 6** Kostel Panny Marie de Sale.
- Foto 7** Valdštejnská Lodžie, Jičín – Sedličky.
- Foto 8** Lipová alej, Jičín.
- Foto 9** Věznice v bývalé Kartouze, Valdice.
- Foto 10** Valdštejnské slavnosti, Jičín.
- Foto 11** Plakát Kloboukové dětské dny, Valdštejnská Lodžie.
- Foto 12** Synagoga, Jičín.
- Foto 13** Židovský hřbitov, Jičín – Sedličky.
- Foto 14** Židovská ulice, Jičín.
- Foto 15** Dlažba v Židovské ulici, Jičín.
- Foto 16** Bývalá židovská škola č. p. 100, Jičín.
- Foto 17** Rodný dům Karla Krause, Jičín.

Záznamové archy rozhovorů:

- Záznamový arch pro laické rozhovory
- Záznamový arch pro expertní rozhovory
- Dotazovaný laik 1 – DL 1
- Dotazovaný laik 2 – DL 2
- Dotazovaný laik 3 – DL 3
- Dotazovaný laik 4 – DL 4
- Dotazovaný laik 5 – DL 5
- Dotazovaný laik 6 – DL 6
- Dotazovaný expert 1 – DE 1
- Dotazovaný expert 2 – DE 2
- Dotazovaný expert 3 – DE 3
- Dotazovaný expert 4 – DE 4
- Dotazovaný expert 5 – DE 5
- Dotazovaný expert 6 – DE 6

Foto 1. *Jičínský zámek (foto archiv autorky)*

Foto 2. *Kostel sv. Ignáce, pohled z nádvoří Jezuitské koleje (foto archiv autorky)*

Foto 3. Jezuitská kolej, pohled z nádvoří (foto archiv autorky)

Foto 4. Jezuitská kolej, interiér (foto archiv autorky)

Foto 5. *Kostel sv. Jakuba Většího (foto archiv autorky)*

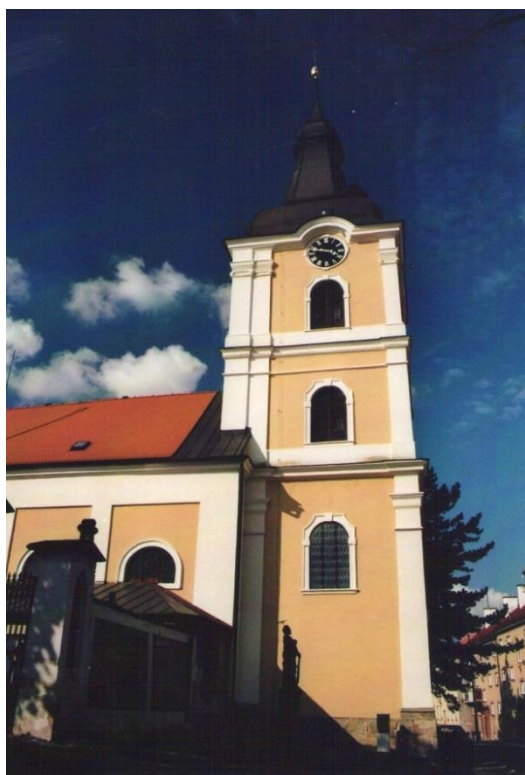

Foto 6. *Kostel Panny Marie de Sale (foto archiv autorky)*

Foto 7. Valdštejnská Lodžie, Jičín – Sedličky *(foto archiv autorky)*

Foto 8. Lipová alej, Jičín *(foto archiv autorky)*

Foto 9. *Věznice v bývalé Kartouze, Valdice (foto Věznic Valdice)*

Foto 10. *Valdštejnské slavnosti, Jičín (foto archiv autorky)*

Foto 11. Plakát Kloboukové dětské dny, Valdštejská lodži. (foto archiv autorky)

Foto 12. Synagoga, Jičín (foto archiv autorky)

Foto 13. *Židovský hřbitov, Jičín-Sedličky (foto archiv autorky)*

Foto 14. *Židovská ulice, Jičín (foto archiv autorky)*

Foto 15. *Dlažba v Židovské ulici, Jičín (foto archiv autorky)*

Foto 16. *Bývalá židovská škola č. p 100, Jičín (foto archiv autorky)*

Foto 17. *Rodný dům K. Krause, Jičín (foto archiv autorky)*

Záznamový arch pro laické rozhovory

1. V dnešní době je často zmiňován pojem regionální rozvoj, co si pod tímto pojmem představujete (i v souvislosti s regionem Jičínsko)?
2. Jaké památky a aktivity s památkami spojené (konkrétní názvy památek, míst, akcí) znáte v regionu Jičínsko (Jičín a přilehlé obce)?
3. Jaké památky (místa, akce) znáte ve spojitosti s Albrechtem z Valdštejna v regionu Jičínsko?
4. Jaké z těchto prvků (viz otázka 3) jste navštívil/a?
5. Jak jste se o těchto místech (viz otázka 4) dozvěděl/a (z jakých zdrojů informací)?
6. Jaký je Váš názor na využití památek spojených s Albrechtem z Valdštejna, které znáte? Uveďte prosím, jaký další typ akce nebo činnosti by se podle Vás mohl v dané památce konat.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Váš názor na využití památky (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 – využit ale neuspokojivě, 3 – využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití (uveďte příklad činnosti, akce)
Jičínský zámek			
Kostel sv. Ignáce			
Jezuitská kolej			
Kostel sv. Jakuba			
Kostel Panny Marie de Sale			
Valdštejnská Lodžie			
Lipová Alej			
Valdická kartouza			
Kostel sv. Josefa			

7. Jaký vliv podle Vás mají památky spojené s Albrechtem z Valdštejna na cestovní ruch regionu Jičínsko?

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR)
Jičínský zámek	
Kostel sv. Ignáce	
Jezuitská kolej	
Kostel sv. Jakuba	
Kostel Panny Marie de Sale	
Valdštejnská Lodžie	
Lipová Alej	

Valdická kartouza	
Kostel sv. Josefa	

8. Ohodnoťte vliv aktivit spojených s Albrechtem z Valdštejna, které znáte, na cestovní ruch regionu Jičínsko.

Název prvku	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, doplňte vlastní názor)
Valdštejnské slavnosti	
o.p.s. Valdštejnská Lodžie- kulturní imaginárium (pořádané akce tímto sdružením)	
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	

9. Jaké památky či aktivity (konkrétní místa, akce) znáte ve spojitosti s židovskou kulturou v regionu Jičínsko?
10. Jaké z těchto památek či aktivit (viz otázka 9) jste navštívil/a?
11. Jak jste se o těchto místech (viz otázka 10) dozvěděl/a (z jakých zdrojů informací)?
12. Jaký je Váš názor na využití památek spojených s židovskou kulturou, které znáte? Uveďte prosím, jaký další typ akce nebo činnosti by se podle Vás mohl v dané památce konat.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Váš názor na využití památky (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití (uveďte příklad činnosti, akce)
Židovský hřbitov			
Synagoga			
Židovská škola			
Židovská ulice			
Rodný dům Karla Krause			

13. Jaký vliv podle Vás mají památky spojené s židovskou kulturou na cestovní ruch regionu Jičínsko?

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Židovský hřbitov	
Synagoga	
Židovská škola	
Židovská ulice	
Rodný dům Karla Krause	
o.p.s. Baševi (činnost, aktivity)	
Jičínský Šoulet	
Evropský den židovské kultury	
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	

14. Ohodnoťte vliv aktivit spojených s židovskou kulturou, které znáte, na cestovní ruch regionu Jičínsko.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR)

	<i>významný pro ČR)</i>
o.p.s. Baševi (činnost, aktivity)	
Jičínský Šoulet	
Evropský den židovské kultury	
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	

Záznamový arch pro expertní rozhovory

1. Co pro Vás znamená a jak vnímáte pojem regionální rozvoj?
2. Zhodnoťte prosím kulturní potenciál odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury na Jičínsku. Zhodnoťte prosím kulturní potenciál regionu Jičínsko.
3. Jaký je Váš názor na kulturní využití hmotných prvků kulturního dědictví Albrechta z Valdštejna v regionu Jičínsko? Uveďte prosím další možnosti využití daných prvků.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte činnosti, akce)	Jak jste spokojen s kulturním využitím prvku? (ohodnoťte: 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití – další možnosti využití prvku (uveďte příklad činnosti, akce)
Jičínský zámek			
Kostel sv. Ignáce			
Jezuitská kolej			
Kostel sv. Jakuba			
Kostel Panny Marie de Sale			
Valdštejnská Lodžie			
Lipová Alej			
Valdická kartouza			
Kostel sv. Josefa			

4. Jaký je Váš názor na vliv uvedených kulturních prvků odkazu Albrechta z Valdštejna na cestovní ruch regionu Jičínsko? Prosím ohodnoťte.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Jičínský zámek	
Kostel sv. Ignáce	
Jezuitská kolej	
Kostel sv. Jakuba	
Kostel Panny Marie de Sale	
Valdštejnská Lodžie	
Lipová Alej	
Valdická kartouza	

Kostel sv. Josefa	
Valdštejnské slavnosti	
o.p.s. Valdštejnská Lodžie- kulturní imaginárium	
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	

5. Jaký je Váš názor na kulturní využití hmotných prvků kulturního odkazu židovské kultury na Jičínsku? Uveďte prosím další možnosti využití daných prvků.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch <i>(uveďte příklad činnosti, akce)</i>	Jak jste spokojen s kulturním využitím prvku <i>(ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)</i>	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití – další možnosti využití prvku <i>(uveďte příklad činnosti, akce)</i>
Židovský hřbitov			
Synagoga			
Židovská škola			
Židovská ulice			
Rodný dům Karla Krause			

6. Jaký je Váš názor na vliv uvedených kulturních prvků odkazu židovské kultury na cestovní ruch regionu Jičínsko? Prosím ohodnoťte.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko <i>(ohodnoťte: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)</i>
Židovský hřbitov	
Synagoga	
Židovská škola	
Židovská ulice	
Rodný dům Karla Krause	
o.p.s. Baševi	
Jičínský Šoulet	
Evropský den židovské kultury	
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	

Dotazovaný laik 1 – DL 1

1. **V dnešní době je často zmiňován pojem regionální rozvoj, co si pod tímto pojmem představujete (i v souvislosti s regionem Jičínsko)?**

Rozvoj cestovního ruchu, výstavba nových cyklostezek, rozvoj města, pořádání kulturních akcí. Místní spolupráce a přeshraniční spolupráce regionů. Vytváření nových míst pro odpočinek obyvatel. Propagace místních památek a Českého ráje, města Jičína a jeho okolí. Spolupráce na aktivitách s obyvateli.

2. **Jaké památky a aktivity s památkami spojené (konkrétní názvy památek, míst, akcí) znáte v regionu Jičínsko (Jičín a přilehlé obce)?**

Festival Jičín město pohádky, Valdštejnské slavnosti, kulturní akce v Lodžii (divadlo, koncerty), Volnočasový klub Káčko, Valdická brána, Jičínský zámek, Rybník kníže, Kumburk, Bradlec, Zebín, Lipová alej, Veliš, Noc kostelů, besedy v zámku, muzeum.

3. **Jaké prvky (místa, akce) znáte ve spojitosti s Albrechtem z Valdštejna v regionu Jičínsko?**

Jičínský zámek, lipová alej, Valdštejnské slavnosti, klášter ve Valdicích.

4. **Jaké z těchto prvků (viz otázka 3) jste navštívil/a?**

Vše výše uvedené.

5. **Jak jste se o těchto místech (viz otázka 4) dozvěděl/a (z jakých zdrojů informací)?**

Brožura MIC, doporučení známého.

6. **Jaký je Váš názor na využití památek spojených s Albrechtem z Valdštejna, které znáte? Uveďte prosím, jaký další typ akce nebo činnosti by se podle Vás mohl v dané památce konat.**

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Váš názor na využití památky (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 – využit ale neuspokojivě, 3 – využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití (uveďte příklad činnosti, akce)
Jičínský zámek	Besedy, přednášky, sídlo školy, předávání ocenění udělených městům, sídlo úřadu, MIC, muzeum	3 – využit maximálně	možná knihovna
Kostel sv. Ignáce	Bohoslužby, Noc kostelů	3	----
Jezuitská kolej	hudební koncert	2	Více volnočasových klubů, hudební kluby, divadlo
Kostel sv. Jakuba	Bohoslužby, Noc kostelů	3	----
Kostel Panny Marie de Sale	Bohoslužby, Noc kostelů	3	----
Valdštejnská Lodžie	Hudební akce, dobročinné akce, kulturní akce, dílny, přednášky, rekreace	3 - využit maximálně	----
Lipová Alej	rekreace, sport	3	divadlo v přírodě
Valdická kartouza	brána u věznice - památka	2	více zapojení do cestovního ruchu (pokud je to možné)
Kostel sv. Josefa	Bohoslužby, Noc kostelů	3	----

7. **Jaký vliv podle Vás mají památky spojené s Albrechtem z Valdštejna na cestovní ruch regionu Jičínsko?**

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR)
Jičínský zámek	3 – Dominanta hlavního náměstí, spojená s osobností Valdštejna. Prostor pro více možností využití.
Kostel sv. Ignáce	1
Jezuitská kolej	2 – Kdo se zajímá o Jeziuitu, najde si sem cestu.
Kostel sv. Jakuba	1
Kostel Panny Marie de Sale	1
Valdštejnská Lodžie	3 – viz otázka 6 – významné místo pro své aktivity
Lipová Alej	3 – Zajímavá svým prostředím a vznikem, faunou obývající alej
Valdická kartouza	2 – větší význam pro bezpečnost státu než CR
Kostel sv. Josefa	1

8. Ohodnoťte vliv aktivit spojených s Albrechtem z Valdštejna, které znáte, na cestovní ruch regionu Jičínsko.

Název prvku	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, doplňte vlastní názor)
Valdštejnské slavnosti	3 – Výjimečná slavnost, originální pojetí, kostýmový průvod, vazba s Jičínem
o.p.s. Valdštejnská Lodžie- kulturní imaginárium (pořádané akce tímto sdružením)	3 – Nádherné místo, které je raritou mezi architekturou a má multikulturní charakter
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	2 – Zaměřena spíše pro mladší návštěvníky. Dle mého názoru je to spíše takový „bonus“ při návštěvě místa.

9. Jaké památky či aktivity (konkrétní místa, akce) znáte ve spojitosti s židovskou kulturou v regionu Jičínsko?

Židovský hřbitov, synagoga.

10. Jaké z těchto památek či aktivit (viz otázka 9) jste navštívil/a?

Obě jmenované.

11. Jak jste se o těchto místech (viz otázka 10) dozvěděl/a (z jakých zdrojů informací)?

Doporučení známého.

12. Jaký je Váš názor na využití památek spojených s židovskou kulturou, které znáte? Uveďte prosím, jaký další typ akce nebo činnosti by se podle Vás mohl v dané památce konat.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Váš názor na využití památky (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 - využít ale neuspokojivě, 3 - využít uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití (uveďte příklad činnosti, akce)
Židovský hřbitov	Občasné prohlídky po domluvě	1	Pravidelné prohlídky
Synagoga	otevřena jako památka pro	2	přednášky o židovské kultuře,

	veřejnost		koncerty
Židovská škola	----	----	----
Židovská ulice	----	----	----
Rodný dům Karla Krause	----	----	----

13. Jaký vliv podle Vás mají památky spojené s židovskou kulturou na cestovní ruch regionu Jičínsko?

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnotte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Židovský hřbitov	2 - Ne každý má víru a chápe pietu místa
Synagoga	3 – Výjimečná tím, že synagog v ČR moc není. Více bych propagovala
Židovská škola	2 – Pro zájemce o ŽK
Židovská ulice	2 – Pro zájemce o ŽK
Rodný dům Karla Krause	1 – Pro zájemce o ŽK

14. Ohodnotte vliv aktivit spojených s židovskou kulturou, které znáte, na cestovní ruch regionu Jičínsko.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnotte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR)
o.p.s. Baševi (činnost, aktivity)	1 – jako obyvatel jsem pouze zaznamenala plakát, ale nevím detaily, ani co to je
Jičínský Šoulet	3 – V době kdy probíhá velké lákadlo pro CR
Evropský den židovské kultury	3 – V době probíhání
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	1 – jako obyvatel jsem pouze zaznamenala plakát, ale nevím detaily, ani co to je

Dotazovaná laik 2 – DL 2

1. V dnešní době je často zmiňován pojem regionální rozvoj, co si pod tímto pojmem představujete (i v souvislosti s regionem Jičínsko)?

Více investic do těch nejdůležitějších a nejzajímavějších kulturních památek, aby se daly plně využívat a zbytečně nechátraly a lákaly by tak turisty, kteří by tyto investice opět svými výdaji do Jičína vrátili. Pořádání více kulturních akcí a slavností a veletrhů.

2. Jaké památky a aktivity s památkami spojené (konkrétní názvy památek, míst, akcí) znáte v regionu Jičínsko (Jičín a přilehlé obce)?

Valdštejnská Lodžie (koncerty, výstavy), Valdštejnské slavnosti, festival Jičín město pohádky, Pochod za Rumcajsem, Majáles, Prachovské skály (horolezectví)

3. Jaké prvky (místa, akce) znáte ve spojitosti s Albrechtem z Valdštejna v regionu Jičínsko?

Valdštejnská Lodžie, Valdická kartouza, Valdštejnské slavnosti, Lipová alej, Valdická brána, Jezuitská kolej, Jičínský zámek

4. Jaké z těchto prvků (viz otázka 3) jste navštívil/a?

Všechny výše uvedené, mimo Kartouzy (pouze zvenčí)

5. Jak jste se o těchto místech (viz otázka 4) dozvěděl/a (z jakých zdrojů informací)?

Vlastní výlety, od přátel.

6. Jaký je Váš názor na využití památek spojených s Albrechtem z Valdštejna, které znáte? Uveďte prosím, jaký další typ akce nebo činnosti by se podle Vás mohl v dané památce konat.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Váš názor na využití památky (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 – využit ale neuspokojivě, 3 – využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití (uveďte příklad činnosti, akce)
Jičínský zámek	výstavy, koncerty, přednášky, konzultační středisko vysokých škol	3	programy pro rozvoj mládeže (kurzy, vzdělávání zábavnou formou)
Kostel sv. Ignáce	koncerty	2	neuvedeno
Jezuitská kolej	nic (jen chátrá)	1	ubytování, prostory pro vzdělávání a vědu (laboratoře)
Kostel sv. Jakuba	koncerty	3	neuvedeno
Kostel Panny Marie de Sale	nic (zavřeno – rekonstrukce)	1	neuvedeno
Valdštejnská Lodžie	výstavy, koncerty, svatby	2	více slavností, letní aktivity, trhy, letní festivaly, stálá galerie, spodní část zeleně jako odpočinková zóna a dětské hřiště
Lipová Alej	Obměňuje se výsadba lip, sport (běh, cyklistika, in-line)	1	sportovní stanoviště s příslušenstvím
Valdická kartouza	věžnice	3	neuvedeno
Kostel sv. Josefa	- (DL nezná)	-	-

7. Jaký vliv podle Vás mají památky spojené s Albrechtem z Valdštejna na cestovní ruch regionu Jičínsko?

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR)

Jičínský zámek	3
Kostel sv. Ignáce	3
Jezuitská kolej	3
Kostel sv. Jakuba	2
Kostel Panny Marie de Sale	2
Valdštejská Lodžie	3
Lipová Alej	2
Valdická kartouza	1
Kostel sv. Josefa	1

8. Ohodnoťte vliv aktivit spojených s Albrechtem z Valdštejna, které znáte, na cestovní ruch regionu Jičínsko

Název prvku	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, doplňte vlastní názor)
Valdštejské slavnosti	3
o.p.s. Valdštejská Lodžie- kulturní imaginárium (pořádané akce tímto sdružením)	1
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	2

9. Jaké památky či aktivity (konkrétní místa, akce) znáte ve spojitosti s židovskou kulturou v regionu Jičínsko?

Synagoga, židovský hřbitov, Židovská ulice

10. Jaké z těchto památek či aktivit (viz otázka 8) jste navštívil/a?

Synagoga, Židovská ulice

11. Jak jste se o těchto místech (viz otázka 9) dozvěděl/a (z jakých zdrojů informací)?

Náhodou – vlastní výlet do míst, kde se nachází

12. Jaký je Váš názor na využití památek spojených s židovskou kulturou, které znáte? Uveďte prosím, jaký další typ akce nebo činnosti by se podle Vás mohl v dané památce konat.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Váš názor na využití památky (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití (uveďte příklad činnosti, akce)
Židovský hřbitov	místo pro turisty, vzpomínkové akce	2	neuveдено (neví)
Židovská synagoga	přednášky, koncerty	2	neuveдено (neví)
Židovská škola	-	-	-
Židovská ulice	žádné činnosti	1	neuveдено (neví)
Rodný dům Karla Krause	žádné činnosti	1	neuveдено (neví)

13. Jaký vliv podle Vás mají památky spojené s židovskou kulturou na cestovní ruch regionu Jičínsko?

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnotte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Židovský hřbitov	1
Židovská synagoga	2
Židovská škola	1
Židovská ulice	1
Rodný dům Karla Krause	1

14. Ohodnotte vliv aktivit spojených s židovskou kulturou, které znáte, na cestovní ruch regionu Jičínsko.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnotte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR)
o.p.s. Baševi	2
Jičínský Šoulet	1
Evropský den židovské kultury	3
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	3

Dotazovaný laik 3 – DL 3

1. V dnešní době je často zmiňován pojem regionální rozvoj, co si pod tímto pojmem představujete (i v souvislosti s regionem Jičínsko)?

Rozvoj všech oblastí v regionu – udržování zeleně, dopravní infrastruktura, obnova a zachování památek a historických míst, rozvoj vzdělávání apod.

2. Jaké památky a aktivity s památkami spojené (konkrétní názvy památek, míst, akcí) znáte v regionu Jičínsko (Jičín a přilehlé obce)?

Hrad Kost, Kumburk, Zámek v Jičíně, Staré Hrad, Festival Jičín město pohádek, Valdická brána.

3. Jaké prvky (místa, akce) znáte ve spojitosti s Albrechtem z Valdštejna v regionu Jičínsko?

Valdštejnské slavnosti v Jičíně, Jičínský zámek.

4. Jaké z těchto prvků (viz otázka 3) jste navštívil/a?

Vše výše uvedené.

5. Jak jste se o těchto místech (viz otázka 4) dozvěděl/a (z jakých zdrojů informací)?

Doporučení přátel a rodiny, školní docházka ZŠ

6. Jaký je Váš názor na využití památek spojených s Albrechtem z Valdštejna, které znáte? Uveďte prosím, jaký další typ akce nebo činnosti by se podle Vás mohl v dané památce konat.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Váš názor na využití památky (ohodnotte 1 - kulturně nevyužit, 2 – využit ale neuspokojivě, 3 – využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití (uveďte příklad činnosti, akce)
Jičínský zámek	zná pouze jako kanceláře městského úřadu	1	kulturní akce
Kostel sv. Ignáce	(nezná)	-	-
Jezuitská kolej	žádné využití (chátrá)	1	vzdělávací zařízení, galerie
Kostel sv. Jakuba	(nezná)	-	-

Kostel Panny Marie de Sale	(nezná)	-	-
Valdštejská Lodžie	svatby, pořádání slavností	2	koncerty, vinobraní
Lipová Alej	(nezná)	1	koncerty pod širým nebem, vinobraní spolu s Lodžii
Valdická kartouza	(nezná)	-	-
Kostel sv. Josefa	(nezná)	-	-

7. Jaký vliv podle Vás mají památky spojené s Albrechta z Valdštejna na cestovní ruch regionu Jičínsko?

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR)
Jičínský zámek	1
Kostel sv. Ignáce	-
Jezuitská kolej	1
Kostel sv. Jakuba	-
Kostel Panny Marie de Sale	-
Valdštejská Lodžie	2
Lipová Alej	2
Valdická kartouza	-
Kostel sv. Josefa	-

8. Ohodnoťte vliv aktivit spojených s Albrechtem z Valdštejna, které znáte, na cestovní ruch regionu Jičínsko.

Název prvku	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, doplňte vlastní názor)
Valdštejské slavnosti	2 – tyto akce jsou v poslední době velice vyhledávané, zdejší dobové pojetí jim přidává na zajímavosti.
o.p.s. Valdštejská Lodžie- kulturní imaginárium (pořádané akce tímto sdružením)	2 – pořádání koncertů vhodné i pro turisty
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	2 – myslím si, že každá historicky naučná hra je pro zemi významná. Spojí se příjemně s užitečným a turisté si mohou rozšířit své povědomí.

9. Jaké památky či aktivity (konkrétní místa, akce) znáte ve spojitosti s židovskou kulturou v regionu Jičínsko?

Synagoga v Jičíně

10. Jaké z těchto památek či aktivit (viz otázka 9) jste navštívil/a?

Pouze exteriér.

11. Jak jste se o těchto místech (viz otázka 10) dozvěděl/a (z jakých zdrojů informací)?

Náhodná cesta kolem

12. Jaký je Váš názor na využití památek spojených s židovskou kulturou, které znáte? Uveďte prosím, jaký další typ akce nebo činnosti by se podle Vás mohl v dané památce konat.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Váš názor na využití památky (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití (uveďte příklad činnosti, akce)
Židovský hřbitov	prohlídka	2	více akcí pro návštěvníky
Synagoga	možnost prohlídky, koncert	2	veřejné čtení židovské literatury
Židovská škola	(nezná)	-	-
Židovská ulice	(nezná)	-	-
Rodný dům Karla Krause	(nezná)	-	-

13. Jaký vliv podle Vás mají památky spojené s židovskou kulturou na cestovní ruch regionu Jičínsko?

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Židovský hřbitov	2
Synagoga	3
Židovská škola	(nezná)
Židovská ulice	(nezná)
Rodný dům Karla Krause	(nezná)

14. Ohodnoťte vliv aktivit spojených s židovskou kulturou, které znáte, na cestovní ruch regionu Jičínsko.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR)
o.p.s. Baševi (činnost, aktivity)	(nezná)
Jičínský Šoulet	(nezná)
Evropský den židovské kultury	1
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	(nezná)

Dotazovaný laik 4 – DL4

1. V dnešní době je často zmiňován pojem regionální rozvoj, co si pod tímto pojmem představujete (i v souvislosti s regionem Jičínsko)?

Ucelený komplex návrhů, příprav a následných realizací projektů, které by měly přispět k propagaci města a jeho okolí -s důrazem na věci, který jsou pro daný region výjimečné a ojedinělé. Výsledek=vyšší počet turistů, lepší životní úroveň pro obyvatele regionu.

2. Jaké památky a aktivity s památkami spojené (konkrétní názvy památek, míst, akcí) znáte v regionu Jičínsko (Jičín a přilehlé obce)?

Akce: Valdštejnské slavnosti, festival Jičín-město pohádky, pochod Rumcajs, památky: Valdická brána, Jičínský zámek, Jezuitská kolej, Valdštejnská Lodžie.

3. Jaké prvky (místa, akce) znáte ve spojitosti s Albrechtem z Valdštejna v regionu Jičínsko?

Valdštejnské slavnosti, Jičínský zámek, Jezuitská kolej, Valdštejnská Lodžie.

4. Jaké z těchto prvků (viz otázka 3) jste navštívil/a?

Jičínský zámek, Valdštejnské slavnosti.

5. Jak jste se o těchto místech (viz otázka 4) dozvěděl/a (z jakých zdrojů informací)?

Doporučení přátel, školní docházka, internet.

6. Jaký je Váš názor na využití památek spojených s Albrechtem z Valdštejna, které znáte? Uveďte prosím, jaký další typ akce nebo činnosti by se podle Vás mohl v dané památce konat.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Váš názor na využití památky (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 – využit ale neuspokojivě, 3 – využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití (uveďte příklad činnosti, akce)
Jičínský zámek	Výstavy, koncerty, přednášky	3	není víc třeba
Kostel sv. Ignáce	bohoslužby	2	koncerty
Jezuitská kolej	žádné využití (chátrá)	1	vzdělávací zařízení, koncerty, učebny VŠ (konzultačních středisek)
Kostel sv. Jakuba	bohoslužby	2	koncerty
Kostel Panny Marie de Sale	nic	1	bohoslužby, varhanní koncert
Valdštejnská Lodžie	koncerty	3	nic dalšího
Lipová Alej	brusle, cyklistika	2	sportovní zázemí
Valdická kartouza	nic – je zde věznice	1	nic dalšího (vězení)
Kostel sv. Josefa	(nezná)	-	-

7. Jaký vliv podle Vás mají památky spojené s Albrechtem z Valdštejna na cestovní ruch regionu Jičínsko?

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR)
Jičínský zámek	2
Kostel sv. Ignáce	1
Jezuitská kolej	2
Kostel sv. Jakuba	2
Kostel Panny Marie de Sale	1
Valdštejnská Lodžie	3
Lipová Alej	3
Valdická kartouza	2
Kostel sv. Josefa	-

8. Ohodnotte vliv aktivit spojených s Albrechtem z Valdštejna, které znáte, na cestovní ruch regionu Jičínsko.

Název prvku	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnotte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, doplňte vlastní názor)
Valdštejnské slavnosti	1
o.p.s. Valdštejnská Lodžie- kulturní imaginárium (pořádané akce tímto sdružením)	1
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	2

9. Jaké památky či aktivity (konkrétní místa, akce) znáte ve spojitosti s židovskou kulturou v regionu Jičínsko?

Synagoga v Jičíně, židovský hřbitov Sedličky.

10. Jaké z těchto památek či aktivit (viz otázka 9) jste navštívil/a?

Židovský hřbitov.

11. Jak jste se o těchto místech (viz otázka 10) dozvěděl/a (z jakých zdrojů informací)?

Náhodná cesta kolem, o možnosti vstupu v novinovém článku.

12. Jaký je Váš názor na využití památek spojených s židovskou kulturou, které znáte? Uveďte prosím, jaký další typ akce nebo činnosti by se podle Vás mohl v dané památce konat.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Váš názor na využití památky (ohodnotte 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití (uveďte příklad činnosti, akce)
Židovský hřbitov	prohlídky	1	více prohlídek, komentované
Synagoga	prohlídky	2	stálá expozice mapující život jičínských židů
Židovská škola	(nezná)	-	-
Židovská ulice	nijak	1	nelze dále využít
Rodný dům Karla Krause	(nezná)	-	-

13. Jaký vliv podle Vás mají památky spojené s židovskou kulturou na cestovní ruch regionu Jičínsko?

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnotte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Židovský hřbitov	1
Synagoga	2
Židovská škola	-
Židovská ulice	1
Rodný dům Karla Krause	-

14. Ohodnotte vliv aktivit spojených s židovskou kulturou, které znáte, na cestovní ruch regionu Jičínsko.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnotte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
----------------	---

	<i>významný pro ČR)</i>
o.p.s. Baševi (činnost, aktivity)	1
Jičínský Šoulet	1
Evropský den židovské kultury	2
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	2

Dotazovaný laik 5 – DL5

1. V dnešní době je často zmiňován pojem regionální rozvoj, co si pod tímto pojmem představujete (i v souvislosti s regionem Jičínsko)?

Dotace z EU na různé projekty pro obyvatele míst a obcí. Podpora lokálních výrobců, výrobků, udržování tradic a historických vazeb v konkrétním místě. Rozvoj venkova pro život jeho obyvatel a zachování hodnot.

2. Jaké památky a aktivity s památkami spojené (konkrétní názvy památek, míst, akcí) znáte v regionu Jičínsko (Jičín a přilehlé obce)?

Valdická brána, Valdštejnova alej, Lodžie, kostel sv. Jakuba, vrch Zebín a Veliš, Rumcajsova jeskyně, Festival Jičín - město pohádek.

3. Jaké památky a aktivity (místa, akce) znáte ve spojitosti s Albrechtem z Valdštejna v regionu Jičínsko?

Valdštejnova alej, Valdštejnská Lodžie.

4. Jaké z těchto prvků (viz otázka 3) jste navštívil/a?

Žádný.

5. Jak jste se o těchto místech (viz otázka 4) dozvěděl/a?

Kamarádka, škola, internet.

6. Jaký je Váš názor na využití památek spojených s Albrechtem z Valdštejna, které znáte? Uveďte prosím, jaký další typ akce nebo činnosti by se podle Vás mohl v dané památce konat.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Váš názor na využití památky (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 – využit ale neuspokojivě, 3 – využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití (uveďte příklad činnosti, akce)
Jičínský zámek	Prohlídky zámku, muzeum	2	přespání na zámku, výstavy
Kostel sv. Ignáce	Mše	1	Koncerty, prohlídky kostela, sklepení, věže.
Jezuitská kolej	Není využit	1	Výstavy, hudba.
Kostel sv. Jakuba	Mše	1	Koncerty, komentované prohlídky
Kostel Panny Marie de Sale	-	-	-
Valdštejnská Lodžie	Koncerty, možnost návštěvy památky a parku	2	Více koncertů, divadlo, interaktivní představení.
Lipová Alej	Promenáda, spojnice míst.	1	Naučná stezka, divadlo.
Valdická kartouza	-	-	-
Kostel sv. Josefa	-	-	-

7. Jaký vliv podle Vás mají památky spojené s Albrechtem z Valdštejna na cestovní ruch regionu Jičínsko?

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR)
Jičínský zámek	2

Kostel sv. Ignáce	1
Jezuitská kolej	2
Kostel sv. Jakuba	1
Kostel Panny Marie de Sale	-
Valdštejská Lodžie	2
Lipová Alej	2
Valdická kartouza	-
Kostel sv. Josefa	-

8. Ohodnoťte vliv aktivit spojených s Albrechtem z Valdštejna, které znáte, na cestovní ruch regionu Jičínsko.

Název prvku	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, doplňte vlastní názor)
Valdštejské slavnosti	3
o.p.s. Valdštejská Lodžie- kulturní imaginárium (pořádané akce tímto sdružením)	-
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	-

9. Jaké památky či aktivity (konkrétní místa, akce) znáte ve spojitosti s židovskou kulturou v regionu Jičínsko?
Synagoga v Jičíně.

10. Jaké z těchto památek či aktivit (viz otázka 9) jste navštívil/a?

Žádnou (synagoga pouze exteriér).

11. Jak jste se o těchto místech (viz otázka 10) dozvěděl/a (z jakých zdrojů informací)?

Kamarádka.

12. Jaký je Váš názor na využití památek spojených s židovskou kulturou, které znáte? Uveďte prosím, jaký další typ akce nebo činnosti by se podle Vás mohl v dané památce konat.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Váš názor na využití památky (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití (uveďte příklad činnosti, akce)
Židovský hřbitov	Možnost prohlídky.	2	Pravidelné komentované prohlídky.
Židovská synagoga	Prohlídky, koncerty.	2	Výstavy s židovskou tematikou.
Židovská škola	Expozice muzea	2	Koncerty, přednášky.
Židovská ulice	není využita	1	Festival židovské kultury pod širým nebem, historický trh.
Rodný dům Karla Krause	-	-	-

13. Jaký vliv podle Vás mají památky spojené s židovskou kulturou na cestovní ruch regionu Jičínsko?

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR)

	<i>významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)</i>
Židovský hřbitov	2
Židovská synagoga	3
Židovská škola	3
Židovská ulice	2
Rodný dům Karla Krause	-

14. Ohodnoťte vliv aktivit spojených s židovskou kulturou, které znáte, na cestovní ruch regionu Jičínsko.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko <i>(ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR)</i>
o.p.s. Baševi	3
Jičínský Šoulet	1
Evropský den židovské kultury	1
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	1

Dotazovaný laik 6 – DL 6

1. V dnešní době je často zmiňován pojem regionální rozvoj, co si pod tímto pojmem představujete (i v souvislosti s regionem Jičínsko)?

Rozvoj určitého území (obce, více obcí) tak, aby se obyvatelům žilo lépe, kvalitněji, měli dostupnější vzdělávací zařízení, lékaře, dopravu, volnočasové aktivity. Součástí takového rozvoje mohou být peníze z dotací EU.

2. Jaké památky a aktivity s památkami spojené (konkrétní názvy památek, míst, akcí) znáte v regionu Jičínsko (Jičín a přilehlé obce)?

Valdická brána, zámek v Jičíně, Kostel sv. Jakuba v Jičíně, hrad Kumburk, vrch Zebín, Valdštejnská Lodžie, Festival Jičín – město pohádek, vrch Veliš, lipová alej.

3. Jaké památky a aktivity (místa, akce) znáte ve spojitosti s Albrechtem z Valdštejna v regionu Jičínsko?

Zámek v Jičíně, Valdštejnská Lodžie, kostel sv. Jakuba, lipová alej.

4. Jaké z těchto prvků (viz otázka 3) jste navštívil/a?

Všechny výše jmenované.

5. Jak jste se o těchto místech (viz otázka 4) dozvěděl/a?

Všechny znám, protože v Jičíně bydlím. Nevzpomínám si, jak jsem se dozvěděla, že jsou spojené s Valdštejnem, částečně určitě díky propagaci města.

6. Jaký je Váš názor na využití památek spojených s Albrechtem z Valdštejna, které znáte? Uveďte prosím, jaký další typ akce nebo činnosti by se podle Vás mohl v dané památce konat.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch <i>(uveďte příklad činnosti, akce)</i>	Váš názor na využití památky <i>(ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 – využít ale neuspokojivě, 3 – využít uspokojivě, případně doplňte vlastní)</i>	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití <i>(uveďte příklad činnosti, akce)</i>
Jičínský zámek	Výstavy, muzeum a galerie, svatby	2	Divadlo – představení na krásných nádvořích
Kostel sv. Ignáce	Bohoslužby, někdy koncerty	2	Pravidelné prohlídky s průvodcem
Jezuitská kolej	Nevím o ničem, co by se tam dělo.	1	Hudební koncerty, stálá galerie.

Kostel sv. Jakuba	Bohoslužby, koncerty, prohlídky v létě.	3	Není potřeba další.
Kostel Panny Marie de Sale	Žádné akce, nepřístupný	1	Přístupnost, výstavy, hudební vystoupení
Valdštejská Lodžie	Koncerty, divadlo, slavnosti, dílny, kavárna.	3	Není potřeba nic dalšího.
Lipová Alej	Nevím o žádných akcích.	1	Slavnosti, historické trhy.
Valdická kartouza	Žádné – věznice	1	Nelze využít vzhledem k věznici.
Kostel sv. Josefa	-	-	-

7. Jaký vliv podle Vás mají památky spojené s Albrechta z Valdštejna na cestovní ruch regionu Jičínsko?

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR)
Jičínský zámek	3
Kostel sv. Ignáce	2
Jezuitská kolej	2
Kostel sv. Jakuba	2
Kostel Panny Marie de Sale	1
Valdštejská Lodžie	3
Lipová Alej	2
Valdická kartouza	1
Kostel sv. Josefa	-

8. Ohodnoťte vliv aktivit spojených s Albrechtem z Valdštejna, které znáte, na cestovní ruch regionu Jičínsko.

Název prvku	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, doplňte vlastní názor)
Valdštejské slavnosti	3
o.p.s. Valdštejská Lodžie- kulturní imaginárium (pořádané akce tímto sdružením)	3
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	1

9. Jaké památky či aktivity (konkrétní místa, akce) znáte ve spojitosti s židovskou kulturou v regionu Jičínsko?

Synagoga v Jičíně, židovský hřbitov za Jičínem.

10. Jaké z těchto památek či aktivit (viz otázka 9) jste navštívil/a?

Synagoga.

11. Jak jste se o těchto místech (viz otázka 10) dozvěděl/a (z jakých zdrojů informací)?

Internet města.

12. Jaký je Váš názor na využití památek spojených s židovskou kulturou, které znáte? Uveďte prosím, jaký další typ akce nebo činnosti by se podle Vás mohl v dané památce konat.

Kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Váš názor na využití památky (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití (uveďte příklad činnosti, akce)
Židovský hřbitov	Asi možnost prohlídky.	2	Pravidelné prohlídky.
Židovská synagoga	Prohlídka, koncerty.	2	Výstavy, přednášky.
Židovská škola	Prohlídka.	2	Výstavy ne různá témata, přednášky.
Židovská ulice	Nic se tam neděje.	1	Koncert židovské hudby pod širým nebem.
Rodný dům Karla Krause	-	-	-

13. Jaký vliv podle Vás mají památky spojené s židovskou kulturou na cestovní ruch regionu Jičínsko?

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Židovský hřbitov	2
Židovská synagoga	3
Židovská škola	2
Židovská ulice	1
Rodný dům Karla Krause	-

14. Ohodnoťte vliv aktivit spojených s židovskou kulturou, které znáte, na cestovní ruch regionu Jičínsko.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR)
o.p.s. Baševi	3
Jičínský Soulet	2
Evropský den židovské kultury	-
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	-

Dotazovaný expert 1 – DE 1

1. Co pro Vás znamená a jak vnímáte pojem regionální rozvoj?

Zdůrazňuji ekologický aspekt, udržitelný rozvoj v rámci regionu, decentralizaci, zachování „malého měřítka“ pro spokojenost místních lidí a zdůraznění specifík kraje (regionu) pro přitáhnout návštěvníků – turistů.

2. Zhodnoťte prosím kulturní potenciál odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury na Jičínsku. Zhodnoťte prosím kulturní potenciál regionu Jičínsko.

Kulturní potenciál Jičínska je velký, protože je v něm zajímavě a originálně spojen historické a přírodní bohatství. Albrechta z Valdštejna bych nepřeceňovala, už takhle se přeceňuje. I když se za rozvoj města zasadil, jako morální vzor je poněkud diskutabilní postavou. Židovské památky jsou velmi cenné a turisticky zatím ne úplně „vytěžené“, ale asi i to je na nich pěkné. (Např. v moravském Mikulově už je to úplný židovský Disneyland.)

3. Jaký je Váš názor na kulturní využití hmotných prvků kulturního dědictví Albrechta z Valdštejna v regionu Jičínsko? Uveďte prosím další možnosti využití daných prvků.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte činnosti, akce)	Jak jste spokojen s kulturním využitím prvku? (ohodnoťte: 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití – další možnosti využití prvku (uveďte příklad činnosti, akce)
Jičínský zámek	Není v příliš dobrém technickém stavu, po rekonstrukci by měl být pro turisty využíván více Současné například výstava.	2	Např. vyřešení sedadel při koncertech v arkádách, zpřístupnění více prostor návštěvníkům, to nyní není možné – havarijní stav.
Kostel sv. Ignáce	Nyní se opravuje.	-	-
Jezuitská kolej	Jedná se o budoucím využití	1	-
Kostel sv. Jakuba	Koncerty	2	-
Kostel Panny Marie de Sale	Hřbitovní kostel – využíván pouze při pohřbech	1	-
Valdštejnská Lodžie	Za současného kastelána originálně využita.	3	Při dalším financování by mohly být dokončeny zamýšlené expozice o astrologii.
Lipová Alej	-	-	Chudinka po „obnově“, potřebovala by péči o travnatý porost, který je rozježděn technikou, péče o asfaltovou cestu nedostatečná (zvláště po bouřích či větrech) pro kola a in-line.
Valdická kartouza	není využito	1	Nelze využít – Věžnice.
Kostel sv. Josefa	Byla instalována výstava obrazů M.Scigola za pana ředitele Kocourka, což byl velmi osvěcovaný ředitel věznice.	1	Pokračování zpřístupnění například v podobě výstavy

4. Jaký je Váš názor na vliv uvedených kulturních prvků odkazu Albrechta z Valdštejna na cestovní ruch regionu Jičínsko? Prosím ohodnoťte.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 –
----------------	--

	<i>významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)</i>
Jičínský zámek	3
Kostel sv. Ignáce	2
Jezuitská kolej	1
Kostel sv. Jakuba	2
Kostel Panny Marie de Sale	1
Valdštejská Lodžie	3
Lipová Alej	3
Valdická kartouza	2
Kostel sv. Josefa	1
Valdštejské slavnosti	0
o.p.s. Valdštejská Lodžie- kulturní imaginárium	3
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	1

5. Jaký je Váš názor na kulturní využití hmotných prvků kulturního odkazu židovské kultury na Jičínsku? Uveďte prosím další možnosti využití daných prvků.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch <i>(uveďte příklad činnosti, akce)</i>	Jak jste spokojen s kulturním využitím prvku <i>(ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)</i>	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití – další možnosti využití prvku <i>(uveďte příklad činnosti, akce)</i>
Židovský hřbitov	Pravidelně se otevírá, probíhají komentované prohlídky jednou za rok (Baševi ops).	3 – kdo chce, cestu si k němu najde	Další využití komplikuje odlehlost místa s nemožností hlídání proti např. vandalismu.
Synagoga	Výborně.	3	Není potřeba dalšího využití
Židovská škola	Výborně.	3	Dělá se, co se dá, problém je vždy s financováním.
Židovská ulice	Výborně – chválím aktivitu památkářů vydláždění s číslicemi, stav domů v soukromých rukou bohužel město neovlivní.	2	Komentované prohlídky.
Rodný dům Karla Krause	Kulturně nevyužit, ale dobrá práce majitelů – je upravený, nedělá ostudu.	1	Mohl by být přístupnější, např. zapojení do letního okruhu komentovaných prohlídek

6. Jaký je Váš názor na vliv uvedených kulturních prvků odkazu židovské kultury na cestovní ruch regionu Jičínsko? Prosím ohodnoťte.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnotte: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Židovský hřbitov	0
Synagoga	3
Židovská škola	3
Židovská ulice	3
Rodný dům Karla Krause	3
o.p.s. Baševi	3 - Kdo jiný by se staral o památky a akce.
Jičínský Šoulet	2 - Osvědčená akce, ale spíš místního charakteru.
Evropský den židovské kultury	2 - Osvědčená akce, ale spíš místního charakteru.
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	3 - Velká vděčnost všem, kteří stále přicházejí, i když už je to „tak dávno“.

Dotazovaný expert 2 – DE 2

1. Co pro Vás znamená a jak vnímáte pojem regionální rozvoj?

Regionální rozvoj pro mě znamená udržování historických celků a staveb v krajině při současném organizování kulturních akcí v dané oblasti.

2. Zhodnoťte prosím kulturní potenciál odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury na Jičínsku. Zhodnoťte prosím kulturní potenciál regionu Jičínsko.

Albrecht z Valdštejna jako kontroverzní český politik v době třicetileté války zanechal nesmazatelnou stopu v historii Jičínska. Jím postavené budovy tvoří jádro historického Jičina i okolí. S jeho osobou souvisí spolupráce s tehdejší židovskou komunitou, jež zde rovněž zanechala mimořádné dědictví. Židovské stavby v Jičíně a okolí tvoří protiklad tehdejší křesťanské architektury a dotvářejí tak neopakovatelné genius loci Jičínska.

3. Jaký je Váš názor na kulturní využití hmotných prvků kulturního dědictví Albrechta z Valdštejna v regionu Jičínsko? Uveďte prosím další možnosti využití daných prvků.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte činnosti, akce)	Jak jste spokojen s kulturním využitím prvku? (ohodnoťte: 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití – další možnosti využití prvku (uveďte příklad činnosti, akce)
Jičínský zámek	Muzeum, výstavy	3	-
Kostel sv. Ignáce	Bohoslužby, koncerty	3	-
Jezuitská kolej	Není využita	1	Jedná se.
Kostel sv. Jakuba	Bohoslužby, koncerty	2	-
Kostel Panny Marie de Sale	není využit	1	Zpřístupnění veřejnosti.
Valdštejnská Lodžie	výborné akce, slavnosti	3	-
Lipová Alej	sportovní a rekreační zóna	3	-
Valdická kartouza	Věznice	3	Nelze dále využít.
Kostel sv. Josefa	není využit	3	-

4. Jaký je Váš názor na vliv uvedených kulturních prvků odkazu Albrechta z Valdštejna na cestovní ruch regionu Jičínsko? Prosím ohodnoťte.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Jičínský zámek	3
Kostel sv. Ignáce	2
Jezuitská kolej	2

Kostel sv. Jakuba	2
Kostel Panny Marie de Sale	2
Valdštejnská Lodžie	2
Lipová Alej	2
Valdická kartouza	2
Kostel sv. Josefa	2
Valdštejnské slavnosti	2
o.p.s. Valdštejnská Lodžie- kulturní imaginárium	2
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	2

5. Jaký je Váš názor na kulturní využití hmotných prvků kulturního odkazu židovské kultury na Jičínsku? Uveďte prosím další možnosti využití daných prvků.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Jak jste spokojen s kulturním využitím prvku (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití – další možnosti využití prvku (uveďte příklad činnosti, akce)
Židovský hřbitov	Komentované prohlídky	3	Potřeba větší ochrany.
Synagoga	Kulturní akce (koncerty)	3	Využití je dostatečné.
Židovská škola	Kulturní prostor (expozice) + akce (příležitostné)	3	Akce s možností ubytování.
Židovská ulice	Žádné, ulice.	2	Úprava ulice do jednotného stylu je možná.
Rodný dům Karla Krause	Pamětní deska	2	-

6. Jaký je Váš názor na vliv uvedených kulturních prvků odkazu židovské kultury na cestovní ruch regionu Jičínsko? Prosím ohodnoťte.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Židovský hřbitov	2
Synagoga	3
Židovská škola	3
Židovská ulice	3
Rodný dům Karla Krause	3
o.p.s. Baševi	2
Jičínský Šoulet	2
Evropský den židovské kultury	3
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	3

Dotazovaný expert 3 – DE 3

1. Co pro Vás znamená a jak vnímáte pojem regionální rozvoj?

Rozvoj určitého vymezeného území, regionu. Práce s jeho přednostmi a nedostatky, která dopomáhá ke stavu, který je žádoucí.

2. Zhodnoťte prosím kulturní potenciál odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury na Jičínsku. Zhodnoťte prosím kulturní potenciál regionu Jičínsko.

V současné době vnímám potenciál odkazu Albrechta z Valdštejna jako vysoký. Jde o dostatečně obecně známou historickou postavu, a to nejen v rámci ČR. Zároveň jde o takovou historickou postavu, na kterou se lze dívat z různých úhlů pohledu. Potenciál pro Jičínsko má též odkaz židovské kultury, byť ten pravděpodobně zasáhne užší skupinu obyvatel a návštěvníků. O co méně však půjde o masovou záležitost, o to může být cílová skupina zajímavější, a to po ekonomické i kulturní stránce. Co se celkově kulturního potenciálu regionu Jičínska týče, tzv. živou kulturu jsem schopen posoudit pouze povrchně, i tak mi však přijde zajímavá, různorodá a poměrně bohatá. Fenomémem se dle mého názoru stává kulturní dění ve Valdštejnské lodži. Na kulturní (i přírodní) dědictví je pak Jičínsko velmi bohatý region.

3. Jaký je Váš názor na kulturní využití hmotných prvků kulturního dědictví Albrechta z Valdštejna v regionu Jičínsko? Uveďte prosím další možnosti využití daných prvků.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte činnosti, akce)	Jak jste spokojen s kulturním využitím prvku? (ohodnoťte: 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití – další možnosti využití prvku (uveďte příklad činnosti, akce)
Jičínský zámek	RMaG, zapojení do celoměstských akcí, informační centrum, ZUŠ, porotní sál	3	Není třeba dalších aktivit.
Kostel sv. Ignáce	bohoslužby, koncerty, návštěva historické památky	3	Není třeba dalších aktivit.
Jezuitská kolej	Není využit	1	Stavebně technický stav neumožňuje stále „legální“ využití – je třeba najít náplň a započít s rekonstrukcí.
Kostel sv. Jakuba	bohoslužby, koncerty, návštěva historické památky	3	Není třeba dalších aktivit.
Kostel Panny Marie de Sale	není využit	1	bohoslužby, koncerty, návštěva historické památky
Valdštejnská Lodžie	Návštěva historické památky, akce pořádané o. p. s. Valdštejnská Lodžie- kulturní imaginárium, celoměstské akce, kavárna	3	Není třeba dalších aktivit.
Lipová Alej	Alej rámuje cestu při propojení historického centra města s areálem Valdštejnského letohrádku, a to jak v rámci všedního dne, tak též při některých kulturních akcích – masopust, Valdštejnské slavnosti atd.	3	Není třeba dalších aktivit.
Valdická kartouza	Velmi specifická situace daná historickým vývojem – velmi dlouhou dobu jde již o věznici, a to	2 – dáno ale specifickou situací	Není asi možné dalších aktivit v z hlediska bezpečnosti.

	takovou věznicí, kde výkon trestu podstupují také vězni odsouzení za zvláště závažné trestné činy, omezení přístupu veřejnosti je logickým průvodním jevem; kartouza se ale objevuje v propagačních materiálech i publikacích, vysvětluje se její zapojení do Valdštejnových záměrů.		
Kostel sv. Josefa	viz kartouza	1	viz kartouza

4. Jaký je Váš názor na vliv uvedených kulturních prvků odkazu Albrechta z Valdštejna na cestovní ruch regionu Jičínsko? Prosím ohodnoťte.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Jičínský zámek	3 - dominantní objekt v historickém jádru, sídlo MIC, muzea a galerie
Kostel sv. Ignáce	3- dominantní objekt v historickém jádru
Jezuitská kolej	3- dominantní objekt v historickém jádru
Kostel sv. Jakuba	3 - dominantní objekt v historickém jádru
Kostel Panny Marie de Sale	2
Valdštejnská Lodžie	3
Lipová Alej	1
Valdická kartouza	1
Kostel sv. Josefa	1
Valdštejnské slavnosti	2
o.p.s. Valdštejnská Lodžie- kulturní imaginárium	3
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	2

5. Jaký je Váš názor na kulturní využití hmotných prvků kulturního odkazu židovské kultury na Jičínsku? Uveďte prosím další možnosti využití daných prvků.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Jak jste spokojen s kulturním využitím prvku (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití – další možnosti využití prvku (uveďte příklad činnosti, akce)

		<i>vlastní)</i>	
Židovský hřbitov	Návštěva historické památky, pieta	Nehodnotí	-
Synagoga	Návštěva historické památky, koncerty, přednášky, připomínkové akce	3	Není třeba dalších aktivit.
Židovská škola	Muzeum, návštěva historické památky, koncerty, přednášky	3	Není třeba dalších aktivit.
Židovská ulice	Součást historického jádra	Nelze hodnotit	Není třeba dalších aktivit.
Rodný dům Karla Krause	Součást historického jádra, pamětní deska	Nelze hodnotit	Nemá kulturní funkci.

6. Jaký je Váš názor na vliv uvedených kulturních prvků odkazu židovské kultury na cestovní ruch regionu Jičínsko? Prosím ohodnoťte.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Židovský hřbitov	1
Synagoga	3
Židovská škola	3
Židovská ulice	2
Rodný dům Karla Krause	1
o.p.s. Baševi	3
Jičínský Šoulet	1
Evropský den židovské kultury	1
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	1

Dotazovaný expert 4 – DE 4

1. Co pro Vás znamená a jak vnímáte pojem regionální rozvoj?

Odborně řečeno je to široká oblast aktivit, jejichž cílem je zlepšit socioekonomickou úroveň regionů a obcí. Z mého pohledu, pohledu úředníka, který má na starosti cestovní ruch, je regionální rozvoj klíčový pro rozvoj cestovního ruchu. Je to vytvoření infrastruktury od silnic, chodníků, hřišť, přes městský mobilní až po opravené domy, kostely, památky. Jak se mění společnost, mění se i její potřeby a nároky, a tím dochází také ke změně našich území, zlepšuje se ochrana životního prostředí a celková přitažlivost území, což je z hlediska cestovního ruchu velmi důležité.

2. Zhodnoťte prosím kulturní potenciál odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury na Jičínsku. Zhodnoťte prosím kulturní potenciál regionu Jičínsko.

Albrecht z Valdštejna nám přímo ve městě zanechal odkaz v podobě kulturních památek – kostel sv. Jakuba, zámek, Valdštejnskou lodžii, barokní komponovanou krajinu. Tyto kulturní skvosty přitahují návštěvníky i turisty města, navíc se zde konají kulturní akce. Historická postava AzV tvoří platformu pro pořádání Valdštejnských slavností, byla využita také v česko-polském projektu „Valdštejn rozvíjí česko-polskou kulturu“, kdy byla historická postava A. z V. přiblížena i občanům polské Swidnice, kde také Valdštejn přenocoval. Bohužel tam nemají dobré vzpomínky na jeho tažení, na rozdíl od Jičína, jehož i okolní území bylo nazváno jako Terra felix – šťastná země.

Odkaz židovské kultury v současné době představují zejména Synagoga, židovský hřbitov a v loňském roce nově otevřená zrekonstruovaná židovská škola, která představuje významné kulturní centrum se stálou expozicí „Židovští spisovatelé, dramatici a kritici konce 19. a první poloviny 20. Století. Synagoga i židovská škola slouží nejen ke kulturním, ale i vzdělávacím účelům. Přibližují návštěvníkům židovskou kulturu, zvyky a způsob života.

3. Jaký je Váš názor na kulturní využití hmotných prvků kulturního dědictví Albrechta z Valdštejna v regionu Jičínsko? Uveďte prosím další možnosti využití daných prvků.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a	Jak jste spokojen s kulturním využitím prvku?	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití – další možnosti
----------------	--	---	--

	cestovní ruch (uvedte činnosti, akce)	(ohodnoťte: 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	využití prvku (uvedte příklad činnosti, akce)
Jičínský zámek	Regionální muzeum a galerie, MIC	3	Valdštejnova kancelář a mincovna
Kostel sv. Ignáce	Koncerty, komentované prohlídky v rámci prodloužených víkendů v létě	3	Není třeba dalších aktivit
Jezuitská kolej	Není využít	1 – zcela výjimečně, špatný stav objektu	-
Kostel sv. Jakuba	Koncerty, komentované prohlídky	3	Není třeba dalších aktivit
Kostel Panny Marie de Sale	Žádné	1	Zpřístupnění po rekonstrukci
Valdštejnská Lodžie	Koncerty, alternativní divadelní představení, přednášky, plenéry, filmová představení	3	Postupně se stále rekonstruuje. Odborné konference
Lipová Alej	Místo k procházkám, in –line, cyklo	2	Uprostřed vybudovat oficiální in-line dráhu, a v zimě lyžařskou stopu.
Valdická kartouza	Dnes výjimečně organizované návštěvy s prohlídkou	1	Složité vzhledem k Věznici ČR
Kostel sv. Josefa	Dnes výjimečně organizované návštěvy s prohlídkou	1	Složité vzhledem k Věznici ČR

4. Jaký je Váš názor na vliv uvedených kulturních prvků odkazu Albrechta z Valdštejna na cestovní ruch regionu Jičínsko? Prosím ohodnoťte.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Jičínský zámek	3
Kostel sv. Ignáce	3
Jezuitská kolej	0 z dnešního pohledu chátrání, jinak jako objekt 3
Kostel sv. Jakuba	3
Kostel Panny Marie de Sale	1
Valdštejská Lodžie	3
Lipová Alej	3
Valdická kartouza	1 – možno vidět jen zvenčí
Kostel sv. Josefa	1 – není přístupný
Valdštejské slavnosti	3
o.p.s. Valdštejská Lodžie- kulturní imaginárium	3
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	1 – o samotnou hru není velký zájem, o téma AzV ale ano

5. Jaký je Váš názor na kulturní využití hmotných prvků kulturního odkazu židovské kultury na Jičínsku? Uveďte prosím další možnosti využití daných prvků.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Jak jste spokojen s kulturním využitím prvku (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití – další možnosti využití prvku (uveďte příklad činnosti, akce)
Židovský hřbitov	Pouze prohlídka	1	-
Synagoga	Kulturní centrum – koncerty	2	Celoroční otevření
Židovská škola	Kulturní a vzdělávací centrum	3	Není třeba další aktivit
Židovská ulice	prohlídka	2	-
Rodný dům Karla Krause	prohlídka zvenčí	1	-

6. Jaký je Váš názor na vliv uvedených kulturních prvků odkazu židovské kultury na cestovní ruch regionu Jičínsko? Prosím ohodnoťte.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Židovský hřbitov	0
Synagoga	3
Židovská škola	3
Židovská ulice	2
Rodný dům Karla Krause	2
o.p.s. Baševi	3
Jičínský Šoulet	3
Evropský den židovské kultury	2
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	1

Dotazovaný expert 5 – DE 5

1. Co pro Vás znamená a jak vnímáte pojem regionální rozvoj?

Regionální rozvoj je úzce spjat s mou prací (pozn. Městské informační centrum Jičín). Vnímám ho jako pozitivní vývoj. Je rozhodujícím faktorem ve vývoji cestovního ruchu.

2. Zhodnoťte prosím kulturní potenciál odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury na Jičínsku. Zhodnoťte prosím kulturní potenciál regionu Jičínsko.

Albrecht z Valdštejna se ve své době velice zasadil o rozvoj našeho regionu. Naše město z jeho odkazu čerpá dodnes. Židovská kultura také velmi významně ovlivnila náš region. Jako velmi pozitivní vnímám znovuotevření židovské školy a každoroční festival židovské kultury Šoulet. Bylo by dobré potenciál odkazu Albrechta z Valdštejna a židovské kultury lépe využít.

3. Jaký je Váš názor na kulturní využití hmotných prvků kulturního dědictví Albrechta z Valdštejna v regionu Jičínsko? Uveďte prosím další možnosti využití daných prvků.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte činnosti, akce)	Jak jste spokojen s kulturním využitím prvku? (ohodnoťte: 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití – další možnosti využití prvku (uveďte příklad činnosti, akce)
Jičínský zámek	Sídlo RMaG sídlo MIC komentované prohlídky zámku koncerty v Porotním sále koncerty v arkádovém nádvoří sekávání s AzV (letní sezóna)	3	Plánované zřízení interaktivní galerie AzV
Kostel sv. Ignáce	Komentované prohlídky, koncerty	3	Není třeba dalších aktivit
Jezuitská kolej	Občasná divadelní představení nebo koncerty	2	Další využití souvisí s technickým stavem budovy a její případnou rekonstrukcí
Kostel sv. Jakuba	Volně přístupný, komentované prohlídky, koncerty	3	Není třeba dalších aktivit
Kostel Panny Marie de Sale	Žádné aktivity	1	Zpřístupnění
Valdštejnská Lodžie	Volně přístupná Komentované prohlídky Koncerty a divadla Další akce (dílňičky, workshopy)	3	Není třeba dalších aktivit
Lipová Alej	Volně přístupná využití při větších akcích (lampionový průvod, průvod při Masopustu a Valdštejnských slavnostech), Sportovní využití (cyklo, in-line, běh)	3	Není třeba dalších aktivit
Valdická kartouza	Nepřístupná, pouze pohled z venku	1	Její současné využití neumožňuje, aby byla využita i k jinému účelu
Kostel sv. Josefa	Nepřístupný	1	Charakter umístění kostela nedovoluje jiné využití

4. Jaký je Váš názor na vliv uvedených kulturních prvků odkazu Albrechta z Valdštejna na cestovní ruch regionu Jičínsko? Prosím ohodnoťte.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Jičínský zámek	3
Kostel sv. Ignáce	2
Jezuitská kolej	1
Kostel sv. Jakuba	3
Kostel Panny Marie de Sale	1
Valdštejnská Lodžie	3
Lipová Alej	3
Valdická kartouza	1
Kostel sv. Josefa	1
Valdštejnské slavnosti	3
o.p.s. Valdštejnská lodžie- kulturní imaginárium	3
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	2

5. Jaký je Váš názor na kulturní využití hmotných prvků kulturního odkazu židovské kultury na Jičínsku? Uveďte prosím další možnosti využití daných prvků.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Jak jste spokojen s kulturním využitím prvku (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití – další možnosti využití prvku (uveďte příklad činnosti, akce)
Židovský hřbitov	Přístupný po zapůjčení klíčů, komentovaná prohlídka hřbitova v rámci festivalu Šoulet	3	Vzhledem k charakteru myslím není vhodné jiné využití.
Synagoga	Komentované prohlídky koncerty	3	Není třeba dalších aktivit
Židovská škola	Komentované prohlídky, koncerty přednášky, výstavy, benefiční akce	3	
Židovská ulice	žádné aktivity	1	Nevím, nelze zodpovědět
Rodný dům Karla Krause	-	-	-

6. Jaký je Váš názor na vliv uvedených kulturních prvků odkazu židovské kultury na cestovní ruch regionu Jičínsko? Prosím ohodnoťte.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Židovský hřbitov	2

Synagoga	3
Židovská škola	3
Židovská ulice	1
Rodný dům Karla Krause	1
o.p.s. Baševi	3
Jičínský Šoulet	3
Evropský den židovské kultury	2
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	2

DDotazovaný expert 6 – DE 6

1. Co pro Vás znamená a jak vnímáte pojem regionální rozvoj?

Rozsáhlé spektrum aktivit, jejichž prvotním cílem je zlepšení ekonomické a sociální stránky regionů.

2. Zhodnoťte prosím kulturní potenciál odkazu Albrechta z Valdštejna a odkazu židovské kultury na Jičínsku. Zhodnoťte prosím kulturní potenciál regionu Jičínsko.

Kulturní potenciál regionu je vysoký. Židovská kultura nyní velmi propagována. A. z Valdštejna nedocenen, z hlediska dokumentační výstavy – chybí finance.

3. Jaký je Váš názor na kulturní využití hmotných prvků kulturního dědictví Albrechta z Valdštejna v regionu Jičínsko? Uveďte prosím další možnosti využití daných prvků.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte činnosti, akce)	Jak jste spokojen s kulturním využitím prvku? (ohodnoťte: 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití – další možnosti využití prvku (uveďte příklad činnosti, akce)
Jičínský zámek	Sídlo muzea, socha AzV na nádvoří	2	Kancelář A. z V., nutnost rozšířit prezentaci AzV v muzeu.
Kostel sv. Ignáce	Bohoslužby	1	-
Jezuitská kolej	Není aktivita	1	nutná rekonstrukce
Kostel sv. Jakuba	Koncerty, výstava, prohlídky	3	využito maximálně
Kostel Panny Marie de Sale	Není aktivita	1	-
Valdštejnská Lodžie	Akce v rámci sdružení Lodžie, koncerty, divadlo, dílny	3	využito maximálně
Lipová Alej	Projekt planetární stezky	2	-
Valdická kartouza	Věznice ČR	1/ nelze využít	-
Kostel sv. Josefa	kostel v areálu věznice	1/ nelze využít	-

4. Jaký je Váš názor na vliv uvedených kulturních prvků odkazu Albrechta z Valdštejna na cestovní ruch regionu Jičínsko? Prosím ohodnoťte.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnoťte: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Jičínský zámek	2
Kostel sv. Ignáce	2
Jezuitská kolej	1/ nepřístupný objekt 3/ z hlediska historie
Kostel sv. Jakuba	3
Kostel Panny Marie de Sale	1/ jako památka pro návštěvníka, která nenabízí aktivity, 3/ sochařství a historická cennost
Valdštejnská Lodžie	3
Lipová Alej	3
Valdická kartouza	3/ale objekt není možné navštívit
Kostel sv. Josefa	3
Valdštejnské slavnosti	nehodnoceno
o.p.s. Valdštejnská lodžie- kulturní imaginárium	3
Hra Po stopách Albrechta z Valdštejna	nehodnoceno

5. Jaký je Váš názor na kulturní využití hmotných prvků kulturního odkazu židovské kultury na Jičínsku? Uveďte prosím další možnosti využití daných prvků.

kulturní prvek	Jakým způsobem je podle Vás prvek využit pro kulturu a cestovní ruch (uveďte příklad činnosti, akce)	Jak jste spokojen s kulturním využitím prvku (ohodnoťte 1 - kulturně nevyužit, 2 - využit ale neuspokojivě, 3 - využit uspokojivě, případně doplňte vlastní)	Typ činnosti, akce pro další kulturní využití – další možnosti využití prvku (uveďte příklad činnosti, akce)
Židovský hřbitov	Žádné aktivity	2	nelze
Synagoga	Prohlídky, koncerty	3	maximálně využít
Židovská škola	Prohlídka, přednášky, kult. akce	3	maximálně využít
Židovská ulice	Čísla v dlažbě před domy	1	-
Rodný dům Karla Krause	Pamětní deska na domě	1	-

6. Jaký je Váš názor na vliv uvedených kulturních prvků odkazu židovské kultury na cestovní ruch regionu Jičínsko? Prosím ohodnoťte.

kulturní prvek	Vliv na cestovní ruch prvku v regionu Jičínsko (ohodnotte: 0 – nevýznamný pro CR, 1 – méně významný pro CR, 2 – významný pro CR, 3 – velmi významný pro CR, popř. doplňte vlastní názor)
Židovský hřbitov	1
Synagoga	1
Židovská škola	2
Židovská ulice	1
Rodný dům Karla Krause	1
o.p.s. Baševi	1
Jičínský Šoulet	-
Evropský den židovské kultury	-
Vzpomínkové akce obětem holocaustu	3